

Na osnovu člana 11 Zakona o tržištu hartija od vrijednosti („Službeni glasnik Republike Srpske” broj: 92/06, 34/09 i 30/12, 59/13, 108/13 i 04/17), Odluke o prvoj emisiji obveznica upućenoj kvalifikovanom investitoru, bez obaveze objavljivanja prospekta broj: 01-391-4/19 od dana 18.05.2020. godine, Odluke o izmjeni i dopuni odluke o prvoj emisiji obveznica upućenoj kvalifikovanom investitoru, bez obaveze objavljivanja prospekta broj: 01-391-7/19 od dana 10.06.2020. godine i potvrde odluke o prvoj emisiji obveznica upućenoj kvalifikovanom investitoru, bez obaveze objavljivanja prospekta broj: 01-239-2/20 od dana 16.06.2020. godine, „PKRS - PODRUČNA PRIVREDNA KOMORA BANJA LUKA” (u daljem tekstu: Emitent), donosi

JEDINSTVENI PROSPEKT

za prvu emisiju obveznica i njihovo uvrštenje na slobodno tržište
Banjalučke berze

OSNOVNI PODACI O PRVOJ EMISIJI KORPORATIVNIH OBVEZNICA EMITENTA „PKRS - PODRUČNA PRIVREDNA KOMORA BANJA LUKA”	
Vrijednost emisije	1.100.000,00 KM
Broj obveznica koje se emituje	11.000
Nominalna vrijednost po obveznici	100,00 KM
Kamatna stopa	3,50%
Rok dospijeće	10 godina
Obračun i isplata kamate i anuiteta	godišnja

Agent emisije: BDD „Monet broker“ AD Banja Luka

Banja Luka, maj 2020. godine

SADRŽAJ

SADRŽAJ	2
1. ODGOVORNA LICA	7
1.1. Lica odgovorna za informacije sadržane u Jedinstvenom prospektu	7
1.2. Potpisane izjave odgovornih lica	7
2. LICA ZADUŽENA ZA REVIZIJU FINANSIJSKIH INFORMACIJA	8
2.1. Podaci o licima koja su odgovorna za reviziju finansijskog izvještaja za 2019. i 2018. godinu	8
2.2. Podaci o promjeni/otkazu fizičkom ili pravnom licu koje je odgovorno za reviziju finansijskih izvještaja	8
3. IZABRANE FINANSIJSKE INFORMACIJE	8
3.1. Usporedne finansijske informacije o Emitentu za prethodna dva obračunska perioda	8
4. FAKTORI RIZIKA	11
4.1. Faktori rizika koji mogu uticati na sposobnost Emitenta da ispunjava svoje obaveze po hartijama od vrijednosti koje su predmet ponude	11
• Rizik likvidnosti	11
• Operativni rizik	11
• Rizik ostvarenja naplate potraživanja	11
4.1.1. Rizik likvidnosti	11
4.1.2. Operativni rizik	11
4.1.3. Rizik ostvarenja naplate potraživanja	11
4.2. Faktori rizika za hartije od vrijednosti koje se nude i uključuju u trgovanje, a koji su značajni za procjenu tržišnog rizika povezanog sa tim hartijama od vrijednosti	12
5. PODACI O EMITENTU	14
5.1. Osnovni podaci o Emitentu i razvoj Emitenta	14
5.2. Značajna ulaganja	16
5.2.1. Opis svih značajnih ulaganja Emitenta počev od objavljivanja posljednjih godišnjih finansijskih izvještaja	16
5.2.2. Opis budućih ulaganja Emitenta o kojima je uprava već donijela ili namjerava da donese odluku i opis izvora finansiranja	16
5.2.3. Izvori finansiranja budućih ulaganja	16
6. PREGLED POSLOVANJA	17
6.1. Osnovne djelatnosti	17
6.1.1. Opis predmeta poslovanja, pretežna djelatnost i ključne aktivnosti po osnovu kojih Emitent ostvaruje najveće prihode	17

6.1.2.	Opis svih novih proizvoda ili uslga koje su navedene	19
6.2.	Opis tržišta i tržišni položaj Emitenta.....	19
7.	ORGANIZACIONA STRUKTURA.....	19
7.1.	Kratak opis grupe i položaj Emitenta unutar grupe	19
7.2.	Zavisni položaj Emitenta u odnosu na nekog člana grupe (koncerna).....	19
8.	TRENDOVI	20
8.1.	Značajnije štetne promjene u pogledu sadašnjeg i budućeg položaja Emitenta, od datuma posljednjih objavljenih revidiranih finansijskih izvještaja	20
8.2.	Informacije o svim poznatim trendovima, nesigurnostima, zahtjevima, obavezama ili događajima koji i vjerovatno mogli da imaju značajan uticaj na buduće poslovanje Emitenta	20
9.	PREDVIĐANJA ILI PROCJENE DOBITI – VIŠKA PRIHODA NAD RASHODIMA	20
10.	UPRAVNI, RUKOVODEĆI I NADZORNI ORGANI	21
10.1.	Informacije o upravnim, rukovodećim i nadzornim organima Emitenta.....	21
10.2.	Sukob interesa upravnih, rukovodećih i nadzornih organa i višeg rukovodstva	21
11.	PRAKSE UPRAVE	22
11.1.	Informacije o odboru za reviziju Emitenta, uključujući imena članova odbora i skraćeni prikaz propisanih uslova po kojima odbor radi	22
11.2.	Izjava o pridržavanju Standarda korporativnog upravljanja.....	22
12.	VEČINSKI VLASNICI	22
12.1.	Učešće u kapitalu Emitenta i kontrolni položaj	22
12.2.	Promjena kontrolnog položaja u Emitentu.....	22
13.	FINANSIJSKI PODACI O IMOVINI, OBAVEZAMA, FINANSIJSKOM POLOŽAJU, KAO I DOBICIMA I GUBICIMA EMITENTA.....	23
13.1.	Finansijski podaci o prethodnom poslovanju Emitenta.....	23
	Izveštaj o promjenama na kapitalu na dan 31.12.2018. godine.....	37
13.2.	Konsolidirani finansijski izvještaji Emitenta i izvještaj o poslovanju, izrađen od strane uprave	39
13.3.	Revizorski izvještaj Emitenta	39
13.3.1.	Revizija finansijskih izvještaja koji su uključeni u prospekt	39
13.3.2.	Navođenje ostalih podataka u prospektu koji nisu revidirani od strane ovlaštenog revizora	43
13.4.	Sudski, upravni i arbitražni postupci	43
13.5.	Značajna promjena finansijskog ili tržišnog položaja Emitenta	43
14.	DODATNE INFORMACIJE	44

14.1.	Osnovni kapital.....	44
14.1.1.	Iznos uplaćenog i upisanog osnovnog kapitala.....	44
14.2.	Statut.....	44
14.2.1.	Opis djelatnosti Emitenta uz navođenje članova statuta kojima je to regulisano.....	44
15.	ZNAČAJNI UGOVORI	46
U trenutku izrade Jedinstvenog prospekta Emitent nema zaključen niti jedan ugovor koji bi mogao uticati na sposobnost Emitenta da ispunjava obaveze prema imaocima hartija od vrijednosti koje su predmet ponude.		
16.	INFORMACIJE ČIJI SU IZVOR TREĆA LICA I IZJAVE STRUČNJAKA	46
17.	DOKUMENTI DOSTUPNI NA UVID.....	46
18.	PODACI O GARANTU I NAČINU GARANCIJE ZA OBAVEZE PO OSNOVU HARTIJA OD VRIJEDNOSTI	46
19.	KLJUČNE INFORMACIJE	47
19.1.	Interesi pravnih/fizičkih osoba u vezi sa izdavanjem/ponudom.....	47
19.2.	Razlozi za ponudu i namjena sredstava	47
20.	INFORMACIJE O HARTIJAMA OD VRIJEDNOSTI KOJE ČE BITI PONUĐENE/UKLJUČENE U TRGOVANJE	47
20.1.	Opis vrste i klase hartije od vrijednosti koje su predmet ponude i uključenja u trgovanje....	47
20.2.	Karakteristike hartija od vrijednosti.....	47
20.3.	Položaj hartija od vrijednosti koje su predmet ponude i uključenja u trgovanje	48
20.4.	Opis prava koje daju hartije od vrijednosti, eventualna ograničenja tih prava, kao i postupak za izvršavanje tih prava	48
20.5.	Kamatna stopa, dospeljeće, način obračuna i rokovi za isplatu glavnice i kamate po predmetnim obveznicama	49
20.6.	Način i metode amortizacije i vremenski raspored plaćanja.....	50
20.7.	Prinos i opis metoda izračunavanja	50
20.8.	Obezbjedenje obveznice hipotekom	51
20.9.	Prijevremeni otkup obveznica	51
20.10.	Zastupanje imalaca hartija od vrijednosti, tj. odredbe o skupštini imalaca dužničkih hartija od vrijednosti.....	52
20.11.	Odluke o novim emisijama hartija od vrijednosti Emitenta	52
20.12.	U slučaju novih izdanja, očekivani datum izdanja hartija od vrijednosti	52
20.13.	Opis bilo kakvih ograničenja u vezi slobodne prenosivosti hartija od vrijednosti	52
20.14.	Podaci o poreskim obavezama u vezi sa hartijama od vrijednosti.....	52
21.	USLOVI PONUDE.....	53

21.1.	Uslovi, podaci o ponudi, vremenski raspored i postupak prihvata ponude	53
21.1.1.	Uslovi ponude	53
21.1.2.	Ukupni iznos emisije/ponude	53
21.1.3.	Period upisa hartija od vrijednosti i opis postupaka upisa hartija od vrijednosti	54
21.1.4.	Mogućnost za smanjenje broja upisanih hartija od vrijednosti po investitoru i načina za povraćaj preplaćenog iznosa upisnicima	54
21.1.5.	Detalji o određenom najmanjem/najvećem broju hartija od vrijednosti koji se mogu upisati	54
21.1.6.	Način i rokovi za uplatu upisanih hartija od vrijednosti, kao i način na koji će biti prenijete na vlasničke račune kupaca	54
21.1.7.	Opis i načina i datum na koji će biti objavljeni rezultati ponude	55
21.1.8.	Pravo prevenstva pri upisu hartija od vrijednosti	55
21.2.	Plan raspodjele i alokacija hartija od vrijednosti	55
21.2.1.	Kategorije potencijalnih investitora kojima su ponuđene hartije od vrijednosti	55
21.2.2.	Postupak obavješćavanja investitora o količini dodijeljivanih hartija od vrijednosti, uz napomenu da li može da se trguje hartijama od vrijednosti i prije obavješćavanja investitora	56
21.3.	Određivanje cijene	56
21.3.1.	Cijena po kojoj će hartije od vrijednosti biti ponuđene/iznos svih troškova koji padaju na teret investitora	56
21.4.	Sprovođenje ponude/prodaje (plasman i pokroviteljstvo, odnosno preuzimanje)	57
21.4.1.	Naziv i adresa institucija koje sprovedu postupak ponude/prodaje uz obavezu otkupa (plasman obveznica) ili bre obaveze (plasman) hartija od vrijednosti	57
21.4.2.	Poslovno ime i sjedište kreditne ili depozitne institucije preko kojih Emitent izvršava finansijske obaveze po osnovu ponude	57
22.	UKLJUČENJE U TRGOVANJE	57
22.1.	Podaci o uvrštenju ponuđenih hartija od vrijednosti na tržište Banjalučke berze	57
22.2.	Podaci o hartijama od vrijednosti iste vrste, koje je Emitent već izdao i uljučio u trgovanje	58
22.3.	Pojedinosti o licima koja su se obavezala da će djelovati kao posrednici pri sekundarnom trgovanju, obezbjeđujući likvidnost pomoću ponuđene i tražene cijene	58
23.	DODATNE INFORMACIJE O ANGAŽOVANJU SAVJETNIKA	59
23.1.	Savjetnici povezani sa izdavanjem obveznica	59
23.2.	Mišljenje ili izvještaj stručnih lica	59
23.3.	Ocjena kreditne sposobnosti Emitenta ili njegovih dužničkih hartija od vrijednosti	59
PRILOG 1 –	Izvještaj o radu Područne privredne komore Banja Luka za 2019. godinu	60

1. ODGOVORNA LICA

1.1. Lica odgovorna za informacije sadržane u Jedinstvenom prospektu

- Goran Račić, predsjednik Područne privredne komore Banja Luka

1.2. Potpisane izjave odgovornih lica

“Preduzevši sve potrebne mjere, izjavljujem da su, prema mojim saznanjima, informacije u Jedinstvenom prospektu u skladu sa činjenicama, kao i da nisu izostavljene činjenice koje bi mogle da utiču na istinitost i potpunost Jedinstvenog prospekta”.

Goran Račić, predsjednik

2. LICA ZADUŽENA ZA REVIZIJU FINANSIJSKIH INFORMACIJA

2.1. Podaci o licima koja su odgovorna za reviziju finansijskog izvještaja za 2019. i 2018. godinu

Reviziju finansijskih izvještaja za 2018. i 2019. godinu, koji su prikazani u ovom dokumentu, izvršila je nezavisna revizorska kuća „VralAudit” d.o.o, Banja Luka, Petra Preradovića 21, Banja Luka, ovlašćeni revizor Goran Drobnjak.

2.2. Podaci o promjeni/otkazu fizičkom ili pravnom licu koje je odgovorno za reviziju finansijskih izvještaja

U periodu koji obuhvata prikazane finansijske informacije nije došlo do promjena u angažmanu pravnog lica, niti fizičkog lica u pravnom licu koje je odgovorno za reviziju finansijskih izvještaja.

3. IZABRANE FINANSIJSKE INFORMACIJE

3.1. Uporedne finansijske informacije o Emitentu za prethodna dva obračunska perioda

Skraćeni bilans stanja	2019.	2018.
Aktiva		
Stalna sredstva	862.052	867.064
Tekuća sredstva	6.099.373	3.731.112
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	182.531	2.435.259
Aktivna vremenska razgraničenja	2.310.000	-
Gubitak iznad visine kapitala	-	-
Poslovna aktiva	6.961.425	4.598.176
Pasiva		
Kapital	4.478.013	4.456.034
Osnovni kapital	4.156.554	4.156.554
Rezerve	-	-
Revalorizacije rezerve	-	-
Neraspoređeni dobitak	321.459	299.480
Rezervisanja	33.407	2.077
Dugoročne obaveze	-	-
Kratkoročne obaveze	2.450.005	140.065
Pasivna vremenska razgraničenja	2.310.000	-
Poslovna pasiva	6.961.425	4.598.176

Skraćeni bilans uspjeha	2019.	2018.
Prihod od prodaje	60.671	61.355
Amortizacija	55.582	42.905
Rashodi kamata	-	-
Dobitak prije oporezivanja	21.979	8.684
Porezi iz dobitka	-	-
Neto dobitak	21.979	8.864
Prosječan broj zaposlenih	30	30

Skraćeni bilans novčanih tokova	2019.	2018.
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	1.750.112	1.636.960
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	4.048.669	1.733.379
Neto prilivi (odlivi) gotovine iz poslovne aktivnosti	-2.298.557	-96.419
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	45.829	151.853
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	-	-
Neto priliv (odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	45.829	151.583
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
Neto priliv (odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
Ukupni prilivi gotovine	1.795.941	1.788.813
Ukupni odlivi gotovine	4.048.669	1.733.379
Neto priliv (odliv) gotovine	-2.252.728	55.434
Gotovina na početku obračunskog perioda	2.435.259	2.379.825
Pozitivne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	-	-
Negativne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	-	-182.531
Gotovina na kraju obračunskog perioda	182.531	2.435.259

Područna privredna komora Banja Luka osnovana je u formi poslovnog udruženje, te kao takva nije u obavezi da ima upisani i uplaćeni kapital.

Područna privredna komora je kroz svoje poslovanje bila smještena na raznim lokacijama i koristila objekte i zemljišta koja su u vrijeme bivše države vođeni kao opštenarodna imovina. Nakon dešavanja iz 90ih godina i prelaska na novi način privređivanja pojavila se potreba da se sa prava korišćenja upise pravo vlasništva nad objektima i zemljištu koje je korištene za poslovanje Komore.

Zakonom o stvarnim pravima RS propisano je ako posebnim zakonom nije drugačije propisano, pravo upravljanja, korišćenja ili raspolaganja kao osnovno pravo na stvarima u državnoj svojini koje do stupanja na snagu ovog zakona nisu postala svojina drugog lica, pretvara se u pravo svojine njegovog dosadašnjeg nosioca ili njegovog pravnog sljednika. Kako je na pomenutim nekretninama vođena društvena svojina, te ista nije brisana, u bilansu stanja nikad nije prikazana vrijednost nekretnina, te nije bio običaj da se ista

bilansno vodi, nakon procesa privatizacije i definisanja privatne svojine, dolazi do transformacije društve svojina u svojinu fizičkih i pravnih lica. Potom dolazi do unošenja u zemljišne knjige i bilanse privrednih društava.

Područna privredna komora Banja Luka splotom različitih okolnosti od devedestih godina pa nadalje, nije izvršila upis nekretnina koje joj po sili zakona pripadaju, te su se objekti u kojima se nalaze smatrali i dalje kao društvena svojina.

Odlukom o prenosu prava trajnog korišćenja (raspolaganja) na nekretninama, uz naknadu iz 2010. godine, Područna privredna komora Banja Luka navedena prava prenosi na sebe i upisuje se kao vlasnik nekretnina i zemljišta.

Momentom dokazivanja vlasništva i upisa objekta i zemljišta 2010. godine, te njihovom prodajom javila se nedoumica kako bilansno evidentirati stečena sredstva. Transakcija je evidentirana na način da se novčana sredstva knjiže kao akumulisana neraspoređena dobit – višak prihoda nad rashodima, te na taj način da se formira osnovni kapital, što je u tom momentu bilo jedini logičan put da se knjigovodstveno evidentiraju transakcije koje su nastale.

Na preporuku ovlašćenog revizora navedeni vanredni prihod koji se pojavio kao posljedica prodaje knjižen je na osnovni kapital Područne privredne komore Banja Luka.

4. FAKTORI RIZIKA

4.1. Faktori rizika koji mogu uticati na sposobnost Emitenta da ispunjava svoje obaveze po hartijama od vrijednosti koje su predmet ponude

Zbog prirode djelatnosti koje Emitent obavlja, u svom poslovanju podliježe sljedećim rizicima:

- **Rizik likvidnosti**
- **Operativni rizik**
- **Rizik ostvarenja naplate potraživanja**

4.1.1. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je minimalan iz razloga što je način finansiranja PKRS - Područna privredna komora Banja Luka propisan Zakonom o privrednoj komori RS, u kojem se jasno propisuje način finansiranja. Zakonom je propisano da članovi privredne komore moraju plaćati mjesečnu članarinu, što predstavlja osnovni izvor prihoda Emitenta. Rizik likvidnosti dodatno je umanjen kupovinom prostornog prostora iz kojeg se očekuju dodatni prihodi od izdavanja prostorija.

4.1.2. Operativni rizik

Emitent je zbog djelatnosti koju obavlja izložen minimalnom operativnom riziku. Emitent ostvaruje prihod od članarina, a djelatnosti koje obavlja vezane su za izdavanje raznih potvrda i uvjerenja, promocija privrede, te učestvovanje u raznim projektima.

4.1.3. Rizik ostvarenja naplate potraživanja

Napлата potraživanja, odnosno članarina Emitenta propisana je Zakonom o privrednoj komori RS, koji propisuje obavezno plaćanje članarine članova komore.

Visinu članarine koju privredna društva plaćaju utvrđuje Skupština Privredne komore Republike Srpske na redovnoj godišnjoj Skupštini. Ustavni sud Republike Srpske svojom presudom br. U-20/03 od dana 31.05.2006. godine potvrdio je zakonitost obaveznog članstva privrednih društava u Privrednoj komori.

Rizik naplate potraživanja moguć je usljed velikih tržišnih potresa uzrokovanih globalnim krizama poput krize COVID-19, što je za posljedicu imalo zastoje svjetske i domaće privrede. Navedene krize predstavljaju rizik naplate potraživanja iz razloga što u navedenim situacijama Emitent bi se mogao naći u poziciju da ne može naplatiti zakonom propisane članarine.

4.2. Faktori rizika za hartije od vrijednosti koje se nude i uključuju u trgovanje, a koji su značajni za procjenu tržišnog rizika povezanog sa tim hartijama od vrijednosti

Rizici koji utiču na obveznice su:

- rizik tržišta kapitala Republike Srpske (sistemski rizici);
- kamatni rizik;
- valutni rizik;
- kreditni rizik;
- rizik likvidnosti obveznica;
- rizik procjene;
- rizik inflacije.

Rizik tržišta kapitala Republike Srpske (sistemski rizici)

Ograničavajući faktor tržišta kapitala Republike Srpske i BiH jeste veličina tržišta, slaba likvidnost za postojeće instrumente, nepostojanje većeg broja domaćih institucionalnih investitora. Prilikom ulaganja u dužničke hartije bilo kojeg Emitenta, postoji mogućnost pojave određenih sistemskih rizika koji se mogu odraziti kroz tržišne fluktuacije ekonomskog stanja, stabilnosti i makroekonomske situacije, koje čine tržišno okruženje berzi na kojima se kotiraju hartije od vrijednosti. Uzimajući u obzir različite ulagačke strategije, ulagači moraju pratiti spomenute (ne)ciklične pojave makroekonomskih promjena koje se mogu, ali i ne moraju odraziti na sama tržišta kapitala, pa samim tim i na hartije od vrijednosti.

Kamatni rizik

Kamatne stope ove emisije prilagođene su nivou kamatnih stopa BiH tržišta. Emitent nema uticaja na ponašanje kamatnih stopa na tržištu, tako da rast kamatnih stopa na tržištu može prouzrokovati pad cijena što može negativno uticati na investitore. Takođe, pad kamatnih stopa na tržištu može dovesti do rasta cijena obveznica što bi imalo pozitivne finansijske efekte na investitore ukoliko bi se odlučili za prodaju obveznica.

Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik od neispunjenja obaveze Emitenta da u vremenski ugovorenim rokovima i u punom iznosu izmiri svoje obaveze prema povjericima. To je rizik da dužnička strana finansijske transakcije neće ispuniti svoju preuzetu kreditnu obaveznu zbog čega potraživanje neće biti realizovano na dan dospelja po njegovoj punoj ugovorenoj vrijednosti. Smanjenje rejtinga obveznica predstavlja izvor kreditnog rizika jer dovodi do smanjenja tržišne vrijednosti obveznica.

Rizik likvidnosti obveznica

Nije sigurno da će se razviti aktivno sekundarno trgovanje obveznicama, a koje bi trajalo ukupni period do dospelja obveznica što može otežati prodaju obveznica po fer tržišnoj cijeni. Ne može se dati nikakva garancija da će se razviti sekundarno tržište za trgovanje obveznicama, kao ni garancija da će postojati likvidnost takvog sekundarnog tržišta ukoliko se isto razvije, a isto tako se ne može dati ni garancija da ukoliko se sekundarno tržište razvije, da će isto postojati u kontinuitetu. Na nelikvidnom tržištu, registrovani vlasnici obveznica možda neće moći da prodaju obveznice po pravičnoj tržišnoj cijeni.

Rizik procjene

Svaki potencijalni investitor zainteresovan za kupovinu obveznica mora da utvrdi, na osnovu sopstvene nezavisne procjene i na bazi profesionalnih savjeta koje smatra odgovarajućim u datim okolnostima, da li je potencijalna odluka o kupovini obveznica odgovarajuća i prihvatljiva investicija. Investitori čije investicione aktivnosti podliježu investicionim zakonima i propisima, ili nadzoru ili regulisanju od strane nadležnih organa, mogu da podliježu ograničenjima ulaganja u određene vrste dužničkih hartija od vrijednosti. Ulagaci treba da izvrše analizu i razmotre ta ograničenja prije ulaganja.

Rizik inflacije

Rizik inflacije predstavlja mogućnost smanjenja tržišne cijene aktive kao što su obveznice, ili prihoda po osnovu istih, usljed činjenice da inflacija smanjuje kupovnu moć valute. Inflacija utiče na smanjenje realne stope prinosa. Ukoliko bi stopa inflacije bila veća od kamate koja se plaća po obveznicama, realan prinos po osnovu obveznica bi bio negativan.

5. PODACI O EMITENTU

5.1. Osnovni podaci o Emitentu i razvoj Emitenta

U Banjaluci je 1902. godine osnovano Obrtno društvo sa 120 članova. Ovaj događaj je značio početak privrednog organizovanja u našem području. Zakonom o osnivanju Trgovačko-obrtničke komore iz 1909. godine prvi put je uređeno organizovanje Komore kao javno-pravne ustanove u Bosni i Hercegovini. Sve do 1962. godine djelovale su strukovne komore, uglavnom za poljoprivredu, ugostiteljstvo, trgovinu i zanatstvo. Zakonom o osnivanju jedinstvenih privrednih komora iz 1962. konstituisana je privredna komora, kao komora opšteg tipa u kojoj su ravnopravno zastupljene sve oblasti i grane privrede.

Komora danas

Područna privredna komora Banja Luka (PPK BL) je dio komorskog sistema Republike Srpske, organizovana na osnovu Zakona o Privrednoj komori Republike Srpske (Sl. glasnik RS 65/08), Statuta Privredne komore Republike Srpske i Statuta PPK Banja Luka. Privredna komora Srpske, zajedno sa pet područnih komora, organizovana je na evropskoj tradiciji i modelu austrijske i njemačke komore kao komora tzv. kontinentalnog tipa sa obaveznim članstvom.

Područna privredna komora Banja Luka svojim djelovanjem pokriva 21 lokalnu zajednicu, tri grada (Banja Luka, Prijedor i Gradiška) i 18 opština (Mrkonjić Grad, Prnjavor, Kotor Varoš, Šipovo, Kozarska Dubica, Ribnik, Novi Grad, Srbac, Laktaši, Čelinac, Kneževo, Oštra Luka, Petrovac-Drinić, Kostajnica, Krupa na Uni, Kupres, Istočni Drvar i Jezero).

Privredna komora je samostalna i nezavisna, stručno-poslovna asocijacija privrednih subjekata čije je sjedište na području djelovanja Komore. Privredna komora ima status pravnog lica.

Komorski sistem RS već duže od decenije djeluje u skladu sa zahtjevima standarda ISO 9001.

Vizija

Postati vodeća institucija u Republici Srpskoj na polju zastupanja interesa privrede Republike Srpske, promovisanja i povezivanja privrede, poslovnog obrazovanja, informisanja i pružanja savjetodavnih usluga.

Misija

U cilju privrednog razvoja Republike Srpske, kao zajedničke misije članova Komore, Područnoj privrednoj komori povjereno je da:

- Zastupa interese privrede pred organima vlasti i time stvara uslove za unapređenje poslovanja;
- Uspostavlja i unapređuje poslovne veze sa inostranstvom i predstavlja privredu Republike Srpske u zemlji i inostranstvu;
- Pruža usluge stručnog obrazovanja, poslovnog informisanja i savjetovanja.

Programski ciljevi

- Stvaranje povoljnijeg ambijenta za privređivanje u sklopu ukupnog privrednog sistema,
- Povećanje konkurentnosti privrede Republike Srpske,
- Unapređenje poslovne saradnje putem promocije privrede Republike Srpske u zemlji i inostranstvu,
- Učešće u socijalnom dijalogu sa ciljem postizanja stabilnijih privrednih odnosa,
- Povećanje efikasnosti djelovanja komore i promocije komorskih aktivnosti.

OSNOVNI PODACI EMITENTA

Puno poslovno ime:	PRIVREDNA KOMORA REPUBLIKE SRPSKE, PODRUČNA PRIVREDNA KOMORA BANJA LUKA
Skraćeno poslovno ime:	PK RS- PODRUČNA PRIVREDNA KOMORA BANJA LUKA
Sjedište i adresa:	ĐURE DANIČIĆA 1/II, BANJA LUKA
Matični broj:	01004077
Šifra djelatnosti:	94.11
Registracioni sud:	-
MBS:	01004077
JIB:	4400946790004
Telefon:	051/215-987
Fax:	051/215-510
E-mail:	info@blkomorars.ba
Web:	www.bl.komorars.ba

Tabela 1 – Osnovni podaci o Emitentu

Emitent je osnovan u formi poslovnog udruženja, način organizacije i poslovanja definisan je Zakonom o privrednoj komori RS i Statutom Područne privredne komore Banja Luka. Emitent nije upisan i nema obavezu upisa kod suda.

5.2. Značajna ulaganja

5.2.1. Opis svih značajnih ulaganja Emitetna počev od objavljivanja posljednjih godišnjih finansijskih izvještaja

Emitent je do dana izrade ovog prospekta, a nakon objavljivanja posljednjih godišnjih finansijskih izvještaja, isplatio 2.300.000,00 KM za kupovinu poslovnog prostora.

Prema Ugovoru o kupovini poslovnog prostora broj OPU 1633/19 kupoprodajna cijena iznosi 8.470.800,00 KM, te dati iznos predstavlja 27% od ukupne kupoprodajne cijene.

5.2.2 Opis budućih ulaganja Emitenta o kojima je uprava već donijela ili namjerava da donese odluku i opis izvora finansiranja

Kupovina poslovnog prostora u Ulici Branka Ćopića broj 6, u Banjoj Luci. Potrebna sredstva za kupovinu i opremanje navedenog poslovnog prostora iznose 8.470.800,00 KM.

Skupština Područne privredne komore Banja Luka je na sjednici održanoj dana 02.12.2019. godine donijela odluku o kupovini nepokretnosti broj: 01-391-2/19.

5.2.3 Izvori finansiranja budućih ulaganja

Predviđeni izvori finansiranja navedene nepokretnosti su 85% sopstveni izvori, 15% dodatna sredstva.

6. PREGLED POSLOVANJA

6.1. Osnovne djelatnosti

Privredna komora je samostalna i nezavisna, stručno-poslovna asocijacija privrednih subjekata čije je sjedište na području djelovanja Komore. Privredna komora ima status pravnog lica.

Statutom je uređena djelatnost Područne privredne komore Banja Luka, način finansiranja Komore, u skladu sa Zakonom i Statutom Privredne komore Republike Srpske.

Pretežna djelatnost PK RS - Područna privredna komora Banja Luka je 94.11 Djelatnost poslovnih udruženja i udruženja poslodavaca.

6.1.1. Opis predmeta poslovanja, pretežna djelatnost i ključne aktivnosti po osnovu kojih Emitent ostvaruje najveće prihode

Sredstva za rad Komore obrazuju se iz članarine, koju obavezno plaćaju članovi Komore, prihoda od naknada za obavljanje poslovnih usluga i drugih izvora. Odluku o načinu obračuna, visini godišnje članarine, rokovima i načinu uplate, a na osnovu prethodno utvrđenih kriterija, donosi Skupština Privredne komore Republike Srpske.

U cilju privrednog razvoja Republike Srpske, kao zajedničke misije naših članova, Područnoj privrednoj komori Banja Luka povjereno je da:

1. Stvaranje povoljnijeg ambijenta za privređivanje

- Komora kao dio jedinstvenog komorskog sistema ima primarni cilj i ulogu da utiče na stvaranje privrednog ambijenta koji će imati razvojnu komponentu u smislu poboljšanja osnovnih ekonomskih parametara,
- Savjeti i odbori Komore će raditi na zastupanju interesa privrednih subjekata, pratiti zakonsku regulativu u okviru nadležnosti svakog sektora pojedinačno,
- Kontinuirano praćenje primjene privredne regulative, davanje prijedloga, mišljenja i preporuka, te redovno informisanje organa i članova Komore o ovim aktivnostima,
- Nastavak aktivnosti na unapređenju lokalnog ambijenta za poslovanje u smislu preispitivanja visine taksa i naknada koje propisuju i naplaćuju lokalni organi uprave,
- Saradnja sa predstavnicima lokalne vlasti po pitanjima poslovnog povezivanja sa drugim regionima, gradovima i opštinama, kao podrška/partner u projektima.

2. Priprema privrede Republike Srpske na putu evropskih integracija

- Zastupanje interesa privrede u procesu evropskih i regionalnih integracija,
- Programi pomoći EU i drugi programi,
- Projekat “EkoIn” podrazumijeva unapređenje uslova za saradnju učesnika u inovacijama u oblasti eko – inovacija sa naglaskom na eko-tehnologije, pod vođstvom Slovačkog centra za naučno i tehničko informisanje,
- “EU za biznis” je projekat koji zajednički provode GIZ, Razvojni program Ujedinjenih nacija i Međunarodna organizacija rada u periodu od aprila 2018. do marta 2022. godine

3. Unapređenje poslovne saradnje putem promocije privrede u zemlji i inostranstvu

- Promocija privrede – članica Komore odvija se kroz aktivnosti: organizovanje prezentacija na sajmovima u zemlji i inostranstvu, poslovno povezivanje – privredne misije, afirmacija domaće proizvodnje kroz kampanju „Naše je bolje“ i druge promotivne aktivnosti,
- Poslovno povezivanje privredne misije će se organizovati u skladu sa iskazanim interesom članica kao i na sajmovima u zemlji i inostranstvu.

4. Povećanje konkurentnosti članova Komore kroz procese stručnog obrazovanja

- Program edukacije koji provodi Područna privredna komora Banjaluka, kreiran je u skladu sa zahtjevima članica, te je planirano da se održe seminari na teme: Naplata potraživanja, Obuka internog provjerivača sistema upravljanja kvalitetom (prema ISO 9001:2015), Internet prevare – Kako se zaštititi, Upravljanje projektima, Digitalna transformacija, Unapređenje prodaje i NLP, Upravljanje vremenom i stresom, Akademija liderstva za žene i LIN koncept i njegova primjena.

5. Promocija komorskih aktivnosti sa ciljem kvalitetnijeg informisanja javnosti i članova Komore

- Nastaviće se redovno informisanje javnosti, putem Internet stranice o dešavanjima u Komori i aktuelnim pitanjima iz privrede,
- Kontinuirano će se raditi na podizanju kvaliteta informacija i blagovremenom informisanju članica i javnosti o aktivnostim i stavovima Komore kao reprezentativne privredne asocijacije.

6. Poboljšanje poslovanja i povećanje efikasnosti djelovanja Komore

- Održavanje i unapređenje sistema upravljanja kvalitetom,
- Osnovano je dobrotvorno udruženje „Fondacija Privrednik Republika Srpska“, čiji je cilj pružanje pomoći tokom školovanja darovitoj djeci slabijeg imovinskog stanja,
- Nastavlja se angažman CIM eksperta u Komori na poslovima jačanje uloge komorskog sistema u reformi obrazovnog sistema RS.

6.1.2. Opis svih novih proizvoda ili usluga koje su navedene

Područna privredna komora u trenutku izrade jedinstvenog prospekta ne razvija nove usluge izvan već definisanog djelokruga aktivnosti.

6.2. Opis tržišta i tržišni položaj Emitenta

Područna privredna komora Banja Luka djeluje na teritoriji Banjalučke regije, te je jedini institucionalni predstavnik interesa privrede u dijalogu sa lokalnim i republičkim organima vlasti u skladu sa Zakonom o privrednoj komori.

7. ORGANIZACIONA STRUKTURA

7.1. Kratak opis grupe i položaj Emitenta unutar grupe

Područna privredna komora Banja Luka kao dio jedinstvenog komorskog sistema Republike Srpske je nevladina, samostalna, stručno-poslovna organizacija, nezavisna i neprofitna javno-pravna asocijacija privrednih subjekata i privrednih asocijacija čije je sjedište na području djelovanja Komore.

Područna privredna komora Banja Luka ima status pravnog lica i nema zavisnosti o bilo kojem entitetu ili pravno-poslovnoj organizaciji.

7.2. Zavisni položaj Emitenta u odnosu na nekog člana grupe (koncerna)

Područna privredna komora Banja Luka ima status pravnog lica i nema zavisnosti o bilo kojem entitetu ili pravno-poslovnoj organizaciji.

8. TRENDОВИ

8.1. Značajnije štetne promjene u pogledu sadašnjeg i budućeg položaja Emitenta, od datuma posljednjih objavljenih revidiranih finansijskih izvještaja

Nije bilo značajnih štetnih promjena u pogledu sadašnjeg ili budućeg položaja/poslovanja od datuma poslednjih objavljenih finansijskih izvještaja. Za period nakon podnošenja finansijskih izvještaja u cijelom svijetu karakteristično je da su značajno izmijenjeni uslovi poslovanja svih privrednih subjekata i privrednih aktivnosti usljed pogoršanja emidemiološke situacije.

Epidemija COVID -19 je uzrokovala pad privredne aktivnosti što će nesumnjivo implicirati i smanjenu likvidnost privrednih subjekata na teritoriji koju pokriva PPK Banja Luka. Aktivnosti PPK Banja Luka od početka epidemije značajno su povećane u smislu pomoći, predlaganja rješenja i saniranja nastalih posljedica po privredne subjekte sa područja koje pokriva kao i iznalaženju sistemskih rješenja za zaštitu domaće privrede pred institucijama Republike Srpske.

8.2. Informacije o svim poznatim trendovima, nesigurnostima, zahtjevima, obavezama ili dogođajima koji i vjerovatno mogli da imaju značajan uticaj na buduće poslovanje Emitenta

Preseljenjem u novi objekat očekuje se povećanje obima poslovanja i pružanja usluga trećim licima, što bi trebalo rezultirati povećanjem prihoda usljde boljih tehničkih karakteristika novog objekta pogodnih za izdavanja prostorija i organizaciju seminara i sličnih manifestacija.

9. PREDVIĐANJA ILI PROCJENE DOBITI – VIŠKA PRIHODA NAD RASHODIMA

Prospekt ne sadrži informacije koje se odnose na predviđanja ili procjene dobiti - viška prihoda nad rashodima.

10. UPRAVNI, RUKOVODEĆI I NADZORNI ORGANI

10.1. Informacije o upravnim, rukovodećim i nadzornim organima Emitenta

Ime i prezime	Funkcija	Funkcija	Poslovna adresa
Goran Račić	Predsjednik	-	PK-PPKBL
Ljubo Glamočanin	Zamjenik predsjednika	-	PK-PPKBL
Aleksandar Ljuboja	Sekretar	-	PK-PPKBL
UPRAVNI ODBOR			
Predrag Duduković	Predsjednik UO	direktor	"Colorit" d.o.o.
Dušan Berić	Član UO	direktor	"Bosnamontaža" a.d.
Rajko Srdić	Član UO	direktor	"Elektrokrajina" a.d.
Veljko Beuk	Član UO	direktor	"Nova Dipo" d.o.o.
Jovica Šuman	Član UO	direktor	"Hem.prerada kukuruza" a.d.
Žarko Mikić	Član UO	direktor	"Vitaminka" a.d.
Željko Jungić	Član UO	direktor	"Vinarija Jungić" d.o.o.
Đorđe Trivunović	Član UO	direktor	"Komerco Mali" d.o.o.
Mario Derajić	Član UO	direktor	"Fratello trade" a.d.
Trivun Milanović	Član UO	direktor	"Mrkonjić putevi" a.d.
NAZDZORNI ODBOR			
Branko Baroš	Predsjednik NO	predsjednik UO	"Elektroprenos BiH" a.d.
Igor Prača	Član NO	finans.direktor	"Fabrika Duvana" a.d.
Savo Stjepanović	Član NO	direktor	"Braća Stjepanović" d.o.o.

10.2. Sukob interesa upravnih, rukovodećih i nadzornih organa i višeg rukovodstva

Ne postoji potencijalni sukob interesa u pogledu funkcija i aktivnosti koje lica navedena u tački 10.1 obavljaju u Emitentu u pogledu njihovih ličnih interesa i njihovih obaveza i dužnosti prema Emitentu.

11. PRAKSE UPRAVE

11.1. Informacije o odboru za reviziju Emitenta, uključujući imena članova odbora i skraćeni prikaz propisanih uslova po kojima odbor radi

Emitent nema Odbor za reviziju.

11.2. Izjava o pridržavanju Standarda korporativnog upravljanja

Područna privredna komora Banja Luka je strukovno udruženje i kao takva ne pridržava se standarda korporativnog upravljanja.

12. VEĆINSKI VLASNICI

12.1. Učešće ukapitalu Emitenta i kontrolni položaj

Područna privredna komora Banja Luka je strukovno udruženje i kao takva nema akcionare niti udjeličare koji učestvuju u kapitalu Emitenta.

Osnovana je u skladu sa Zakonom o privrednoj komori kao nevladina, samostalna, stručno poslovna organizacija, nezavisna i neprofitna javno pravna asocijacija privrednih subjekata i privrednih asocijacija iz Republike Srpske.

12.2. Promjena kontrolnog položaja u Emitentu

Područna privredna komora Banja Luka je strukovno udruženje i kao takva nema akcionare niti udjeličare koji učestvuju u kapitalu Emitenta.

13. FINANSIJSKI PODACI O IMOVINI, OBAVEZAMA, FINANSIJSKOM POLOŽAJU, KAO I DOBICIMA I GUBICIMA EMITENTA

13.1. Finansijski podaci o prethodnom poslovanju Emitenta

Uporedni prikaz pozicija bilansa stanja na dan 31.12.2019. i 31.12.2018. godine.

Grupa računa	POZICIJA	AOP	2019.			2018.
			Bruto	Ispravka vrijednosti	Neto	Prethodna godina
	A. STALNA SREDSTVA (002 + 008 + 015 + 021 + 030)	001	1.689.568	827.516	862.052	867.064
01	I NEMATERIJALNA SREDSTVA (003 do 007)	002				
010, dio 019	1. Ulaganja u razvoj	003				
011, dio 019	2. Koncesije, patenti, licence i ostala prava	004				
012, dio 019	3. Goodwill	005				
014, dio 019	4. Ostala nematerijalna sredstva	006				
015, 016 i dio 019	5. Avansi i nematerijalna sredstva u pripremi	007				
02	II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I INVESTICIONE NEKRETNINE (009 do 014)	008	1.683.021	827.516	855.505	860.517
020, dio 029	1. Zemljište	009	5.777		5.777	5.777
021, dio 029	2. Građevinski objekti	010	1.384.563	679.820	704.743	722.742
022, dio 029	3. Postrojenja i oprema	011	281.274	147.696	133.578	97.812
023, dio 029	4. Investicione nekretnine	012				
024, dio 029	5. Ulaganje na tuđim nekretninama, postrojenjima i	013				
027, 028, dio 029	6. Avansi i nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine u pripremi	014	11.407		11.407	34.186
03	III BIOLOŠKA SREDSTVA I SREDSTVA KULTURE (016 do 020)	015	6.547	0	6.547	6.547
030, dio 039	1. Šume	016				
031, dio 039	2. Višegodišnji zasadi	017				
032, dio 039	3. Osnovno stado	018				
033, dio 039	4. Sredstva kulture	019	6.547		6.547	6.547
037, 038 i dio 039	5. Avansi i biološka sredstva i sredstva kulture u pripremi	020				
4	IV DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (022 do 029)	021				
040, dio 049	1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica	022				
041, dio 049	2. Učešće u kapitalu drugih pravnih lica	023				
042, dio 049	3. Dugoročni krediti povezanim pravnim licima	024				
043, dio 049	4. Dugoročni krediti u zemlji	025				
044, dio 049	5. Dugoročni krediti u inostranstvu	026				
045, dio 049	6. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	027				
046, dio 049	7. Finansijska sredstva koja se drže do roka dospeljeća	028				
048, dio 049	8. Ostali dugoročni finansijski plasmani	029				
50	V ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	030				

	B. TEKUĆA SREDSTVA (032 + 039 + 061)	031	6.099.373	0	6.099.373	3.731.112
10 do 15	I ZALIHE, STALNA SREDSTVA I SREDSTVA OBUSTAVLJENOG POSLOVANJA NAMIJENJENA PRODAJI (033 do 038)	032	2.337.779	0	2.337.779	4.913
100 do 109	1. Zalihe materijala	033				
110 do 119	2. Zalihe nedovršene proizvodnje, poluproizvoda i nedovršenih usluga	034				
120 do 129	3. Zalihe gotovih proizvoda	035				
130 do 139	4. Zalihe robe	036				
140 do 149	5. Stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji	037				
150 do 159	6. Dati avansi	038	2.337.779		2.337.779	4.913
	II KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, KRATKOROČNI PLASMANI I GOTOVINA (040 + 047 + 056 + 059 + 060)	039	3.761.594	0	3.761.594	3.726.199
20, 21, 22	1. Kratkoročna potraživanja (041 do 046)	040	1.269.045	0	1.269.045	1.290.880
200, dio 209	a) Kupci – povezana pravna lica	041				
201, 202, 203, dio 209	b) Kupci u zemlji	042	11.895		11.895	33.405
204, dio 209	v) Kupci iz inostranstva	043				
208, dio 209	g) Sumnjiva i sporna potraživanja	044				
210 do 219	d) Potraživanja iz specifičnih poslova	045				
220 do 229	đ) Druga kratkoročna potraživanja	046	1.257.150		1.257.150	1.257.475
23	2. Kratkoročni finansijski plasmani (048 do 055)	047				
230, dio 239	a) Kratkoročni krediti povezanim pravnim licima	048				
231, dio 239	b) Kratkoročni krediti u zemlji	049				
232, dio 239	v) Kratkoročni krediti u inostranstvu	050				
233, 234, dio 239	g) Dio dugoročnih finansijskih plasmana koji dospijeva za naplatu u periodu do godinu dana	051				
235, dio 239	d) Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha namijenjena trgovanju	052				
236, dio 239	đ) Finansijska sredstva označena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	053				
237	e) Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udjeli namijenjeni prodaji ili poništavanju	054				
238, dio 239	ž) Ostali kratkoročni plasmani	055				
24	3. Gotovinski ekvivalenti i gotovina (057 + 058)	056	182.531	0	182.531	2.435.259
240	a) Gotovinski ekvivalenti – hartije od vrijednosti	057				
241 do 249	b) Gotovina	058	182.531		182.531	2.435.259
270 od 279	4. Porez na dodatu vrijednost	059	18		18	60
280 do 289, osim 288	5. Aktivna vremenska razgraničenja	060	2.310.000		2.310.000	
288	III ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	061				
	V. POSLOVNA SREDSTVA (001 + 031)	062	7.788.941	827.516	6.961.425	4.598.176
29	G. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	063				
	D. POSLOVNA AKTIVA (062 + 063)	064	7.788.941	827.516	6.961.425	4.598.176
880 do 888	Đ. VANBILANSNA AKTIVA	065	1.407.761		1.407.761	1.407.761
	E. UKUPNA AKTIVA (064 + 065)	066	9.196.702	827.516	8.369.186	6.005.937

Grupa računa	POZICIJA	AOP	2019.	2018.
	PASIVA			
	A. KAPITAL (102 - 109 + 110 - 111 + 112 + 116 + 117 - 118 + 119 - 123)	101	4.478.013	4.456.034
30	I OSNOVNI KAPITAL (103 do 108)	102	4.156.554	4.156.554
300	1. Akcijski kapital	103		
302	2. Udjeli društva sa ograničenom odgovornošću	104		
303	3. Zadržni udjeli	105		
304	4. Ulozi	106		
305	5. Državni kapital	107		
309	6. Ostali osnovni kapital	108	4.156.554	4.156.554
31	II UPISANI NEUPLAĆENI KAPITAL	109		
320	III EMISIONA PREMIJA	110		
321	IV EMISIONI GUBITAK	111		
dio 32	V REZERVE (113 do 115)	112		
322	1. Zakonske rezerve	113		
323	2. Statutarne rezerve	114		
329	3. Ostale rezerve	115		
330, 331 i 334	VI REVALORIZACIONE REZERVE	116		
332	VII NEREALIZOVANI DOBITCI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU	117		
333	VIII NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU	118		
34	IX NERASPOREĐENI DOBITAK (120 do 122)	119	321.459	299.480
340 ili 342	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina / Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima ranijih godina	120	299.480	290.796
341 ili 343	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine / Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima tekuće godine	121	21.979	8.684
344	3. Neto prihod od samostalne djelatnosti	122		
35	X GUBITAK DO VISINE KAPITALA (124 + 125)	123		
350	1. Gubitak ranijih godina	124		
351	2. Gubitak tekuće godine	125		
40	B. REZERVISANJA, ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE I RAZGRANIČENI PRIHODI (127 do 134)	126	33.407	2.077
400	1. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	127		
401	2. Rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	128		
402	3. Rezervisanja za zadržane kaucije i depozite	129		
403	4. Rezervisanja za troškove restrukturisanja	130		
404	5. Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	131		
407	6. Odložene poreske obaveze	132		
408	7. Razgraničeni prihodi i primljene donacije	133		
409	8. Ostala dugoročna rezervisanja	134	33.407	2.077
	V. OBAVEZE (136 + 144)	135	2.450.005	140.065
41	I DUGOROČNE OBAVEZE (137 do 143)	136		
410	1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	137		
411	2. Obaveze prema povezanim pravnim licima	138		
412	3. Obaveze po emitovanim dugoročnim hartijama od vrijednosti	139		
413 i 414	4. Dugoročni krediti	140		
415 i 416	5. Dugoročne obaveze po finansijskom lizingu	141		
417	6. Dugoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	142		

419	7. Ostale dugoročne obaveze	143		
42 do 49	II KRATKOROČNE OBAVEZE (145 + 150 + 156 + 157 + 158 + 159 + 160 + 161 +	144	2.450.005	140.065
42	1. Kratkoročne finansijske obaveze (146 do 149)	145		
420 do 423	a) Kratkoročni krediti i obaveze po emitovanim kratkoročnim hartijama od vrijednosti	146		
424 i 425	b) Dio dugoročnih finansijskih obaveza koji za plaćanje dopijeva u periodu do godinu dana	147		
426	v) Kratkoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	148		
429	g) Ostale kratkoročne finansijske obaveze	149		
43	2. Obaveze iz poslovanja (151 do 155)	150	63.893	70.115
430	a) Primljeni avansi, depoziti i kaucije	151	2.074	2.074
431	b) Dobavljači – povezana pravna lica	152		
432, 433, 434	v) Dobavljači u zemlji	153	58.038	66.600
435	g) Dobavljači iz inostranstva	154	3.781	1.441
439	d) Ostale obaveze iz poslovanja	155		
440 do 449	3. Obaveze iz specifičnih poslova	156		
450 do 458	4. Obaveze za zarade i naknade zarada	157	72.663	66.086
460 do 469	5. Druge obaveze	158	2.488	2.487
470 do 479	6. Porez na dodatu vrijednost	159	254	720
48 osim 481	7. Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	160	707	657
481	8. Obaveze za porez na dobitak	161		
49, osim 495	9. Pasivna vremenska razgraničenja i kratkoročna rezervisanja	162	2.310.000	
495	10. Odložene poreske obaveze	163		
	G. POSLOVNA PASIVA (101 + 126 + 135)	164	6.961.425	4.598.176
890 do 898	D. VANBILANSNA PASIVA	165	1.407.761	1.407.761
	Đ. UKUPNA PASIVA (164 + 165)	166	8.369.186	6.005.937

Uporedni prikaz pozicija bilansa uspjeha za period 01.01 -31.12.2019. i 01.01 -
31.12.2018. godine

Grupa računa	POZICIJA	AOP	2019	2018
	A. POSLOVNI PRIHODI I RASHODI- I POSLOVNI PRIHODI (202 + 206 + 210 + 211 - 212 + 213 - 214 + 215)	201	1.704.239	1.491.081
60	1. Prihodi od prodaje robe (203 do 205)	202		
600	a) Prihodi od prodaje robe povezanim pravnim licima	203		
601, 602, 603	b) Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	204		
604	v) Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	205		
61	2. Prihodi od prodaje učinaka (207 do 209)	206	60.671	61.355
610	a) Prihodi od prodaje učinaka povezanim pravnim licima	207		
611, 612, 613	b) Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu	208	60.671	61.355
614	v) Prihodi od prodaje učinaka na inostranom tržištu	209		
62	3. Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	210		
630	4. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	211		
631	5. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	212		
640 i 641	6. Povećanje vrijednosti investicionih nekretnina i bioloških sredstava koja se ne amortizuju	213		
642 i 643	7. Smanjenje vrijednosti investicionih nekretnina i bioloških sredstava koja se ne amortizuju	214		
650 do 659	8. Ostali poslovni prihodi	215	1.643.568	1.429.726
	II POSLOVNI RASHODI (217 + 218 + 219 + 222 + 223 + 226 + 227 + 228)	216	1.690.396	1.619.980
500 do 502	1. Nabavna vrijednost prodane robe	217		
510 do 513	2. Troškovi materijala	218	87.447	72.263
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda (220 + 221)	219	1.113.655	1.035.620
520 do 523	a) Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada	220	966.437	872.453
524 do 529	b) Ostali lični rashodi	221	147.218	163.167
530 do 539	4. Troškovi proizvodnih usluga	222	163.111	281.355
54	5. Troškovi amortizacije i rezervisanja (224 + 225)	223	85.582	42.905
540	a) Troškovi amortizacije	224	55.582	42.905
541	b) Troškovi rezervisanja	225	30.000	
55 osim 555 i 556	6. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	226	182.716	141.885
555	7. Troškovi poreza	227	3.867	2.360
556	8. Troškovi doprinosa	228	54.018	43.592
	B. POSLOVNI DOBITAK (201 - 216)	229	13.843	
	V. POSLOVNI GUBITAK (216 - 201)	230		128.899
66	G. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI- I FINANSIJSKI PRIHODI (232 do 237)	231	45.829	151.853
660	1. Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	232		
661	2. Prihodi od kamata	233	45.829	151.853
662	3. Pozitivne kursne razlike	234		
663	4. Prihodi od efekata valutne klauzule	235		
664	5. Prihodi od učešća u dobitku zajedničkih ulaganja	236		
669	6. Ostali finansijski prihodi	237		
56	II FINANSIJSKI RASHODI (239 do 243)	238		
560	1. Finansijski rashodi po osnovu odnosa povezanih pravnih lica	239		

561	2. Rashodi kamata	240		
562	3. Negativne kursne razlike	241		
563	4. Rashodi po osnovu valutne klauzule	242		
569	5. Ostali finansijski rashodi	243		
	D. DOBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (229 + 231 - 238) ili (231 - 238 - 230)	244	59.672	22.954
	Đ. GUBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (230 + 238 - 231) ili (238 - 229 - 231)	245		
67	E. OSTALI PRIHODI I RASHODI - I OSTALI PRIHODI (247 do 256)	246	17.550	0
670	1. Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme	247	17.550	
671	2. Dobici po osnovu prodaje investicionih nekretnina	248		
672	3. Dobici po osnovu prodaje bioloških sredstava	249		
673	4. Dobici po osnovu prodaje sredstava obustavljenog poslovanja	250		
674	5. Dobici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i HOV	251		
675	6. Dobici po osnovu prodaje materijala	252		
676	7. Viškovi, izuzimajući viškove zaliha učinaka	253		
677	8. Naplaćena otpisana potraživanja	254		
678	9. Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika, koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru revalorizacionih rezervi	255		
679	10. Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi	256		
57	II OSTALI RASHODI (258 do 267)	257	55.243	14.270
570	1. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme	258		
571	2. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	259		
572	3. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	260		
573	4. Gubici po osnovu prodaje sredstava obustavljenog poslovanja	261		
574	5. Gubici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i HOV	262		
575	6. Gubici po osnovu prodaje materijala	263		
576	7. Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha učinaka	264		
577	8. Rashodi po osnovu zaštite od rizika koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru revalorizacionih rezervi	265		
578	9. Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	266	55.243	14.270
579	10. Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi	267		
	Ž. DOBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (246 - 257)	268		
	Z. GUBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (257 - 246)	269	37.693	14.270
68	I. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE, I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (271 do 279)	270		

680	1. Prihodi od usklađivanja vrijednosti nematerijalnih sredstava	271		
681	2. Prihodi od usklađivanja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme	272		
682	3. Prihodi od usklađivanja vrijednosti investicionih nekretnina za koje se obračunava amortizacija	273		
683	4. Prihodi od usklađivanja vrijednosti bioloških sredstva za koje se obračunava amortizacija	274		
684	5. Prihodi od usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	275		
685	6. Prihodi od usklađivanja vrijednosti zaliha materijala i robe	276		
686	7. Prihodi od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih finansijskih plasmana	277		
687	8. Prihodi od usklađivanja vrijednosti kapitala (negativni Goodwill)	278		
689	9. Prihodi od usklađivanja vrijednosti ostale imovine	279		
58	II RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (281 do 289)	280		
580	1. Obezvredjenje nematerijalnih sredstava	281		
581	2. Obezvredjenje nekretnina, postrojenja i opreme	282		
582	3. Obezvredjenje investicionih nekretnina za koje se obračunava amortizacija	283		
583	4. Obezvredjenje bioloških sredstva za koja se obračunava amortizacija	284		
584	5. Obezvredjenje dugoročnih finansijskih plasmana i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	285		
585	6. Obezvredjenje zaliha materijala i robe	286		
586	7. Obezvredjenje kratkoročnih finansijskih plasmana	287		
588	8. Obezvredjenje potraživanja primjenom indirektna metode utvrđivanja otpisa potraživanja	288		
589	9. Obezvredjenje ostale imovine	289		
	J. DOBITAK PO OSNOVU USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (270 – 280)	290		
	K. GUBITAK PO OSNOVU USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (280 – 270)	291		
690 i 691	L. Prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina	292		
590 i 591	Lj. Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina	293		
	M. DOBITAK I GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA, 1. Dobitak prije oporezivanja (244 + 268 + 290 + 292 – 293 – 245 – 269 – 291)	294	21.979	8.684
	2. Gubitak prije oporezivanja (245 + 269 + 291 + 293 – 292 – 244 – 268 – 290)	295		
721	N. TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT - 1. Poreski rashodi perioda	296		
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	297		
723	3. Odloženi poreski prihodi perioda	298		
	Nj. NETO DOBITAK I NETO GUBITAK PERIODA, 1. Neto dobitak tekuće godine (294 – 295 – 296 – 297 + 298)	299	21.979	8.684

	2. Neto gubitak tekuće godine (295 – 294 + 296 + 297 – 298)	300		
	UKUPNI PRIHODI (201 + 231 + 246 + 270 + 292)	301	1.767.618	1.642.934
	UKUPNI RASHODI (216 + 238 + 257 + 280 + 293)	302	1.745.639	1.634.250
724	0. Međuidivende i drugi vidovi raspodjele dobitka u toku perioda	303		
	Dio neto dobitka/gubitka koji pripada većinskim vlasnicima	304		
	Dio neto dobitka/gubitka koji pripada manjinskim vlasnicima	305		
	Obična zarada po akciji	306		
	Razrijeđena zarada po akciji	307		
	Prosječan broj zaposlenih po osnovu časova rada	308	30	30
	Prosječan broj zaposlenih po osnovu stanja na kraju mjeseca	309	30	30
	A. NETO DOBITAK ILI NETO GUBITAK PERIODA (299 ili 300)	400	21.979	8.684
	I DOBICI UTVRĐENI DIREKTNO U KAPITALU (402 do 407)	401		
	1. Dobici po osnovu smanjenja revalorizacionih rezervi na stalnim sredstvima, osim HOV raspoloživih za prodaju	402		
	2. Dobici po osnovu promjene fer vrijednosti HOV raspoloživih za prodaju	403		
	3. Dobici po osnovu prevođenja finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	404		
	4. Aktuarski dobici od planova definisanih primanja	405		
	5. Efektivni dio dobitaka po osnovu zaštite od rizika gotovinskih tokova	406		
	6. Ostali dobici utvrđeni direktno u kapitalu	407		
	II GUBICI UTVRĐENI DIREKTNO U KAPITALU (409 do 413)	408		
	1. Gubici po osnovu promjene fer vrijednosti HOV raspoloživih za prodaju	409		
	2. Gubici po osnovu prevođenja finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	410		
	3. Aktuarski gubici od planova definisanih primanja	411		
	4. Efektivni dio gubitaka po osnovu zaštite od rizika gotovinskih tokova	412		
	5. Ostali gubici utvrđeni direktno u kapitalu	413		
	B. OSTALI DOBICI ILI GUBICI U PERIODU (401 – 408) ili (408 – 401)	414		
	V. POREZ NA DOBITAK KOJI SE ODNOSI NA OSTALE DOBITKE I GUBITKE	415		
	G. NETO REZULTAT PO OSNOVU OSTALIH DOBITAKA I GUBITAKA U PERIODU (414 ± 415)	416		
	D. UKUPAN NETO REZULTAT U OBRAČUNSKOM PERIODU - I UKUPAN NETO DOBITAK U OBRAČUNSKOM PERIODU (400±416)	417	21.979	8.684
	II UKUPAN NETO GUBITAK U OBRAČUNSKOM PERIODU (400±416)	418		

Aneks 1 – dodatni finansijski izvještaj na dan 31.12.2019. godine.

Grupa	POZICIJA	AOP	2019.	2018.
10	Ulaganja u istraživanje i razvoj (dugovni promet bez početnog stanja)	601		
201 i dio 200	Kupci iz Republike Srpske i kupci – povezana pravna lica iz Republike Srpske (dugovni promet bez početnog stanja)	602	79.010	33.405
202 i dio 200	Kupci iz Federacije BiH i kupci – povezana pravna lica iz FBiH (dugovni promet bez početnog stanja)	603		
203 i dio 200	Kupci iz Brčko Distrikta BiH i kupci – povezana pravna lica iz Brčko Distrikta BiH (dugovni promet bez početnog stanja)	604		
432 i dio 431	Dobavljači iz Republike Srpske i dobavljači povezana pravna lica iz Republike Srpske (potražni promet bez početnog stanja)	605	58.037	66.086
433 i dio 431	Dobavljači iz Federacije BiH i dobavljači povezana pravna lica iz FBiH (potražni promet bez početnog stanja)	606	3.781	2.487
434 i dio 431	Dobavljači iz Brčko Distrikta BiH i dobavljači povezana pravna lica iz Brčko Distrikta BiH (potražni promet bez početnog stanja)	607		
601 i dio 600	Prihodi od prodaje robe u Republici Srpskoj i prihodi od prodaje robe povezanim pravnim licima u Republici Srpskoj	608		
602 i dio 600	Prihodi od prodaje robe u Federaciji BiH i prihodi od prodaje robe povezanim pravnim licima u FBiH	609		
603 i dio 600	Prihodi od prodaje robe u Brčko Distriktu BiH i prihodi od prodaje robe povezanim pravnim licima u Brčko Distriktu BiH	610		
dio 61	Prihodi od prodaje proizvoda	611		
dio 61	Prihodi od prodaje usluga	612		
611 i dio 610	Prihodi od prodaje učinaka u Republici Srpskoj i prihodi od prodaje učinaka povezanim pravnim licima u Republici Srpskoj	613		
612 i dio 610	Prihodi od prodaje učinaka u Federaciji BiH i prihodi od prodaje učinaka povezanim pravnim licima u FBiH	614		
613 i dio 610	Prihodi od prodaje učinaka u Brčko Distriktu BiH i prihodi od prodaje učinaka povezanim pravnim licima u Brčko Distriktu BiH	615		
dio 611	Prihodi od prodaje usluga u Republici Srpskoj	616	60.671	61.355
dio 612	Prihodi od prodaje usluga u Federaciji BiH	617		
dio 613	Prihodi od prodaje usluga u Brčko Distriktu BiH	618		
65	OSTALI POSLOVNI PRIHODI (620 + 623 + 624 + 625 + 626 + 627 + 628)	619	1.643.567	1.429.726
650	a) Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, podsticaja i slično	620	2.400	9.600
dio 650	Od toga: prihodi po osnovu subvencija na proizvode (subvencije koje se mogu prikazati po jedinici proizvoda, na primjer, vozna karta, brašno, hljeb,	621		
dio 650	Prihodi po osnovu subvencija na proizvodnju[1]) (na zapošljavanje, platu, kamatnu stopu, za smanjenje zagađenja i dr.)	622		
651	b) Prihod od zakupnina	623	178	630
652	v) Prihod od donacija	624		
653	g) Prihod od članarina	625	1.454.373	1.260.401
654	d) Prihod od tantijema i licencnih prava	626		
655	đ) Prihod iz namjenskih izvora finansiranja (iz budžeta, fondova i dr.)	627		
659	e) Ostali poslovni prihodi po drugim osnovama	628	186.616	159.095
66 + 67	FINANSIJSKI I OSTALI PRIHODI	629		
dio 660	Od toga: prihodi od učešća u dobiti (dividendi)	630		
dio 670	Dobici po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	631	17.200	
678	Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru revalorizacionih rezervi	632		
51	TROŠKOVIMATERIJALA	633	87.446	19.641

513	Od toga: troškovi goriva i energije	634	20.742	52.621
52	TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA	635	945.542	872.453
522+523	Troškovi bruto naknada članovima upravnog, nadzornog, odbora za reviziju i dr.	636	20.895	26.699
525	Troškovi zaposlenih na službenom putu	637	60.611	51.213
dio 525	Od toga: dnevnice	638	17.872	17.772
53	TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA (640 + 641 + 642 + 643 + 644 + 645 + 646	639	163.107	281.352
530	a) Troškovi usluga na izradi učinaka	640		
531	b) Troškovi transpotnih usluga	641	57.546	47.862
dio 532	v) Troškovi za usluge tekućeg održavanja osnovnih sredstava	642	3.835	2.709
dio 532	g) Troškovi za usluge investicionog održavanja osnovnih sredstava	643	32.542	138.788
533	d) Troškovi zakupa	644	1.546	299
534 + 535	đ) Troškovi sajмова, reklame i propagande	645	21.493	46.078
536 + 537	e) Troškovi istraživanja i razvoja koji se ne kapitalizuju	646		
539	ž) Troškovi ostalih usluga	647	46.145	45.616
dio 539	Od toga: bruto iznosi naknada po ugovorima sa fizičkim licima van radnog	648	19.440	7.260
55	NEMATERIJALNI TROŠKOVI (650 + 653 + 654 + 655 + 656 + 657 + 658 + 659)	649	183.836	142.899
550	a) Troškovi neproizvodnih usluga	650	38.170	26.358
dio 550	Od toga: troškovi stručnog obrazovanja i usavršavanja zaposlenih	651	236	382
dio 550	Od toga: bruto iznosi naknada po ugovorima sa fizičkim licima van radnog odnosa	652		
551	b) Troškovi reprezentacije	653	73.494	72.185
552	v) Troškovi premije osiguranja	654	3.076	3.166
553	g) Troškovi platnog prometa	655	4.832	4.448
554	d) Troškovi članarina	656	50	636
dio 555	đ) Troškovi poreza na proizvode, carine, boravišne takse, porez na igre na sreću i sl.	657		
dio 555	e) Troškovi poreza na proizvodnju2): na imovinu, na zemljište, za korišćenje voda i šuma, za protivpožarnu zaštitu i sl.	658	1.121	1.018
559	ž) Ostali nematerijalni troškovi	659	63.093	35.088
	OBAVEZE I POTRAŽIVANJA	660		
47, osim 479	Obračunati (fakturisani) porez na dodatu vrijednost (kumulativan promet	661	7.267	4.876
27, osim 279	Ulazni porez na dodatu vrijednost (kumulativan promet konta)	662	651	1.491
479	Obaveze za PDV po osnovu razlike između obračunatog i akontacionog PDV-a (saldo konta)	663	6.616	3.385
279	Potraživanja po osnovu razlike između akontacionog i obračunatog PDV-a	664		
271	PDV plaćen pri uvozu (kumulativan promet konta)	665		
484	Obaveze za PDV plaćen pri uvozu (kumulativan promet konta)	666		
480	Obaveze za akcize (kumulativan promet konta)	667		
nema konta	Prihodi ostvareni na bazi podugovaranja	668		
nema konta	Plaćanja podugovaračima za rad, isporučene proizvode i usluge	669		
nema konta	Ukupan broj odrađenih časova rada (efektivni časovi rada bez bolovanja, godišnjih odmora, državnih praznika i sl.)	670		

Uporedni prikaz pozicija bilansa tokova gotovine za period 01.01 -31.12.2019. i
01.01 -31.12.2018. god.

Grupa	POZICIJA	AOP	2019.	2018.
	A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI - I Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (502 do 504)	501	1.750.112	1.636.960
	1. Prilivi od kupaca i primljeni avansi	502	106.544	145.879
	2. Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	503		
	3. Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	504	1.643.568	1.491.081
	II Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (506 do 510)	505	4.048.669	1.733.379
	1. Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	506	2.765.969	571.177
	2. Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	507	1.097.848	1.035.620
	3. Odlivi po osnovu plaćenih kamata	508		
	4. Odlivi po osnovu poreza na dobit	509		
	5. Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	510	184.852	126.582
	III Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (501 – 505)	511		
	IV Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (505 – 501)	512	2.298.557	96.419
	B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA - I Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (514 do 519)	513	45.829	151.853
	1. Prilivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	514		
	2. Prilivi po osnovu prodaje akcija i udjela	515		
	3. Prilivi po osnovu prodaje nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	516		
	4. Prilivi po osnovu kamata	517	45.829	151.853
	5. Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	518		
	6. Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	519		
	II Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (521 do 524)	520		
	1. Odlivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	521		
	2. Odlivi po osnovu kupovine akcija i udjela	522		
	3. Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	523		
	4. Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	524		
	III Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (513 – 520)	525	45.829	151.853
	IV Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (520 – 513)	526		
	V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA - I Priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (528 do 531)	527		
	1. Prilivi po osnovu povećanja osnovnog kapitala	528		
	2. Prilivi po osnovu dugoročnih kredita	529		
	3. Prilivi po osnovu kratkoročnih kredita	530		
	4. Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	531		
	II Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (533 do 538)	532		
	1. Odlivi po osnovu otkupa sopstvenih akcija i udjela	533		
	2. Odlivi po osnovu dugoročnih kredita	534		
	3. Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	535		
	4. Odlivi po osnovu finansijskog lizinga	536		
	5. Odlivi po osnovu isplaćenih dividendi	537		
	6. Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	538		
	III Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (527 – 532)	539		
	IV Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (532 – 527)	540		

G. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (501 + 513 + 527)	541	1.795.941	1.788.813
D. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (505 + 520 + 532)	542	4.048.669	1.733.379
Đ. NETO PRILIV GOTOVINE (541 - 542)	543		55.434
E. NETO ODLIV GOTOVINE (542 - 541)	544	2.252.728	
Ž. GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	545	2.435.259	2.379.825
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	546		
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	547		
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (545 + 543 - 544 + 546 - 547)	548	182.531	2.435.259

Izveštaj o promenama u kapitalu na dan 31.12.2019. godine.

POZICIJA	AOP	Akcijski kapital i udjeli u društvu sa ograničenom odgovornošću	Revalorizacione rezerve (MRS 16 i MRS 21 i MRS 38)	Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	Ostale rezerve (emisiona premija; zakonske i statutarne rezerve; zaštita gotovinskih tokova)	Akumulisani neraspoređeni dobitak/nepokriveni gubitak	UKUPNO	MANJINSKI INTERES	UKUPNI KAPITAL
1. Stanje na dan 01. 01. 2018. godine	901	1.067.705				3.379.645	4.447.350		4.447.350
2. Efekti promjena u računov. politikama	902								
3. Efekti ispravke grešaka	903								
Ponovo iskazano stanje na dan 01. 01. 2018. godine (901 ± 902 ± 903)	904	1.067.705	0	0	0	3.379.645	4.447.350	0	4.447.350
4. Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	905								
5. Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	906								
6. Kursne razlike nastale po osnovu preračuna finansijskih izvještaja u drugu funkcionalnu valutu	907								
7. Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u Bilansu uspjeha	908								
8. Neto dobitci/gubici perioda priznati direktno u kapitalu	909					8.684	8.684		8.684
9. Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka	910								
10. Emisija akcijskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenje osnovnog kapitala	911								
11. Stanje na dan 31. 12. 2018. godine / 01. 01. 2019. Godine (904 ± 905 ± 906 ± 907 ± 908 ± 909 - 910 + 911)	912	1.067.705	0	0	0	3.388.329	4.456.034	0	4.456.034
12. Efekti promjena u računov. politikama	913								
13. Efekti ispravke grešaka	914								

14. Ponovo iskazano stanje na dan 01. 01. 2019 . godine (912 ± 913 ± 914)	915	1.067.705	0	0	0	3.388.329	4.456.034	0	4.456.034
15. Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	916								
16. Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za	917					21.979	21.979		21.979
17. Kursne razlike nastale po osnovu preračuna finansijskih izvještaja u drugu funkcionalnu valutu	918								
18. Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u Bilansu uspjeha	919								
19. Neto dobitci/gubici perioda priznati direktno u kapitalu	920								
20. Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka	921								
21. Emisija akcijskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenje osnovnog kapitala	922								
22. Stanje na dan 31.12.2019 . Godine (915 ± 916 ± 917 ± 918 ± 919 ± 920 - 921 + 922)	923	1.067.705	0	0	0	3.410.308	4.478.013	0	4.478.013

Izještaj o promjenama na kapitalu na dan 31.12.2018. godine

POZICIJA	AOP	Akcijski kapital i udjeli u društvu sa ograničenom odgovornošću	Revalorizacione rezerve (MRS 16 i MRS 21 i MRS 38)	Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	Ostale rezerve (emisiona premija; zakonske i statutarne rezerve; zaštita gotovinskih tokova)	Akumulirani neraspoređeni dobitak/nepokriveni gubitak	UKUPNO	MANJINSKI INTERES	UKUPNI KAPITAL
1. Stanje na dan 01. 01. 2017. godine	901	1.065.705				3.379.279	4.446.984		4.446.984
2. Efekti promjena u računov. politikama	902								
3. Efekti ispravke grešaka	903								
Ponovo iskazano stanje na dan 01. 01. 2017. godine (901 ± 902 ± 903)	904	1.065.705	0	0	0	3.379.279	4.447.984	0	4.446.984
4. Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	905								
5. Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	906								
6. Kursne razlike nastale po osnovu preračuna finansijskih izvještaja u drugu funkcionalnu valutu	907								
7. Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u Bilansu uspjeha	908					366	366		366
8. Neto dobitci/gubici perioda priznati direktno u kapitalu	909								
9. Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka	910								
10. Emisija akcijskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenje osnovnog kapitala	911								
11. Stanje na dan 31. 12. 2018. godine / 01. 01. 2018. Godine (904 ± 905 ± 906 ± 907 ± 908 ± 909 - 910 + 911)	912	1.067.705	0	0	0	3.379.645	4.447.350	0	4.447.350
12. Efekti promjena u računov. politikama	913								

13. Efekti ispravke grešaka	914								
14. Ponovo iskazano stanje na dan 01. 01. 2018. godine (912 ± 913 ± 914)	915	1.067.705	0	0	0	3.379.645	4.447.350	0	4.447.350
15. Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	916								
16. Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	917								
17. Kursne razlike nastale po osnovu preračuna finansijskih izvještaja u drugu funkcionalnu valutu	918								
18. Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u Bilansu uspjeha	919					8.684	8.684		8.684
19. Neto dobitci/gubici perioda priznati direktno u kapitalu	920								
20. Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka	921								
21. Emisija akcijskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenje osnovnog kapitala	922								
22. Stanje na dan 31.12.2018 . Godine (915 ± 916 ± 917 ± 918 ± 919 ± 920 - 921 + 922)	923	1.067.705	0	0	0	3.388.329	4.456.034	0	4.456.034

13.2. Konsolidirani finansijski izvještaji Emitenta i izvještaj o poslovanju, izrađen od strane uprave

Emitent, pored redovnih godišnjih izvještaja, ne izrađuje konsolidovane finansijske izvještaje, s obzirom na to da nema zavisnih pravnih lica.

Godišnji izvještaj o poslovanju Emitenta za 2019. godinu, izrađen od strane uprave, sastavni je dio Jedinstvenog prospekta (Prilog 1).

13.3. Revizorski izvještaj Emitenta

13.3.1. Revizija finansijskih izvještaja koji su uključeni u prospekt

Izvještaj nezavisnog revizora o reviziji finansijskih izvještaja sa stanjem na dan 31.12.2019. godine

Petra Preradovića 21,
78000 Banja Luka BiH
tel/fax: +387 51 348 480
tel/fax: +387 51 348 490
revizija@vralinvest.com

KM 552002-00015352-81
JIB 4402109460007
Mat. broj. 1982893
Br. reg. Ul. 1-14612-00
Osnovni sud Banja Luka

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Skupštini

Područne privredne komore Banja Luka

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Područne privredne komore Banja Luka (u daljem tekstu: „Komora”) koji obuhvataju izvještaj o finansijskoj poziciji na dan 31. decembra 2019. godine, izvještaj o ukupnom rezultatu, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o tokovima gotovine za period koji se završava na taj dan, kao i napomene koje sadrže pregled pregled značajnih računovodstvenih politika i druge objašnjavajuće informacije.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijski položaj Područne privredne komore Banja Luka na dan 31. decembra 2019. godine, njenu finansijsku uspješnost i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja (IFRS za SME).

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i Međunarodnim standardima revizije (MSR). Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku izvještaja koji je naslovljen *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Mi smo nezavisni u odnosu na Komoru u skladu sa *Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe* Odbora za Međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks), kao i u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI za SME i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Komore da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Komoru ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

VralAudit

Lica ovlaštena za upravljanje su **odgovorna** za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Komore.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uvjeravanja u razumnoj mjeri o tome da finansijski izveštaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške; i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjeravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usljed kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Kao dio revizije u skladu sa MSR, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima nastalih usljed kriminalne radnje ili greške; osmišljavamo i obavljammo revizijske postupke koji su prikladni za te rizike i pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usljed greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Komore.
- Vršimo procjenu primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Komore da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezano objelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu da posljedicu da imaju da Komora prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izveštaja, uključujući i objelodanjivanja, kao i da li su u finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlaštenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući i sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

VralAudit

Takođe, dostavljamo licima ovlaštenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtjevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koje razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite.

Partner u angažovanju na reviziji na osnovu kog je sastavljen ovaj izveštaj nezavisnog revizora je Goran Drobnjak, ovlašćeni revizor.

Potpis ovlašćenog revizora:

Adresa revizorskog društva: Petra Preradovića 21, Banja Luka d.o.o.

Datum izveštaja nezavisnog revizora: 07.05.2020. godine

Izveštaj nezavisnog revizora o reviziji finansijskih izvještaja sa stanjem na dan 31.12.2018. godine

Petra Preradovića 21
78000 Banja Luka BiH
tel/fax: +387 51 348 480
tel/fax: +387 51 348 490
revizija@vralinvest.com

KM 552002-00015352-81
JIB 4402109460007
Mat. broj. 1982893
Br. reg. Ul. 1-14612-00
Osnovni sud Banja Luka

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Skupštini

Područne privredne komore Banja Luka

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Područne privredne komore Banja Luka (u daljem tekstu: „Komora“) koji obuhvataju izvještaj o finansijskoj poziciji na dan 31. decembra 2018. godine, izvještaj o ukupnom rezultatu, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o tokovima gotovine za period koji se završava na taj dan, kao i napomene koje sadrže pregled značajnih računovodstvenih politika i druge objašnjavajuće informacije.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijski položaj Područne privredne komore Banja Luka na dan 31. decembra 2018. godine, njenu finansijsku uspješnost i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja (IFRS za SME) koji se primjenjuje u Republici Srpskoj.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i Međunarodnim standardima revizije (MSR). Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku izvještaja koji je naslovljen *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Mi smo nezavisni u odnosu na Komoru u skladu sa *Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe* Odbora za Međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks), kao i u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI za SME i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Komore da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Komoru ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

vraiAudit

Lica ovlaštena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Komore.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da finansijski izvještaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške; i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usljed kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu ovih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije u skladu sa MSR, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima nastalih usljed kriminalne radnje ili greške; osmišljavamo i obavljammo revizijske postupke koji su prikladni za te rizike i pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usljed greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Komore.
- Vršimo procjenu primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Komore da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezano objelodanjivanje u finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posljedicu da imaju da Komora prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izvještaja, uključujući i objelodanjivanja, kao i da li su u finansijskim izvještajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlaštenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući i sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

VraiAudit

Takođe, dostavljamo licima ovlaštenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtjevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koje razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite.

Partner u angažovanju na reviziji na osnovu kog je sastavljen ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Goran Drobniak, ovlašćeni revizor.

Potpis ovlašćenog revizora: _____

Adresa revizorskog društva: Petra Preradovića 21, Banja Luka

Datum izvještaja nezavisnog revizora: 05.05.2020. godine

13.3.2. Navođenje ostalih podataka u prospektu koji nisu revidirani od strane ovlašćenog revizora

Osim podataka koji su navedeni u izvještajima revizora za 2018. i 2019. godinu ne postoje drugi podaci u Jedinstvenom prospektu koji su revidirani od strane ovlaštenih revizora.

13.4. Sudski, upravni i arbitražni postupci

U trenutku izrade Jedinstvenog prospekta Emitent ne vodi, niti neko protiv Emitenta vodi bilo kakav upravni, sudski ili arbitražni spor koji bi mogao uticati na finansijski položaj Emitenta.

13.5. Značajna promjena finansijskog ili tržišnog položaja Emitenta

U periodu od završetka posljednjeg finansijskog perioda za koji su objavljene revidirane finansijske informacije nije bilo značajnih promjena finansijskog kao ni tržišnog položaja Emitenta.

14. DODATNE INFORMACIJE

14.1. Osnovni kapital

14.1.1. Iznos uplaćenog i upisanog osnovnog kapitala

Privredna komora Republike Srpske je nevladina, samostalna, stručno-poslovna organizacija, nezavisna i neprofitna javno-pravna asocijacija privrednih subjekata i privrednih asocijacija sa teritorije Republike Srpske i nije u obavezi da ima upisani i uplaćeni osnovni kapital.

Osnovni kapital Područne privredne komore Banja Luka prema finansijskim izvještajima na dan 31.12.2019. godine iznosi 4.156.554,00 KM

14.2. Statut

14.2.1. Opis djelatnosti Emitenta uz navođenje članova statuta kojima je to regulisano

Članovima 10, 11, 12, 13 i 14 Statuta Emitenta definisane su djelatnosti Emitenta a kako slijedi:

“Član 10.

Komora podstiče razvojne porcese na svom području djelovanja vodeći računa o ukupnom razvoju i jedinstvenim interesima privrede Republike Srpske. Komora može neposredno pokretati inicijative pred nadležnim opštinskim organima za donošenje propisa iz oblasti privrede i upućivati prijedloge radi rješavanja određenih pitanja i preduzimanja odgovarajućih mjera od interesa za privredu.”

“Član 11.

U zastupanju interesa privrede prema organima zakonodavne i izvršne vlasti Komora djeluje preko organa i tijela Privredne komore Republike Srpske.

Komora će obezbijediti da predloženi dokumenti (nacrti i prijedlozi zakona i drugi propisi iz oblasti privrede i od interesa za privredu) koje Privredna komora Republike Srpske dostavlja na komentare, budu razmatrani na odgovarajućim organima ili tijelima Komore i da svoje mišljenje preda u ostavljenom roku.”

“Član 12.

U okviru svoje nadležnosti, Komora obavlja slijedeće zadatke:

1. Zastupanje interesa privrede u skladu sa svojim nadležnostima utvrđenim u članu 10. i 11. ovog Statuta,

2. Usklađivanje interesa članova Komore,
3. Poslovno savjetovanje – stručna i savjetovadavna pomoć prilikom uvođenja standard kvaliteta, osnivanja novih i transformacije postojećih privrednih društava, te druge konsultantske usluge u skladu sa iskazanim interesom članova Komore,
4. Prezentacija privrede i promocija roba i usluga u zemlji i inostranstvu, organizovanje nastupa na sajmovima, organizovanje prezentacija i promocija, izdavanje promotivnih publikacija i kataloga, prezentovanje privrede putem Interneta, glasila Komore i drugih promotivnih aktivnosti,
5. Unapređivanje preduzetništva i menadžmenta, praćenje i prenošenje međusobnih iskustava u tim oblastima, a naročito u oblastima upravljanja sistemom kvaliteta,
6. Analiza tržišnih mogućnosti i uslova privrednog razvoja, poslovno povezivanje i informisanje,
7. Podsticanje istraživanja u oblasti naučnotehnološkog razvoja, poslovno povezivanje i informisanje.
8. Podsticanje društvenoodgovornog poslovanja,
9. Povećanje konkurentnosti privrede stalnim procesima stručnog i poslovnog obrazovanja i edukacije,
10. Vođenje Privrednog registra Republike Srpske, u dijelu svojih nadležnosti i u skladu sa Pravlinnikom o Privrednom registru,
11. Vršenje javnih ovlašćenja koja su povjerena Komori Zakonom i drugim propisima,
12. Izdavanje odgovarajućih potvrda o bonitetu,
13. Preduzimanje mjera za podsticanje i razvoj dobrih poslovnih običaja i poslovnog morala,
14. Obavljanje poslova povjerenih od strane Privredne komore Republike Srpske,
15. Obavljanje drugih poslova u skladu sa Zakonom, drugim propisima i aktima, te Statutom Komore.”

“Član 13.

Komora izdaje uvjerenja i potvrde o činjenicama o kojima vodi evidenciju, te o drugim činjenicama za koje je to određeno Zakonom ili opštim aktom.

Način izdavanja isprava i vođenja evidencije uređuju se posebnim aktom Komore, ukoliko nije uređen Zakonom.

Na uvjerenja i druge isprave, kao i na druge pojedinačne isprave koje Komora donosi u izvršavanja javnih ovlašćenja, može se uložiti prigovor Upravnog odboru Komore.”

“Član 14.

O vršenju javnih ovlašćenja Komora podnosi izvještaj organu koji je propisan zakonom, odnosno propisima na osnovu kojih je Komori povjereno javno ovlašćenje, u rokovima i na način propisan istim aktima.”

15. ZNAČAJNI UGOVORI

U trenutku izrade Jedinstvenog prospekta Emitent nema zaključen niti jedan ugovor koji bi mogao uticati na sposobnost Emitenta da ispunjava obaveze prema imaocima hartija od vrijednosti koje su predmet ponude.

16. INFORMACIJE ČIJI SU IZVOR TREĆA LICA I IZJAVE STRUČNJAKA

Osim revizorskih izvještaja koji su izrađeni od strane lica navedenih pod tačkom 2.1. Jedinstvenog prospekta, u isti nije uključeno mišljenje ili izvještaj koje je izradilo treće lice kome je priznat status stručnjaka u nekom području.

17. DOKUMENTI DOSTUPNI NA UVID

Za sve vrijeme važenja Jedinstvenog prospekta, na internet stranici kao i u sjedištu Emitenta u redovno radno vrijeme biće dostupni javnosti sljedeći dokumenti:

- a) Statut Emitenta,
- b) svi izvještaji, pisma i drugi dokumenti, finansijske informacije o prošlom poslovanju, procjene i mišljenja stručnjaka, koji su pripremljeni na zahtjev Emitenta, čiji je bilo koji dio uključen u Jedinstveni prospekt ili na koji se Jedinstveni prospekt poziva,
- c) finansijske informacije o prošlom poslovanju za dvije finansijske godine, koje prethode objavi Jedinstvenog prospekta.

18. PODACI O GARANTU I NAČINU GARANCIJE ZA OBAVEZE PO OSNOVU HARTIJA OD VRIJEDNOSTI

Obaveze po osnovu obveznica predmetne emisije nisu garantovane od strane drugog lica/ garanta.

19. KLJUČNE INFORMACIJE

19.1. Interesi pravnih/fizičkih osoba u vezi sa izdavanjem/ponudom

Osim interesa Emitenta za prikupljanjem sredstava ponudom obveznica za namjenu opisanu u narednoj tački Jedinstvenog prospekta, nema interesa drugih pravnih ili fizičkih lica u vezi sa ovom ponudom.

19.2. Razlozi za ponudu i namjena sredstava

Sredstva prikupljena emisijom obveznica biće iskorištena za kupovinu i opremanje nepokretnosti u Ulici Branka Ćopića broj 6, u Banjoj Luci.

Skupština Područne privredne komore Banja Luka je na sjednici održanoj dana 02.12.2019. godine donijela odluku o kupovini nepokretnosti broj: 01-391-2/19.

Ukupni troškovi emitovanja obveznica i uvrštenja obveznica na Banjalučku berzu neće biti značajni. Procjenjujemo da ukupni troškovi neće premašiti 1,50% od ukupne nominalne vrijednosti ponuđenih obveznica.

20. INFORMACIJE O HARTIJAMA OD VRIJEDNOSTI KOJE ĆE BITI PONUĐENE/UKLJUČENE U TRGOVANJE

20.1. Opis vrste i klase hartije od vrijednosti koje su predmet ponude i uključenja u trgovanje

Vrsta hartije od vrijednosti koje su predmet ponude i uključenja u trgovanje: dugoročne korporativne obveznice.

20.2. Karakteristike hartija od vrijednosti

Obveznice ove emisije će biti slobodno prenosive, dugoročne, dužničke hartije od vrijednosti koje se izdaju, odnosno nude u obliku dematerijalizovanog finansijskog instrumenta i registruju u obliku elektronskog zapisa na računu hartija od vrijednosti na ime zakonitog imaoa.

20.3. Položaj hartija od vrijednosti koje su predmet ponude i uključenja u trgovanje

Obveznice predmetne emisije se u primarnoj ponudi emituju u skladu sa članom 60, stav 1. tačka 1) Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, bez obaveze objavljivanja prospekta, i namijenjene su unaprijed određenim kvalifikovanim investitorima.

Obaveze Emitenta po osnovu emitovanih obveznica predstavljaju direktnu, bezuslovnu i obezbjeđenu obavezu Emitenta, koja je jednaka i međusobno ravnopravna sa svim ostalim sadašnjim i budućim obavezama Emitenta koje su obezbijeđene hipotekama, osim obaveza koje mogu imati prvenstvo u odnosu na njih u skladu sa imperativnim propisima. Obaveze Emitenta po osnovu emisije obveznica, odnosno isplate glavnice i kamate, izvršavaće se iz redovnih prihoda Emitenta do dospijea. Pored redovnih prihoda Emitenta, kupovinom poslovnog objekta sredstvima prikupljenim I emisijom obveznica očekuje se porast prihoda od izdavanja poslovnih prostorija. Dio obaveza po osnovu isplate anuiteta isplaćivaće se od prihoda ostvarenih na taj način. Očekivani novčani tok od izdavanja poslovnih prostorija prikazan je u sljedećoj tabeli:

Godina	Broj kvadrata	Tržišna vrijednost po m2 (KM)	Broj mjeseci	Ukupno (KM)
2020	175 m2	20,00	6	21.000,00
2021	175 m2	20,00	12	42.000,00
2022	175 m2	20,00	12	42.000,00
2023	175 m2	20,00	12	42.000,00
2024	175 m2	20,00	12	42.000,00
2025	175 m2	20,00	12	42.000,00
2026	175 m2	20,00	12	42.000,00
2027	175 m2	20,00	12	42.000,00
2028	175 m2	20,00	12	42.000,00
2029	175 m2	20,00	12	42.000,00
2030	175 m2	20,00	12	42.000,00
UKUPNO				441.000,00

Ne postoje ugovorne klauzule koje bi uticale na položaj ili subordinirale hartije od vrijednosti iz ove ponude, u odnosu na sve sadašnje ili buduće obaveze Emitenta.

20.4. Opis prava koje daju hartije od vrijednosti, eventualna ograničenja tih prava, kao i postupak za izvršavanje tih prava

Obveznice daju pravo na povrat glavnice i pravo na naplatu pripadajuće kamate.

Vlasnici obveznica takođe imaju pravo na zatezne kamate u slučaju kašnjenja sa isplatom anuiteta, kao i pravo raspolaganja obveznicama, uključujući i uspostavljanje založnog prava.

Nijedan vlasnik obveznice nema pravo da traži prijevremeno dospijeće.

Prava i obaveze iz hartija od vrijednosti - obveznica, stižu se, prenose i ograničavaju njihovim upisom na račune vlasnika obveznica u Centralnom registru hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka, a u skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti.

20.5. Kamatna stopa, dospijeće, način obračuna i rokovi za isplatu glavnice i kamate po predmetnim obveznicama

Obveznice se emituju sa rokom dospijeća od deset (10) godina od dana upisa emisije u Centralni registar hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka uz nepromjenljivu kamatnu stopu od 3,50% na godišnjem nivou. Kamatna stopa se obračunava na neotplaćeni dio glavnice i isplaćuje se godišnje.

Otplata obveznica vršiće se u jednakih godišnjim anuitetima (10 anuiteta), u roku od 5 dana, a najkasnije 15 dana od dana dospijeća anuiteta.

Obveznice se emituju na deset (10) godina, te će se isplaćivati u jednakim godišnjim anuitetima (10 anuiteta) u roku od pet dana od dana dospijeća, a najkasnije petnaest dana od dana dospijeća anuiteta.

Dan dospijeća glavnice i kamate po obveznici će se računati od dana upisa emisije obveznica u Centralnom registru hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka. Ukoliko je posljednji predviđeni dan isplate anuiteta iz obveznica neradni dan, isplata će se vršiti prvog narednog radnog dana. Radni dan je dan koji je utvrđen kao radni dan Centralnog registra a.d. Banja Luka, te poslovnih banaka koje obavljaju poslove platnog prometa u Republici Srpskoj i BiH. U slučaju kašnjenja isplate anuiteta Emitent je obavezan da plati i zakonsku zateznu kamatu. Poslovna banka kod koje Emitent ima otvoren račun će sredstva primljena od Emitenta na ime kamate i glavnice, na osnovu izvještaja o broju obveznica u vlasništvu svakog investitora uplatiti na njegov račun putem platnog sistema.

Potraživanja po osnovu isplate kamate i glavnice zastarjevaju tri (3) godine od dana dospijeća svake pojedinačne isplate kamate i glavnice u skladu sa članom 372. Zakona o obligacionim odnosima.

20.6. Način i metode amortizacije i vremenski raspored plaćanja

U nastavku slijedi preliminarni amortizacioni plan emisije obveznica, koji se zasniva na pretpostavci da će se realizovati cjelokupni planirani iznos emisije. U slučaju da se emisija obveznica ne realizuje u cjelosti, naknadno će se prilagoditi amortizacioni plan.

Kao datum registracije emisije obveznica u Centralnom registru hartija od vrijednosti projektovan je 01.07.2020. godine.

Br.rate	Datum dospijeća	Datum isplate	Broj obveznice	Kamata	Iznos kamate	Vrijednosti kupona	Anuitet	Isplate glavnice	Neotplaćeni iznos glavnice	Pool factor
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	1.7.2021	16.7.2021	11.000	3,50%	38.500,00	3,50000	132.265,50	93.765,50	1.100.000,00	1,0000
2	1.7.2022	16.7.2022	11.000	3,50%	35.218,21	3,20166	132.265,50	97.047,30	1.006.234,50	0,9148
3	1.7.2023	16.7.2023	11.000	3,50%	31.821,55	2,89287	132.265,50	100.443,95	909.187,20	0,8265
4	1.7.2024	16.7.2024	11.000	3,50%	28.306,01	2,57327	132.265,50	103.959,49	808.743,25	0,7352
5	1.7.2025	16.7.2025	11.000	3,50%	24.667,43	2,24249	132.265,50	107.598,07	704.783,75	0,6407
6	1.7.2026	16.7.2026	11.000	3,50%	20.901,50	1,90014	132.265,50	111.364,01	597.185,68	0,5429
7	1.7.2027	16.7.2027	11.000	3,50%	17.003,76	1,54580	132.265,50	115.261,75	485.821,68	0,4417
8	1.7.2028	16.7.2028	11.000	3,50%	12.969,60	1,17905	132.265,50	119.295,91	370.559,93	0,3369
9	1.7.2029	16.7.2029	11.000	3,50%	8.794,24	0,79948	132.265,50	123.471,26	251.264,02	0,2284
10	1.7.2030	16.7.2030	11.000	3,50%	4.472,75	0,40661	132.265,50	127.792,76	127.792,76	0,1162
UKUPNO					222.655,05		1.322.655,05	1.100.000,00		

20.7. Prinos i opis metoda izračunavanja

Prinos do dospelja označava diskontnu stopu koja izjednačava kupovnu cijenu obveznice sa sadašnjom vrijednošću svih očekivanih novčanih tokova. On može biti interpretiran kao složena stopa prinosa u toku životnog vijeka obveznice pod pretpostavkom da svi kuponi mogu biti reinvestirani po kamatnoj stopi jednakoj prinosu do dospelja obveznice. Ovaj prinos je moguće iskazati matematički na sljedeći način:

$$PV = \frac{C}{1+y} + \frac{C}{(1+y)^2} + \frac{C}{(1+y)^3} + \dots + \frac{C}{(1+y)^n}$$

PV označava sadašnju vrijednost obveznice u apsolutnom iznosu (uključujući i pripadajuću kamatu na dan vrednovanja),

y označava prinos do dospijea (iskazan na godišnjem nivou ukoliko su isplate anuiteta jedanput na godišnjem nivou),

C kupon od obveznice u apsolutnom iznosu,

n broj perioda do dospijea obveznice.

Ukoliko otplatni plan predviđa isplatu anuiteta na polugodišnjem, kvartalnom, mjesečnom ili nekom drugom nivou, dobijeni prinos do dospijea mora biti pomnožen sa predviđenim brojem isplata u toku jedne godine u svrhu iskazivanja prinosa do dospijea na godišnjem nivou. U trenutku emitovanja obveznica prinos do dospijea je jednak nominalnoj (kuponskoj) kamatnoj stopi.

20.8. Obezbjedenje obveznice hipotekom

Kao obezbjeđenje prve emisije obveznica upisaće se zalog prvog reda na nekretninu u vlasništvu Emitenta

- Poslovni prostor “Dom radničke solidarnosti” spratnosti Su+P+2 u vlasništvu Emitenta, u Ulici Đure Daničića broj 1, Banja Luka na parceli k.č. 3832/0, sprat broj 2, ukupno površine 1285 m², (površina tlocrta 1274 m²), upisanim u izvod iz knjige uloženih ugovora o prodaji poslovnih zgrada, poslovnih prostorija i garaža, list broj 1539.
- Vrijednost poslovnog prostora procijenja je na 4.542.475,00 KM, odnosno 3.535,00 KM po metru kvadratnom. Procjenu je izvršio ovlašćeni procjenitelj arhitektonsko - građevinske struke Dragana Dragosavljevića.

20.9. Prijevremeni otkup obveznica

Emitent može u bilo koje vrijeme otkupiti obveznice javnom ponudom (prijevremeni otkup) po bilo kojoj cijeni. Otkup javnom ponudom će biti dostupan pod jednakim uslovima svim vlasnicima obveznica. Nijedan vlasnik obveznica nije dužan prihvatiti ponudu Emitenta niti je dužan prodati bilo koji broj obveznica kojima raspolaže. Za iznos obveznica koje je Emitent otkupio prije datuma isplate anuiteta može se umanjiti iznos neotplaćenih obveznica na sljedećem datumu isplate anuiteta po obveznici. Vlasnici obveznica su saglasni da tako prikupljene obveznice Emitent može u svakom trenutku poništiti bez njihove prethodne saglasnosti.

Emitent može u bilo kom periodu, bez saglasnosti vlasnika obveznica, emitovati druge obveznice, uključujući i one koje imaju iste uslove kao i u ovoj emisiji.

20.10. Zastupanje imalaca hartija od vrijednosti, tj. odredbe o skupštini imalaca dužničkih hartija od vrijednosti

Ne postoji zakonski osnov za organizovanje skupštine imalaca obveznica.

20.11. Odluke o novim emisijama hartija od vrijednosti Emitenta

Na datum izrade ovog Prospekta ne postoje odluke na osnovu kojih bi se moglo očekivati novo izdanje hartija od vrijednosti Emitenta.

20.12. U slučaju novih izdanja, očekivani datum izdanja hartija od vrijednosti

Emitent trenutno ne planira nova izdanja hartija od vrijednosti.

20.13. Opis bilo kakvih ograničenja u vezi slobodne prenosivosti hartija od vrijednosti

Ne postoje nikakva ograničenja u vezi slobodne prenosivosti obveznica iz ove emisije.

20.14. Podaci o poreskim obavezama u vezi sa hartijama od vrijednosti

Shodno Zakonu o porezu na dohodak prihod od kamata na dužničke HOV se uključuje u poresku osnovicu, realizovani dobici i gubici pri prodaji dužničkih HOV takođe se uključuju u obračun poreske osnovice i mogu se prebijati sa kapitalnim dobicima i gubicima ostvarenim prodajom drugih oblika investicione imovine.

U članu 7. stav 2. Zakona o porezu na dobit u Republici Srpskoj navedeno je da samo prihodi u obliku kamate na hartije od vrijednosti koje izda Republika Srpska ili jedinica lokalne samouprave u njenom sastavu ne uključuju se u obračun poreske osnovice.

Prema članu 24. Zakona o porezu na dobit i kapitalni dobici i gubici ostvareni pri prodaji investicione imovine koji nastanu u toku poreske godine priznaju se prilikom utvrđivanja poreske osnovice.

21. USLOVI PONUDE

21.1. Uslovi, podaci o ponudi, vremenski raspored i postupak prihvata ponude

21.1.1. Uslovi ponude

Obveznice predmetne emisije se u primarnoj ponudi emituju u skladu sa članom 60, stav 1. tačka 1) Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, bez obaveze objavljivanja prospekta, i namijenjene su unapred određenim kvalifikovanim investitorima, odnosno Akcijskom fondu Republike Srpske a.d. Banja Luka, Vidovdanska 2, Banja Luka, Fondu za restituciju Republike Srpske a.d. Banja Luka, Vidovdanska 2, Banja Luka i Fondu za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske a.d. Banja Luka, Vidovdanska 2, Banja Luka (dalje: Kvalifikovani investitori).

Emisija će se smatrati uspješnom ako u roku od petnaest dana, predviđenom za upis i uplatu bude upisano i uplaćeno minimalno 60% obveznica ponuđenih u Jedinstvenom prospektu.

U slučaju izmjena Jedinstvenog prospekta Kvalifikovani investitori imaju pravo da u roku od petnaest dana od dana prijema izmjena Jedinstvenog prospekta otkažu upis obveznica i zatraže povrat uplaćenog iznosa. Uplaćeni iznos biće vraćen Kvalifikovanim investitorima u roku od tri dana od dana prijema zahtjeva za povrat sredstava.

Ukoliko u roku od petnaest dana, predviđenom za upis i uplatu obveznica, ne bude upisano i uplaćeno minimalno 60% obveznica ponuđenih u Jedinstvenom prospektu, upis obveznica se poništava, a sve izvršene uplate biće vraćene Kvalifikovanim investitorima u roku od tri dana od dana prijema rješenja Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske.

Ako se prije isteka roka za upis i uplatu obveznica upišu i uplate sve ponuđene obveznice, Emitent može da završi ponudu obveznica. Takođe, Emitent zadržava pravo na odustajanje od ponude obveznica kao i na prekid emisije prije isteka roka predviđenog za njihov upis i uplatu.

21.1.2. Ukupni iznos emisije/ponude

Prvom emisijom obveznica, ponudom upućenom kvalifikovanim investitorima, emituje se 11.000 obveznica, nominalne vrijednosti 100 KM po obveznici, ukupne nominalne vrijednosti emisije 1.100.000 KM.

21.1.3. Period upisa hartija od vrijednosti i opis postupaka upisa hartija od vrijednosti

Kao dan početka upisa i uplate obveznica određuje se prvi radni dan koji slijedi nakon dana prijema rješenja Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske o odobrenju Jedinstvenog prospekta, odnosno prospekta za emisiju obveznica i njihovo uvrštenje na slobodno tržište Banjalučke berze. Upis i uplata obveznica traju petnaest dana.

Upis obveznica vršiće se u prostorijama agenta emisije „Monet broker“ a.d. Banja Luka, u Ulici Jovana Dučića 23a, 78000 Banja Luka, radnim danom, u periodu 08:00-16:00h. Upis se vrši potpisivanjem pisane izjave o upisu (upisnice) u pet primjeraka, od kojih dva primjerka pripadaju kupcu.

21.1.4. Mogućnost za smanjenje broja upisanih hartija od vrijednosti po investitoru i načina za povraćaj preplaćenog iznosa upisnicima

Ne postoji mogućnost upisa većeg broja obveznica u odnosu na broj obveznica ponuđenih u Jedinstvenom prospektu, pa samim tim ne postoji ni mogućnost za smanjenje broja upisanih obveznica.

Ukoliko Emitent prikupi više sredstava od nominalne, odnosno prodajne cijene emitovanih obveznica, zadržava pravo da izvrši povrat preplaćenog iznosa Kvalifikovanim investitorima.

21.1.5. Detalji o određenom najmanjem/najvećem broju hartija od vrijednosti koji se mogu upisati

Kvalifikovani investitori mogu upisati minimalno jednu, a maksimalno 11.000 obveznica iz predmetne emisije. Kriterijum uspjehnosti emisije je 60% od ukupnog broja emitovanih obveznica.

21.1.6. Način i rokovi za uplatu upisanih hartija od vrijednosti, kao i način na koji će biti prenijete na vlasničke račune kupaca

Uplata obveznica se vrši na privremeni namjenski račun, otvoren kod Nova banka a.d. Banja Luka, sa sjedištem u Ulici Kralja Alfonsa XIII 37a, 78000 Banja Luka. Podaci o broju računa na koji se vrše uplate biće dostupni u prostorijama Emitenta/ agenta emisije. Sredstvo plaćanja je novac, konvertibilne marke (KM).

Uplata obveznica vrše se u istom intervalu koji je predviđen za upis obveznica, odnosno u roku od petnaest dana. Kao dan početka upisa i uplate obveznica određuje se prvi radni dan koji slijedi nakon dana prijema rješenja Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske o odobrenju Jedinstvenog prospekta.

Po proglašenju uspješnosti emisije obveznica i upisa emisije u Registar emitenata Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske, Emitent će, u skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti, podnijeti zahtjev Centralnom registru hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka za registraciju obveznica iz predmetne emisije i njihov prenos na vlasničke račune kvalifikovanih investitora.

21.1.7. Opis i načina i datum na koji će biti objavljeni rezultati ponude

U roku od sedam dana od dana prijema Rješenja Komisije za hartije od vrijednosti RS kojim se emisija obveznica proglašava uspješnom i upisuje u Registar emitenata, biće objavljeni rezultati ponude na internet stranici Emitenta.

21.1.8. Pravo pretenzije pri upisu hartija od vrijednosti

Obveznice predmetne emisije se emituju bez korištenja prava preče kupovine. Emisija obveznica upućena je kvalifikovanim investitorima:

- Akcijski fond Republike Srpske a.d. Banja Luka, Vidovdanska 2, Banja Luka,
- Fond za restituciju Republike Srpske a.d. Banja Luka, Vidovdanska 2, Banja Luka,
- Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske a.d. Banja Luka, Vidovdanska 2, Banja Luka.

21.2. Plan raspodjele i alokacija hartija od vrijednosti

21.2.1. Kategorije potencijalnih investitora kojima su ponuđene hartije od vrijednosti

Emisija obveznica upućena je kvalifikovanim investitorima:

- Akcijskom fondu Republike Srpske a.d. Banja Luka, Vidovdanska 2, Banja Luka,
- Fond za restituciju Republike Srpske a.d. Banja Luka, Vidovdanska 2, Banja Luka,
- Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske a.d. Banja Luka, Vidovdanska 2, Banja Luka.

21.2.2. Postupak obavještanja investitora o količini dodijeljivanih hartija od vrijednosti, uz napomenu da li može da se trguje hartijama od vrijednosti i prije obavještanja investitora

Po realizaciji upisa i uplate obveznica Kvalifikovani investitori će dobiti obavještenje o broju upisanih/uplaćenih obveznica od Emitenta/ agenta emisije.

Nakon registracije obveznica iz predmetne emisije u Centralnom registru hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka, Emitent će objaviti Jedinstveni prospekt na internet stranici Banjalučke berze, te podnijeti zahtjev Banjalučkoj berzi za uvrštenje obveznica na slobodno tržište Banjalučke berze.

Po prijemu zahtjeva za uvrštenje, Banjalučka berza donosi odluku o uvrštenju obveznica na slobodno tržište i utvrđuje datum početka trgovanja obveznicama.

Nakon prenosa obveznica na vlasničke račune investitora, Kvalifikovani investitori će moći, u Centralnom registru hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka, dobiti izvod o stanju obveznica na svom vlasničkom računu.

21.3. Određivanje cijene

21.3.1. Cijena po kojoj će hartije od vrijednosti biti ponuđene/iznos svih troškova koji padaju na teret investitora

Prodajna cijena obveznica iznosi 100 KM po obveznici.

Metod trgovanja je kontinuirana javna ponuda, u skladu sa pravilima Banjalučke berze.

Investitori kupovinom obveznica na berzi plaćaju cijenu upisanih obveznica uvećanu za iznos brokerske provizije u koju su uključene provizije Banjalučke berze i berzanskog posrednika preko kojeg se vrši kupovina obveznica.

Tarifnici usluga berzanskih posrednika dostupni su na internet stranici svakog od posrednika.

21.4. Sprovođenje ponude/prodaje (plasman i pokroviteljstvo, odnosno preuzimanje)

21.4.1. Naziv i adresa institucija koje sprovode postupak ponude/prodaje uz obavezu otkupa (plasman obveznica) ili bre obaveze (plasman) hartija od vrijednosti

Postupak prve emisije obveznica Emitenta sprovodi se bez angažmana institucije koja se obavezuje na otkup (pokroviteljstvo /preuzimanje emisije) odnosno bez obaveze otkupa (plasman) hartija od vrijednosti.

21.4.2. Poslovno ime i sjedište kreditne ili depozitne institucije preko kojih Emitent izvršava finansijske obaveze po osnovu ponude

Emitent će svoje finansijske obaveze prema investitoru, tj. zakonitom/im vlasnicima obveznica izmirivati samostalno, odnosno poslovna banka kod koje Emitent ima otvoren račun će sredstva primljena od Emitenta na ime kamate i glavnice, na osnovu izvještaja o broju obveznica u vlasništvu investitora uplatiti na njihove račune putem platnog sistema.

22. UKLJUČENJE U TRGOVANJE

22.1. Podaci o uvrštenju ponuđenih hartija od vrijednosti na tržište Banjalučke berze

Nakon proglašenja uspješnosti emisije i upisa promjena podataka u Registru emitenata od strane Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske, te registracije obveznica iz predmetne emisije u Centralnom registru hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka, Emitent će podnijeti zahtjev za uvrštenje obveznica na slobodno berzansko tržište Banjalučke berze.

U skladu sa članom 10. Pravila Banjalučke berze, od 16.11.2012. godine, hartije od vrijednosti uvrštavaju se na organizovano tržište ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- da su u cjelini uplaćene,
- da su neograničeno prenosive,
- da su emitovane u nematerijalizovanom obliku.

Nakon podnesenog zahtjeva uključenje hartija na slobodno berzansko tržište odobrava Banjalučka berza. Kada ustanovi da su ispunjeni uslovi za uvrštenje hartija o vrijednosti na slobodno tržište, direktor Banjalučke berze donosi odluku o uvrštenju.

22.2. Podaci o hartijama od vrijednosti iste vrste, koje je Emitent već izdao i uljučio u trgovanje

Emitent do sada nije emitovao obveznice, niti druge vrste hartija od vrijednosti.

22.3. Pojediniosti o licima koja su se obavezala da će djelovati kao posrednici pri sekundarnom trgovanju, obezbjeđujući likvidnost pomoću ponuđene i tražene cijene

Ne postoje lica koja su se obavezala da će djelovati kao posrednici pri sekundarnom trgovanju i na taj način obezbjeđivati likvidnost ponuđene i tržišne cijene. Sekundarno trgovanje obveznicama će biti potpuno slobodno i obim trgovanja će zavisiti od interesa potencijalnih kupaca i prodavaca

23. DODATNE INFORMACIJE O ANGAŽOVANJU SAVJETNIKA

23.1. Savjetnici povezani sa izdavanjem obveznica

Agent emisije obveznica Emitenta je: „Monet broker“ a.d. Banja Luka,
Jovana Dučića 23a, 78 000 Banja Luka
Tel. +387 51 345 600
Faks. +387 51 345 601
www.monetbroker.com

Osim angažovanja Brokersko-dilerskog društva Monet broker a.d. Banja Luka u svojstvu agenta emisije, Emitent nije angažovao druge savjetnike i stručnjake koji su povezani sa izdavanjem hartija od vrijednosti iz ove ponude.

23.2. Mišljenje ili izvještaj stručnih lica

Jedinstveni prospekt sadrži izveštaje nezavisnog revizora za 2018. i 2019. godinu, sačinjene od strane nezavisne revizorske kuće „VralAudit“ d.o.o, Banja Luka, Petra Preradovića 21, Banja Luka, ovlašćeni revizor Goran Drobnjak.

23.3. Ocjena kreditne sposobnosti Emitenta ili njegovih dužničkih hartija od vrijednosti

Nije vršena ocjena kreditne sposobnosti Emitenta ili njegovih dužničkih hartija od vrijednosti od strane Agencije ili neke druge institucije nadležne za utvrđivanje rejtinga.

**PRILOG 1 – Izvještaj o radu Područne privredne komore Banja Luka
za 2019. godinu**

**ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ
ПОДРУЧНЕ ПРИВРЕДНЕ КОМОРЕ БАЊА ЛУКА
ЗА 2019. ГОДИНУ**

Бања Лука, децембар 2019.

УВОД

Активности Подручне привредне коморе Бања Лука (у даљем тексту: Комора) током 2019. су се одвијале у складу са Програмом рада за 2019. Комора је дио јединственог коморског система Републике Српске и у 2019. је започела пословање са 5.618 чланова што је за 113 привредних друштава или 2% више него крајем 2017. године.

Полазећи од показатеља привредних кретања и пословне активности у 2019, те усвојеног Програма економских реформи Републике Српске (у даљем тексту: ПЕР РС) за период 2019-2020, дјеловање Коморе је усмјерено на унапређење пословног амбијента. Комора је утицала на доносиоце одлука да се првенствено подигне конкурентност привреде, јер је то неопходан услов за боље и ефикасније пословање.

Пад индустријске производње је забиљежен у свим периодима, те је у периоду I-XII 2019. она мања за 11,4%, у односу на обим у истом периоду 2018. године. Запосленост у индустрији је мања за 0,2%. Просјечна плата послѣје опрезивања у децембру 2019. била је 939 КМ што је за 5% реално више него у децембру 2018. Показатељи спољнотрговинске размјене Српске са иностранством имају негативан тренд, али је пад извоза мањи од смањења увоза, што је, и поред смањења укупног обима размјене, обезбједило смањење спољнотрговинског дефицита, те бољу покривености увоза извозом. Поред дећи обим размјене у 2019. (8,38 милијарди КМ) са истим показатељем за 2018. годину уочљив је пад за 6,5%. Током 2019. је остварен извоз вриједан 3,6 милијарди КМ, али је то 3,8% мање него у претходној години, док је увоз такође смањен за 8,5% и био 4,78 милијарди КМ. Дакле, покривеност увоза извозом за 2019. годину је 75,3% (2018. је износила 71,7%), а дефицит робне размјене је у 2019. години био 1,18 милијарди КМ, што је смањење за 20,3%. Укупно наплаћени јавни приходи из надлежности Пореске управе износили су 2,49 милијарди КМ, што је у односу на наплату у истом периоду 2018. више за 2%. Годишња инфлација била је 0,3%.

Ради бољег искоришћења капацитета, дјелотворнијег рада и повећања задовољства чланица, неопходно је подићи ангажман чланства у раду Коморе. Стога је Комора наставила да повећава примјену савремених метода комуникације у комбинацији са дјеловањем коморских органа.

Извјештај је методолошки је конципиран у складу са системом управљања квалитетом ИСО 9001:2015, а обрађује тематику коју је разматрала скупштина, надзорни и управни одбор, садржи преглед најзначајнијих активности савјета и одбора, пројекте, те преглед према циљевима Коморе. Програмски циљеви дјеловања у 2019. били су:

1. СТВАРАЊЕ ПОВОЉНИЈЕГ АМБИЈЕНТА ЗА ПРИВРЕЂИВАЊЕ
2. ПРИПРЕМА ПРИВРЕДЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ НА ПУТУ ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА
3. УНАПРЕЂЕЊЕ ПОСЛОВНЕ САРАДЊЕ ПУТЕМ ПРОМОЦИЈЕ ПРИВРЕДЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ У ЗЕМЉИ И ИНОСТРАНСТВУ
4. ПОВЕЋАЊЕ КОНКУРЕНТНОСТИ ЧЛАНОВА КОМОРЕ КРОЗ СТАЛНЕ ПРОЦЕСЕ СТРУЧНОГ ОБРАЗОВАЊА
5. ПРОМОЦИЈА КОМОРСКИХ АКТИВНОСТИ СА ЦИЉЕМ КВАЛИТЕТНИЈЕГ ИНФОРМИСАЊА ЈАВНОСТИ И ЧЛАНИЦА КОМОРЕ

6. ПОБОЉШАЊЕ ПОСЛОВАЊА И ПОВЕЋАЊЕ ЕФИКАСНОСТИ ДЈЕЛОВАЊА КОМОРЕ

ЦИЉ 1: СТВАРАЊЕ ПОВОЉНИЈЕГ АМБИЈЕНТА ЗА ПРИВРЕЂИВАЊЕ

1.1. Заступање интереса привреде пред органима власти Републике Српске, БиХ и локалних органа управе

Примарни циљ Коморе је да утиче на стварање привредног амбијента који има развојну компоненту у смислу побољшања основних економских параметара: повећања обима производње, запослености, извоза и обима страних инвестиција, смањивања јавне потрошње и ефикаснијег рада јавних предузећа, у сарадњи и преко Привредне коморе Републике Српске (у даљем тексту: ПК РС), односно непосредно, када су у питању развојни процеси на нивоу локалних заједница подручја на којем Комора дјелује¹. Овај циљ се реализује предлагањем и праћењем реализације и ефеката мјера ПЕР РС за период 2019-2021, усвојених секторских стратегија, анализом законских и подзаконских аката и предлагањем рјешења која ће допринијети унапређењу услова пословања.

У циљу прилагођавања тржишта рада потребама привреде и креирању приједлога пословне заједнице за уписну политику 2019/2020, Комора је анализирала потребе привреде за кадровима, кроз директне контакте са привредницима, те анкетањем које је континуирано. Међутим, најзначајније активности које су проведене у 2019, а које се тичу прилагођавања тржишта рада потребама привреде се односе на реформу средњег образовања. Измјеном Закона о средњем образовању у РС, у средњим стручним и техничким школама струке и занимања се могу изводити у дуалном систему образовања. Свјесни значаја ове реформе, коморски систем је наставио и интензивирао активности у овој области у 2019. (више у дијелу 1.4. Двојно образовање).

1.1.1. Рад органа и тијела Коморе

Скупштина Коморе

Скупштина Коморе разматра најзначајнија питања која се тичу пословања привреде и утврђује ставове за рад органа и тијела Коморе: управног одбора, председника Коморе и гранских савјета и одбора Коморе.

Програмом рада Скупштине планирано је одржавање једне сједнице, која је и одржана је 5. марта, на којој су разматрани и усвојени Извјештај о раду Коморе за 2018. годину, Програма рада Коморе за 2019. годину, те Финансијски извјештај као и Финансијски план за 2019. Одржана је и ванредна сједница Скупштине 2. децембра на којој је разматрана реализација Споразума о преузимању обавеза на реализацији пројекта „Обезбјеђење простора за трајни смјештај Академије наука и умјетности

¹Град Бања Лука, Град Приједор, Град Градишка и општине Нови Град, Костајница, К. Дубица, Оштра Лука, Крупа на Уни, Рибник, Дринић, Мркоњић Град, Шипово, Језеро, Купрес, Источни Дрвар, Кнежево, Котор Варош, Челинац, Прњавор, Србац и Лакташи.

Републике Српске, Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске, Привредне коморе Републике Српске и Привредне коморе регије Бања Лука“ и на којој су донесене одлуке о продаји пословног простора Коморе у згради Дома солидарности и одлука о куповини нове некретнине за потребе Коморе.

Управни одбор Коморе

У 2019. одржано су пет редовних сједница Управног одбора.

На првој сједници, 15. фебруара, разматрана су привредна кретања у Републици Српској и подручја Коморе, Приједлог Извјештаја о раду Коморе за 2018, Приједлог Финансијског плана Коморе за 2018, Приједлог Програма рада Коморе за 2019. и Приједлог Финансијског плана Коморе за 2019.

На другој сједници, која је одржана 25. априла, осим разматрања привредних кретања, чланови управног одбора су упознати су преговорима са Владом Српске о пореском растерећењу привреде. Донесена је одлука о набавци новог аутомобила за потребе Коморе.

Трећа сједница одржана је 30. јула. Разматрана је Анализа пословања Коморе, са посебним освртом на финансијско пословање, финансијски резултати пословања и структура привреде Српске и подручја Коморе и привредна кретања.

На четвртој сједници 15.10, разматрана су привредна кретања, Приједлози ПК РС за ПЕР РС за период 2020-22. година, Информација о проведеном конкурс за пријем прве генерације питомаца и штићеника ДУ “Привредник Републике Српске“ и њиховом стипендирању у школској години 2019-20, као и Писмо намјера ЈУ Народне и универзитетске библиотеке РС, везано за уступање пословног простора Коморе.

Пета сједница је одржана 26.12. када су разматрана привредна кретања за првих 11 мјесеци 2019. године. Управни одбор је донио три одлуке: Одлука о допунама Даљинара са минималним временима вожње на аутобуским линијама, Одлука о утврђивању чланова Комисије за усклађивање и регистрацију редова вожње за регистрациони период 2020/21. и Одлуку о измјени чланова Савјета за прерађивачку индустрију.

Надзорни одбор Коморе

Током године одржане су три сједнице надзорног одбора.

На првој сједници која је одржана је 30. јануара разматрана су привредна кретања у Републици Српској и подручју Коморе, Приједлог извјештаја о раду, Приједлог финансијског извјештаја, Приједлог програма рада као и Приједлог финансијског плана.

Друга сједница одржана је 30. јула и на њој је разматрана Анализа пословања Коморе, са посебним освртом на финансијско пословање, финансијски резултати пословања и структура привреде Српске и подручја Коморе, те привредна кретања.

Трећа сједница надзорног одбора одржана је 11. новембра када су разматрани Приједлози ПК РС за ПЕР РС за период 2020-22. као и привредна кретања.

На сједницама гранских савјета и одбора разматрана је проблематика пословања гране привреде са акцентом на привреду подручја Коморе, у циљу заузимања ставова и покретања иницијатива за унапређење утврђеног стања. Посебна пажња посвећена је континуираном праћењу реализације мјера ПЕР РС 2019-2021, као и других стратешких докумената. Рад гранских савјета и одбора одвија се у сарадњи са одговарајућим удружењима ПК РС.

Савјети и одбори су одржали најмање по двије сједнице у току године, а затим и додатне према потреби да се расправља о актуелним проблемима из сектора, као и мјерама за рјешавање истих.

Савјет за прерађивачку индустрију

Активности Савјета за прерађивачку индустрију у 2019. одвијале су се у складу са програмским циљевима и у складу са захтјевима чланица и других организација у циљу стварања повољног пословног амбијента. Савјет за прерађивачку индустрију одржао је двије редовне сједнице.

На првој сједници одржаној 3. априла, усвојен је Извјештај о раду за 2018, Програм рада за 2019, те Информација о привредним кретањима у РС и подручју Коморе у вези са прерађивачком индустријом и Информација о Европској мрежи предузетништва и о програмима подршке за привредна друштва Европске банке за обнову и развој. Савјет је утврдио своје захтјеве у виду фискалног растерећења, повећања минималних плата, повећања неопорезивог дијела пореза за топли оброк са 4,5 на 6 или 7 КМ, унапређење пореске политике и подршке активностима на смањењу проблема насталих због одлива радне снаге.

На другој сједници савјета 20. новембра, разматрани су Приједлози ПК РС за ПЕР РС 2020-22. те је пружена подршка постепеном помјерању плаћања ПДВ са 10. у мјесецу на 15. Такође је предложено повећање прага за улазак у систем ПДВ-а са 50 000 КМ на 100 000 КМ. Осим тога, напоменуто је да све што није наведено у регистру пореских и непореских давања привредници не треба да плаћају те да Комора треба да настави инсистирати на реформи јавне управе, увођењу дуалног образовања, реструктурирању јавних предузећа и увођењу комисије за боловања од идуће године. Постављена су и додатна питања на која је потребно пружити одговор у наредном периоду: Да ли има конкретних помака у вези пореских растерећења? Да ли се следеће године могу очекивати први ђаци на пракси? Како задржати оспособљен кадар?

Савјет је у 2019. учествовао и у низу активности и догађаја који су служили у информативне или едукативне сврхе, као што су 21. Међународна изложба ИНОСТ младих 2019. и 4. Међународна конференција о достигнућима у машинству и индустрији инжењерства. Осим тога, члановима Коморе из прерађивачке индустрије су на располагању били и семинари који су организовани у Комори од којих истичемо: „Обука посредника о продаји некретнина“, „Могућност улагања на финансијском тржишту РС“, „Енергија и енергетска ефикасност у индустрији“,

„Дигитална трансформација“, „Стратешко позиционирање логистике за повећање конкурентности“ и „Ефикасно управљање логистиком у МПС“ у заједничкој организацији ПК РС и ЕБРД.

Планиране активности савјета се великим дијелом реализују у сарадњи са удружењима ПК РС из области прерађивачке индустрије (изузев прехранбене), научним и образовним институцијама.

Савјет за пољопривреду и прехранбену индустрију

У 2019. години одржане су двије сједнице Савјета за пољопривреду и прехранбену индустрију.

На првој сједници Савјета, 30. априла, разматран је Извјештај о активностима савјета и приједлог Програма рада савјета. Најзначајније планиране активности за 2019. годину су биле: креирање пословног амбијента и економске политике и стратешки документи, развојни програми и нормативна регулатива. Чланови савјета су упознати о активностима у вези са промоцијом у Изложбено-продајном салону у Линцу и реформом средњег образовања.

Друга сједница је одржана је 4. децембра када је представљен Приједлог ПК РС за ПЕР РС за период 2020-22. Савјет је посебно подржао следеће приједлоге:

- Смањити укупну стопу пореза и доприноса, чиме би се растеретила привреда и подигла њена конкурентност;
- Анализирати Регистар пореских и непореских давања – дефинисати кључна оптерећења која је неопходно приоритетно анализирати, те у складу са анализом изградити програм њиховог укидања или смањења;
- У буџету обезбједити средства за јачање конкурентности привреде у циљу унапређења технолошке опремљености и производних процеса, стандардизације и кадровског оспособљавања;
- Прилагодити систем образовања потребама привреде кроз дуални систем образовања и ревизију стандарда занимања;

Сви чланови Коморе из области пољопривредне и прехранбене индустрије су у 2019. години обавијештени и анимирани за учешће у активностима које се тичу њихове дјелатности или цијеле привреде. Неке од тих активности је значајно истаћи, а то су:

- Јавне расправе – Јавна расправа о Нацрту Закона о инспекцијама, 6.11, Јавна расправа о Нацрту закона о измјенама и допунама Закона о управљању отпадом, 1.11. и Седмо Савјетовање воћара РС, 26.01. у организацији Удружења воћара РС;
- Едукативно-информативни догађаји – „Обука за извоз млијека“, 28-29.1. у организацији Фарма Плус пројекта; Информација чланицама о одржаној презентацији канцеларије трговинског представника САД о Генералном систему повластица, 29.5. у организацији ПК РС, Семинар „Царински поступци и преференцијално поријекло робе“ 21.5. у организацији ПК РС, Презентација

Слободне зоне Пирот и састанак Грчко-српске коморе и Привредне коморе Пирот, 30.3, Пленарни састанак са привредном делегацијом Бјелорусије, 11.10, Презентација Јавног позива за грантове у пољопривреди – ФАРМА II пројекта 16.9, ЈуЕсЕид и Амбасада Шведске ФАРМА ДАН, 3.10. у организацији пројекта ФАРМА II и Радионица “Нове сорте биљака”, 14.3. у организацији Министарства пољопривреде РС;

- Анкетирање привредника (друга фаза) у вези дуалног образовања;
- Приједлог предузећа за избор Најуспјешнијих у привреди 2018;
- Ноћ музеја 2019, отварање изложбе и промоција домаћих производа, 18.5.
- Фестивал домаћих производа 2019, 13.09. у организацији Удружења младих економиста;
- Свечаност поводом 20 година од оснивања и рада Задружног савеза РС, 8.11.

Програм рада Савјета ослања се на Програм рада Удружења пољопривреде, водопривреде, рибарства, прехранбене и дуванске индустрије ПК РС, те ће активности Савјета и Удружења бити координиране.

Савјет за грађевинарство, индустрију грађевинског материјала, комуналне и услужне дјелатности

Савјет за грађевинарство, ИГМ, комуналне и услужне дјелатности током 2019. године, своје активности проводио је у складу са планом рада, приједлозима и потребама чланица.

Пета сједница Савјета одржана је 7.3, а на сједници су разматрани и усвојени Извјештај о раду Савјета за 2018. и Програм рада за 2019, а затим је разматрана Информација о резултатима пословања привреде у 2018. с посебним акцентом на грађевински сектор.

Шеста сједница одржана је 13. новембра када је представљен Приједлог мјера коморе за ПЕР РС за период 2020-22. који је и подржан од чланова савјета. На сједници су донесени и конкретни приједлози:

- организовати састанак са Савезом општина и градова, ресорним министарствима, Комором и комуналним предузећима, на којима би се расправљало о изради јединствене методологије на основу које би се формирале цијене комуналних услуга за подручју Српске, као и о корекцијама цијена;
- покренути иницијативу за одржавање Скупштине Инжењерске коморе Републике Српске на којима би се изабрали нови чланови скупштине, управног одбора, те приступило изради аката за функционисање Инжењерске коморе.

Као знак добре сарадње са образовним установама, ваља истаћи да смо на захтјев Грађевинске школе у Бањој Луци, за школску 2019/20. годину, доставили приједлог

уписа ученика у први разред с акцентом на упис ученика у трогодишње смјерове који су неопходни реалном сектору. Приједлогом уписа ученика у наредну школску годину уважени су наши приједлози за упис ученика у тзв. занатска занимања – зидар, тесар, армирач, керамичар.

Сви чланови Коморе из области грађевинарства, индустрије грађевинског материјала, комуналних и услужних дјелатности су у 2019. обавијештени о активностима које се тичу њихове дјелатности или цијеле привреде и анимирани за учешће у тим активностима. Неке од активности које су биле посебно добро оцијењене од стране чланова Коморе су: семинар на тему „Ефикасно управљање логистиком за повећање конкурентности у МСП“ који је организован у сарадњи са Европском банком за обнову и развој, два циклуса обуке на тему „Економска дипломатија“ коју су организовали Спољнотрговинска комора БиХ, Агенција за државну службу БиХ и фондација Конрад Аденауер, те надлежна министарства, као и семинар "Царински поступци и преференцијално поријекло робе" гдје су предавачи били из Сектора за царине УИО БиХ.

Чланице су током године анимирале да дају свој допринос унапређењу регулативе која утиче на њихово пословање. У сарадњи са Међународном финансијском организацијом, Комора је крајем јула организовала три стручна скупа о Преднацрту закона о посредовању у промету некретнина у Бањој Луци, Бијељини и Требињу. У новембру је организована јавна расправа о Нацрту закона о управљању отпадом као и Јавна расправа о Нацрту закона о инспекцијама Републике Српске.

Потребно је поменути и активности у области промоције и презентације. Привредна друштва су обавијештена о погодностима које им Комора, у сарадњи са својим партнерима, обезбјеђује за учешће на 8. међународним пословним сусретима *Match4Industry* су одржани у новембру на Сајму индустрије и технологије САНТЕК, у граду Коџаели у Турској (уз минималну котизацију за учешће). Чланови Коморе су имали прилику у септембру учествовати на Пословном форуму и тет-а-тет сусретима привредника БиХ и Краљевине Саудијске Арабије. Комора је била домаћин привредној делегације из Бјелорусије коју је предводио амбасадор Бјелорусије за БиХ, Њ.Е. Александар Пономарев, а у делегацији су били представници компанија које се баве производњом механизације, комуналне опреме и машина, те машина за нискоградњу.

Савјет за трговину

У току 2019. године сједнице Савјета за трговину које су заказане у два наврата, у мају и октобру, нису одржане због недостатка кворума. Дио чланова Савјета учествовао је на сједницама Извршног одбора Удружења трговине и туризма ПК РС и скупштини истог удружења. Иако је у 2018. дошло до измјене неколико чланова савјета и верификације нових чланова, евидентно је да због превише обавеза у 2019. већина чланова савјета није била у могућности да присуствује сједницама. Почетком 2020. ће бити обављена ревизија чланства и биће предложени нови чланови како би савјет активније радио.

Сходно закључку са Друге сједнице, савјет је у фебруару 2019. креирао и на адресе Агенције за банкарство РС, Централне банке БиХ и Удружења банака БиХ доставио Иницијативу за снижавање банкарских провизија на употребу платних картица у трговини. С обзиром на добијене одговоре, надлежна за ово питање је једино Агенција за банкарство Републике Српске, која је у одговору поздравила Иницијативу као веома добру, али и констатовала да је једини начин за њену реализацију усвајање законског рјешења попут оног у Србији. Такође, Агенција за банкарство је понудила и помоћ при организацији састанака на којима би било отворено ово питање.

Савјет је у августу активно учествовао у припреми и организацији округлих столова на тему доношења новог Закона о трговини, чиме је обезбјеђена прилика привредницима у Бањалуци, Бијељини и Требињу да директно учествују у креирању законског рјешења из области трговине. Округли столови су реализовани у сарадњи са Свјетском банком и Министарством трговине и туризма Републике Српске, а носилац организације је била Комора и Савјет за трговину, који је анализирао преднацрт новог Закона о трговини како би ово законско рјешење привредницима било јасније представљено. Карактеристика округлих столова је директна сарадња са предлагачем, односно Министарством трговине и туризма у Влади РС, чији представници су били присутни на округлим столовима и забиљежили све примједбе привредника на преднацрт.

Савјет је у 2019. наставио интензивну сарадњу са најзначајнијим партнерима, трговачким ланцима и другим институцијама, и то кроз:

- сарадња са Министарством трговине и туризма у организацији округлих столова у на тему доношења новог Закона о трговини;
- сарадња са Електропривредом Српске на тему нових тарифа за обрачун потрошње електричне енергије – привредницима у области трговине обезбијеђена цијена од 35 евра по мегават часу;
- сарадња са Министарством финансија БиХ на прикупљању примједби и сугестија привредника у процесу доношења новог Закона о акцизама БиХ – члановима савјета достављен преднацрт Закона;
- наставак сарадње са Министарством трговине и туризма у реализацији активности из Политике брендирања домаће производње у Српској и сарадња на кампањи „Наше је боље“ са нагласком на промоцији домаћих производа;

Од осталих активности истичу се праћење реализације мјера ПЕР РС за период 2019-21 и учешће на достављању приједлога за документ ПЕР 2020-22 те учешће у реализацији мјера из Акционог плана за имплементацију Стратегије трговине РС до 2020. Осим тога, настављене су активности акције Наше је боље с циљем повећања заступљености домаћих производа прије свега у великим трговачким ланцима, као и малим трговачким радњама. Остале значајне активности савјета су: учешће у представљању понуде привреде Српске на изложбено-продајном салону у аустријском граду Линц, учешће у поступку отварања тржног центра Делта планет у Бањалуци, те прибављање различитих пословних информација везаних за дјелатност трговине.

Одбор за промет нафтом и нафтним дериватима

Одбор је у 2019. години у сарадњи са Групацијом за промет нафтом и нафтним дериватима одржао два радна састанка, на којима су кандидована актуелна питања која муче привреднике из области промета нафтом и нафтним дериватима. На првом, 11. фебруара, у фокусу су биле нова Одлука о квалитету течних нафтних горива на нивоу БиХ, критеријуми за доношење Програма, те припрема за анализу Регистра пореских и напореских давања. Закључено је да је потребно иницирати смањење цијене узорковања горива, као и промјену начина одређивања критеријума за утврђивање броја узорака за контролу. Иницијатива је достављена Министарству енергетике и рударства и Министарству трговине. Након тога, Министарство је организовало прво састанак са представницима кућа које врше анализу горива, а потом и састанак на тему критеријума за доношење Програма. Иницијатива за смањење цијене узорковања горива је и даље актуелна и требало би наставити активности по том питању, док су критеријуми за доношење Програма разјашњени од стране надлежног Министарства. Осим тога, закључено је и да поједине општине у Српској крше Закон о пореском поступку и Одлуку Владе у домену повећавања износа непореских давања, те је сходно томе упућен и захтјев граду Требиње и општинама Вишеград, Рогатица, Нови Град и Модрича како би се спорне одлуке поменутих општина о повећању износа комуналних такси за бензинске пумпе ставиле ван снаге.

Други радни састанак одбора и групације одржан је 12. септембра, а актуелна питања су се односила на поменуте спорне одлуке општина, те активности у вези са Програмом љетњег и зимског мониторинга течних нафтних горива. С обзиром да су град Требиње и општине Вишеград и Рогатица писмено доставиле одговор да поступају у складу са Законом о комуналним таксама, те да је из општине Нови Град усмено поручено да ће спорна одлука бити измијењена, представници групације и одбора су на радном састанку расправљали о даљим корацима ка принудном поштовању Закона о пореском поступку РС и Одлуке Владе РС о пореским и непореским давањима. Допис о овој иницијативи је упућен и Министарству финансија и Пореској управи Републике Српске због директног кршења Закона о пореском систему и Одлуке Владе РС о утврђивању Почетног регистра пореских и непореских давања.

Одбор је испратио доношење нове Одлуке о квалитету течних нафтних горива БиХ уз истрајност на усвајању примједби и сугестија групације и одбора достављених Министарству индустрије, енергетике и рударства у Влади РС и Министарству спољње трговине и економских односа у Савјету министара БиХ.

И у 2019. је настављена добра сарадња са свим медијским кућама у БиХ на креирању бољег имиџа привредника у области промета нафтом и нафтним дериватима. Писмено је одговорено на преко сто новинарских упита медијских кућа, а одговори одбора и групације редовно се објављују у медијима.

У остале значајне активности одбора можемо убројити и:

- редовну анализу кретања продајних цијена горива нафте и нафтних деривата;

- ажурирање комплетне базе података свих бензиских пумпи на нивоу Коморе и Српске;
- праћење реализације мјера ПЕР РС за период 2019-2021
- праћење промјена на тржишту нафте и нафтних деривата, те укрупњавања дистрибутера нафте и нафтних деривата;
- анализа привредних кретања у регији и Српској са освртом на остварене резултате у промету нафте и нафтних деривата и њихов утицај на укупна привредна кретања;
- прибављање различитих пословних информација у вези са дјелатности промета нафтом и нафтним дериватима.

Савјет за туризам и угоститељство

У току 2019. године дио чланова Савјета је учествовао на готово свим сједницама Извршног одбора и Скупштини Удружења трговине и туризма ПК РС.

Основне активности Савјета су биле праћење провођења аката из области туризма и праћење примјене Стратегије развоја туризма РС 2010-20. године, те праћење примјене Закона о колективном остваривању ауторског и сродних права БиХ и таксе коју АМУС наплаћује угоститељским објектима.

Од осталих активности савјета значајно је истаћи учешће на радионици "Туризам и онлајн промоција" у организацији Иновационог центра Бања Лука и организације Балкан тјуб фест (*Balkan Tube Fest*) из Београда. На радионици су популарни инфлуенсери и јутјубери презентовали успјешне примјере из праксе у окружењу у привлачењу гостију у хотеле. Савјет је учествовао на манифестацији Свјетски дан туризма на тему „Туризам и радна мјеста, боља будућност за све“ у Приједору у организацији Министарства трговине и туризма, Туристичке организације РС и Туристичке организације Града Приједора. Осим тога, Комора је привреднике из области туризма и угоститељства анимирала за учешће на низу привредно-туристичких манифестација као што су: V Сајам кућне радиности, старих заната, традиционалне гастрономије и туризма Лакташи етно 2019, Промоција ракије Гусеваче у селу Гусак у Прњавору и 23. Јесењи међународни сајам лова, риболова, екологије и спорта ЛОРИМЕС 2019 и Међународни сајам туризма Бања Лука 2019.

Сталне активности које савјет обавља у корист чланова Коморе али и спољних партнера су и прибављање различитих пословних информација у вези са дјелатношћу туризма и угоститељства и ажурирање базе података привредних друштава из области туризма и угоститељства.

Савјет за производњу и трговину фармацеутским производима, медицинским апаратима и здравствене услуге

Активности Савјета за производњу и трговину фармацеутским производима, медицинским апаратима и здравствене услуге Коморе се одвијају у смјеру стварања

повољнијег пословног амбијента и пружање квалитетних и правовремених услуга чланицама.

У протеклој години савјет није одржао сједнице с обзиром да није било кандидованих тема од стране чланова савјета. С обзиром да је скоро половина привредних друштава промијенила током године своје именоване представнике у раду савјета, Комора је у последњем кварталу 2019. иницирала састанке, у виду посјета члановима савјета. На овим састанцима потребно је анализирати потребе чланства из области, акуелну проблематику, те их ускладити са циљевима савјета како би функционисање савјета било настављено на корист свих чланова Коморе из ових области привреде.

Савјет берзанских посредника, Пензијског резервног фонда, Берзе и Централног регистра хартија од вриједности

Активности савјета одвијале су се у складу са Програмом рада савјета за 2019. годину.

На позив Министарства финансија РС, у фебруару 2019. савјет је кандидовао четири члана Радне групе за израду новог Закона о тржишту хартија од вриједности. Према Акционом плану за реализацију ПЕР РС за период 2019-21. планирано је усвајање нацрта овог закона у другом кварталу 2020.

Одржане су двије редовне сједнице савјета. Прва сједница у 2019. години, односно пета сједница савјета, одржана је 19. марта на којој је усвојен Извјештај о раду и Програм рада за 2019. Предложено је да се у рад савјета укључи Европски добровољни пензијски фонд (ЕДПФ). Договорено је да се умјесто планираног округлог стола организује проширена сједница са Министарством финансија и Комисијом за хартије од вриједности, те другим учесницима тржишта капитала, како би се кроз директну комуникацију са регулаторима презентовали приједлози за унапређење тржишта хартија од вриједности у Српској. Сједница ће бити одржана у 2020. Савјет је закључио да су процедуре за припрему проспекта непотребно компликоване са предугим роковима за одобрење од стране Комисије за ХоВ. У циљу повећања ефикасности и конкурентности тржишта, побољшања процедура у емисијама, скраћења процедура и рокова код припреме и одобрења проспекта, потребно је припремити иницијативу која би испред савјета била упућена Комисији. Иницијатива ће бити припремљена по именовању новог сазива Комисије за ХоВ.

На другој сједници 12. децембра, је разматран документ Приједлози ПК РС за ПЕР РС 2020-22. године, Привредна кретања за првих десет мјесеци у години, Извјештај о раду савјета за 2019. годину, те Програм рада за 2020. Закључено је да је потребно више користити тржиште капитала у функцији развоја привреде.

Савјет за женско предузетништво

Савјет је одржао три сједнице, од којих је прва одржана у марту када је усвојен план и програм рада за 2019.

У јулу је одржана Проширена сједница Савјета у оквиру пројекта Подршка предузетништву жена у РС, с циљем представљања рада Савјета већем броју предузетница, представљања пројекта ППЖ РС и плана организовања првог сајма предузетништва жена у РС. На сједници је Удружење пословних жена у БиХ представило номинације за награду Снага изврности за 2019.

Седма сједница Савјета је одржана 5.12. те су сумирани резултати рада за протеклу годину, анализирани Конференција и Сајам и изнесени приједлози за програм рада за наредну годину.

У 2019. база података о женском предузетништву Коморе је проширена подацима од АПИФ-а за цијелу Српску. База садржи 2400 предузећа у којима су заступници жене.

Трећа конференција предузетништва жена у РС је одржана 25.11. у Требињу са преко 200 учесника. Конференција има регионали значај.

Први сајам предузетништва жена у РС је организован 14.11. у Бањалуци са 53 излагача и више од 300 учесника и посјетилаца, те богатим пратећим програмом.

Оба догађаја реализовао је Коморски систем РС у оквиру пројекта ППЖ РС – Подршка предузетништву жена у РС. Пројекат је суфинансирала ЕДА – Агенција за развој предузећа из средстава СИЕМ. Циљ пројекта је унапређење мјера за подршку развоју предузетништва жена у Српској, јачање улоге Савјета за женско предузетништво у Коморском систему, унапређење свијести предузетница о предностима учешћа у раду Савјета и учешћа у активностима које организују Савјети, те осигурање континуиране подршке за повећање конкурентности и умрежавање жена на националном, регионалном и међународном нивоу.

Све чланице савјета су у 2019. обавијештене о активностима које се тичу предузетништва жена и анимиране за учешће. Неке од активности су:

- Самит женског лидерства за ЈИ Европу, 5.4.2019. у Сарајеву у организацији Регионалне асоцијације предузетница „Пословна жена“ – на Самит је ишло неколико предузетница од којих су неке биле и панелисткиње
- Фестивал савремене жене, 11-14.4. у Тузли у организацији Фестивала савремене жене и Камелеон радија,
- Неколико чланица Савјета је учествовало на панелу Жене у предузетништву на Конференцији пословног умрежавања БИЛ Бања Лука 2019, 25.04. у Бањој Луци,
- Конференција Улога жене у политици и привреди, 28.5. у организацији Међународне мреже пословних жена из Загреба – учешће у панелу,
- IV Конференција „Едукација, презентација и предузетништво“ у јуну, у организацији ИТД Маркетинга из Бање Луке – учешће у панелу,
- Жене у предузетништву, 25.6. у организацији Лонац Хаб Менаџера,
- Почетком септембра на конференцији „Жена лидерка у дигиталном добу“ у организацији Клуба пословних жена РС је учествовао велики број чланица савјета,

- Цвијет успјеха за жену змаја, 6.11. у организацији Удружења пословних жена Србије – савјет је имао организовану посјету догађају и учешће на Б2Б сусретима,
- Свечана додјела признања за награду „Снага изврсности“, 19.11. у Сарајеву у организацији УПЖ у БиХ и Магазина Грација - два признања су добиле бањалучанке, и
- „Успостављање етно мреже предузетница“, 25.11. у организацији ХУЖ Дуга.

Будући да је један од циљева савјета едукација предузетница, на све семинаре које Комора организује буду позване предузетнице а неке едукације су намијењене искључиво њима. Ове године је ПК РС организовала “Малу школу предузетништва жена”, те је у оквиру пројекта ППЖ РС организовано три семинара.

Савјет је иницијатор доношења Стратегије развоја предузетништва жена у Српској која је усвојена у 2019. са следећим стратешким циљевима:

1. јачати конкурентност пословних субјеката које покрећу и воде предузетнице
2. унаприједити доступност и привлачност предузетништва и пословања за жене
3. додатно подржати специфичне области предузетништва жена

Ради промоције предузетништва жена, савјет је користио сваку прилику да се представи на конференцијама, сајмовима, округлим столовима, семинарима, пословним сусретима и другим манифестацијама. Осим тога, рад савјета и чланица је промовисан у више ТВ и радио емисија, на Интернет страници Коморе и на друштвеним мрежама. На традиционалном Избору за најуспјешнија предузећа, додјељена су признања трима најуспјешнијим предузетницама.

1.1.2. Упућивање захтјева за измјене, односно доношење нових аката и мјера на нивоу Републике Српске и БиХ (креирање пословног амбијента и економске политике)

Најважније активности у заступању интереса чланова Коморе, у партнерским односима са органима извршне и законодавне власти, остварују се кроз:

- праћење примјене привредне регулативе, давање приједлога, мишљења и препорука, по потреби покретање иницијативе за измјене и допуне ове регулативе, те редовно информисање органа и чланова Коморе о овим активностима,
- праћење остваривања ПЕР 2019-2021 и Буџета за 2019, праћење реализације акционих планова усвојених стратегија (Стратегија подстицања страних улагања у РС за период 2015-2020. година, Стратегија развоја малих и средњих предузећа РС за период 2016-2020, Стратегија развоја образовања за период 2016-2021, Стратегија запошљавања РС 2016-2020, Стратегије развоја локалне самоуправе у РС за период 2017-2021), те учешће у изради нових стратегија.

Праћењем остваривања ПЕР 2019-2021 истичемо неке од најзначајнијих закључака:

- Приједлогом закона о измјенама и допунама Закона о доприносима, који је у децембру упућен у процедуру усвајања у Народну скупштину РС, предложено је умањење стопе доприноса за осигурање од незапослености са досадашњих 0,8% на 0,6%, чиме се умањује збирна стопа са 33% на 32,8%. Владе је изразила намјеру да у наредном периоду, кроз праћење реализације Закона о подстицајима у привреди, утврди просјечну збирну стопу доприноса на коју је исплаћена плата у цјелости и на тај износ изврши смањење збирне стопе доприноса.
- Од 1. јануара 2020. привредна друштва ће бити растерећени накнада за породилско боловање.
- Усвојен је Закон о измјенама и допунама Закона о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености чиме се јавне службе за запошљавање од 31.12.2019. у потпуности ослобађају од административних обавеза које се односе на здравствено осигурање за регистрована незапослена лица.
- Увођење могућности е-регистрације пословних субјеката је у току. Усвојен је сет закона који су правна претпоставка за реализацију пројекта и то: Закон о измјенама и допунама Закона о привредним друштвима, Закон о измјенама и допунама Закона о занатско-предузетничкој дјелатности и Закон о измјенама и допунама Закона о регистрацији пословних субјеката у РС.
- Закон о пореском систему Републике Српске је усвојен 2017. и тиме је успостављен Регистар пореских и непореских давања. Министар финансија је донио Правилник о успостављању и вођењу Регистра и Правилник о методама и начину анализе оправданости пореских и непореских давања. Како је наведено у ПЕР РС 2020-2022, Министарство финансија је на основу непореских давања евидентираних у Регистру сачинило Анализу оптерећености привреде и становништва и упутило Влади на разматрање. Влада је задужила министарства да Министарству финансија доставе приједлоге за смањење, односно укидање непореских давања. Такође је наведено да је израда Интерактивног регистра пореских и непореских давања у завршној фази и да ће исти од децембра 2019. бити доступан јавности на сајту Министарства финансија, иако то није случај до трену објављивања Извјештаја о раду Коморе за 2019. Влада је именовала Радну групу, у којој и ПК РС има представника, са задатком да изради Анализу оптерећености привреде и становништва пореским и непореским давањима из Регистра пореских и непореских давања, затим да на основу анализе изврши оцјену основаности сваког појединачног пореског и непореског давања из Регистра, те утврди план смањења или укидања појединог пореског или непореског давања, изврши анализу процедура приликом уплате пореских и непореских давања, те утврди план за смањење или укидање процедура које су неоправдане, односно да предложи поједностављење процедура гдје год је то могуће. Рок за провођење активности је 31.1.2020.

Почетком децембра 2019, Коморски систем РС је упутио приједлог мјера пословне заједнице за ПЕР РС за период 2020-2022, који садржи мјере за јачање конкурентности привреде, стављање јавних предузећа у функцију развоја привреде и друштва, реформу и модернизацију јавне управе и интензивирање социјалног дијалога свих партнера. ПЕР РС 2020-2022, који је усвојила НС РС, наводи: „На основу главних циљева Владе Републике Српске и идентификованих препрека за конкурентност и инклузивни раст, приказаних у поглављу 5. и 5.1., те на основу реформских области датих у Смјерницама Европске комисије, заједничким социоекономским реформама, те приједлозима Привредне коморе Републике Српске, Уније удружења послодаваца Републике Српске и Савеза синдиката Републике Српске, дефинисане су структурне мјере за предстојећи трогодишњи период, које значајним дијелом представљају наставак структурних мјера дефинисаних ПЕР РС 2019–2021, имајући у виду да Влада Републике Српске израђује Програм економских реформи на годишњем нивоу за трогодишњи период, те да је ријеч о сложеним и опсежним вишегодишњим реформским процесима.“ Основни захтјеви Коморе су били:

- повећање ефикасности институција у оквиру јасно дефинисаних надлежности, те обезбјеђивање вишег степена међусобне координације,
- пореска и непореска растерећења привреде,
- подршка јачању конкурентности кроз обезбијеђење средстава за привреду у циљу унапређења технолошке опремљености, стандардизације, те кадровског оспособљавања,
- системске мјере у циљу отклањања недостатка радне снаге на тржишту,
- реформа система образовања,
- системска подршка Комори за реализацију активности промоције наше привреде у земљи и иностранству,
- дигитализација привреде кроз доношење стратешких докумената, примјену Закона о електронском потпису, Закона о електронском документу и Закона о електронском пословању и информационо умрежавање институција,
- реструктурирање јавних предузећа,
- редефинисање улоге Завода за запошљавање РС,
- реформа и модернизација јавне управе, смањење јавне потрошње и ефикасније инспекције, те
- интензивирање социјалног дијалога свих партнера.

У фебруару је Комора доставила иницијативу на адресе Агенције за банкарство РС, Централне банке БиХ и Удружења банака БиХ. Ријеч је о Иницијативи за снижавање банкарских провизија на употребу платних картица у трговини. Надлежна институција је Агенција за банкарство РС, која је у одговору оцијенила Иницијативу као веома добру, али и констатовала да је једини начин за њену реализацију усвајање законског рјешења по узору на Србију. Агенција је понудила и помоћ при организацији састанака на којима би било отворено ово питање.

Комора је у августу у сарадњи са Међународном финансијском институцијом организовала по два округла стола у Бањалуци, Требињу и Бијелини на тему приједлога новог Закона о трговини и преднацрта Закона о промету некретнинама којим се по први пут уређује област прометовања некретнинама. Округлим столовима смо обезбиједили да преко 40 привредника директно учествује у обликовању ова два закона. Тим сачињен од представника Коморе и екстерних експерата из области привредног права је анализирао текстове закона како би их привредницима јасније представили. Карактеристика округлих столова је директна сарадња са предлагачем закона, односно Министарством трговине и туризма у Влади РС, чији представници су били присутни на округлим столовима и забиљежили све примједбе привредника на преднацрте.

Сходно закључцима Одбора за промет нафтом и нафтним дериватима Комора је иницирала смањење цијене узорковања горива, као и промјену начина одређивања критеријума за утврђивање броја узорака за контролу. Иницијатива је достављена Министарству енергетике и рударства и Министарству трговине. Министарство је организовало састанак са представницима кућа које врше анализу горива, те састанак на тему критеријума за доношење Програма. Иницијатива за смањење цијене узорковања горива је и даље актуелна и требало би наставити активности по том питању, док су критеријуми за доношење Програма разјашњени од стране Министарства.

Током 2019. привредници су у Комори имали прилику присуствовати на неколико јавних расправа, које су основни инструмент директног утицаја на регулативу, и то:

- Јавна расправа о Нацрту закона о електричној енергији, 14.11;
- Јавна расправа о Нацрту Закона о инспекцијама, 6.11;
- Јавна расправа о Нацрту закона о измјенама и допунама Закона о управљању отпадом, 1.11.

1.1.3. Упућивање захтјева за измјене, односно доношење нових аката локалне управе у циљу побољшања привредног амбијента и привлачења инвестиција

Комора је наставила основну активност на унапређењу локалног амбијента за пословање у смислу преиспитивања висине пореских и непореских давања које прописују и наплаћују локални органи управе (комуналне таксе, накнаде за прикупљање отпада, накнада за истицање рекламе на возилима, цијена воде за правна лица итд.). Узимајући у обзир тешку привредну ситуацију и висок степен неликвидности привреде, те сложен систем расподеле директних прихода између различитих нивоа власти, намеће се закључак да је у овом процесу ревизије давања акценат потребно ставити на обједињавање формалности и смањење броја давања са циљем смањења оптерећења која трпе привредни субјекти. Са општинама су настављени досадашњи видови сарадње како је описано у дијелу 1.2.

На иницијативу Одбора за промет нафтом и НД, Комора је анализирала поступке општина и закључено је и да поједине општине у Српској крше Закон о пореском поступку и Одлуку Владе у домену повећавања износа непореских давања, те је упућен и захтјев Требињу и општинама Вишеград, Рогатица, Нови Град и Модрича

како би се спорне одлуке поменутих општина о повећању износа комуналних такси за бензинске пумпе ставиле ван снаге. Допис о овој иницијативи је упућен и Министарству финансија и Пореској управи РС због директног кршења Закона о пореском систему и Одлуке о утврђивању Почетног регистра пореских и непореских давања. С обзиром да су Требиње, Вишеград и Рогатица писмено доставиле одговор да поступају у складу са Законом о комуналним таксама, те да је из општине Нови Град усмено поручено да ће спорна одлука бити измијењена, ова иницијатива ће бити настављена и у 2020.

У 2019. Комора је у сарадњи са ДВЦ солушнс д.о.о. (*DVC solutions*) из Бањалуке иницирала проширивање пројекта Грађанска патрола на ниво цијеле РС. Након што је ова компанија развила рјешење, тј. апликацију за паметне урађаје коју бесплатно могу користити грађани како би пријавили комуналне и друге неправилности, исту је поклонила Бањалуци и Брчком. Због добрих резултата и задовољства корисника, Комора је добила подршку Министарства за НТР, ВО и ИД да се апликација уз минимална улагања, а уз логистички ангаман Коморе, прилагоди за коришћење свим локалним заједницама у РС.

На основу Програма коришћења подстицајних средстава у функцији запошљавања за 2019, Град Бања Лука је расписао Јавни позив за додјелу подстицајних средстава у функцији запошљавања за 2019. Јавни позив је трајао мјесецдана и располагању је било укупно 1.022.000 КМ. Средства су намјењена за унапређење пословања привредних друштава и самосталних предузетника са подручја града Бањалука и за оспособљавање средњих стручних школа за обављање ученичке праксе. Након завршетка Јавног позива пристигла су 222 захтјева. У петочлану Комисију за оцјењивање захтјева за додјелу подстицајних средстава именован је представник Коморе. Буџетом Града за 2019. за samozapošljavanje је планирано 250.000 КМ, те је свих 66 кандидата који испуњавају услове остварило право на подстицај. Суфинансирање дијела трошкова набавке основног средства за повећање продуктивности и конкурентности привредника у функцији запошљавања Буџетом Града за 2019. планирана су средства у износу од 520.000 КМ. Пристигло су 144 захтјева, а право на подстицајна средства остварило је 40 предузећа у укупном износу од 637.600 КМ. Подстицајна средства за суфинансирање набавке опреме за опремање кабинета за практичну наставу средњих стручних планирана су у износу од 200.000 КМ. Право на ову линију подстицаја остварује седам средњих школа, у износу 195.000 КМ.

Успјешна сарадња на нивоу локалне заједнице Комора остварује и са Одјељењем за просторно уређење Града Бањалука, и то како слиједи:

- Стручно мишљење и приједлоге Савјет за грађевинарство је доставио на регулационе планове: "Централног подручја града Бања Лука", Просторни обухват Центар ограничен је улицама Алеја Светог Саве – Вука Караџића – Јована Дучића – Грчка – Книнска – Николе Тесле – Видовданска – Булевар цара Душана – Горана Радуловића и Васе Пелагића (МЗ Центар 1 и 2); Нацрт измјене дијела РП Јелшинград РО Творница стројева, уређаја и алата – новелисани план.

- Комора је узела учешће на стручним расправама о преднацртима: регулационог плана дијела централног подручја Града Бања Лука; измјене дијела Регулационог плана Јелшинград РО Творница стројева, уређаја; ревизије Регулационог плана за простор између Булевара војводе Степе Степановића – Вељка Млађеновића – ограде комплекса Инцела и десне обале Врбаса.
- Комора је узела учешће у јавним расправама о нацрту следећих регулационих планова: Јелшинград РО Творница стројева, уређаја и алата; Центар – Запад 1 (простор Чајавец) и Центар – Алеја; за дио подручја насеља Дервиши и Новаковићи – Вујиновић.

1.1.4. Прилагођавање тржишта рада потребама привреде

У сарадњи са ПК РС и Министарством просвјете и културе, интензивно је рађено на припреми и развоју законских и подзаконских аката који представљају допуну Закону о средњем образовању и васпитању, а са циљем успостављања дуалног система образовања.

У 2019. радили смо са локалним заједницама у оквиру Привредних савјета и Савјета за образовање. Одржан је велики број сједница које су се фокусирали на приједлоге уписне политике иунапријеђењауписних политика у средње школе у складу са потребама привреде.

Комора је вршила промоцију Закона о средњем образовању и васпитању на манифестацијама као што су Јахорина економски форум 2019 и Инвестициона конференција Приједор 2019 те кроз индивидуалне промоције.

На пројекту дефинисања описа занимања Комора је сарађивала са Педагошким заводом Републике Српске, Министарства образовања и културе и ГИЗ-ом.

Такође је у сарадњи са ГИЗ-ом и ЦИМ експертом из Њемачке рађено на јачању улоге коморског система у реформи образовног система Републике Српске, као и у промоцији и увођењу система дуалног образовања, како би се мотивисали млади да се одређују за занимања која им нуде сигурно запослење у реалном сектору. Ове године смо били организатор и домаћин делегацији Привредне коморе из Франкфурта на Одри. Током тродневне посјете, гостима из Њемачке смо, између осталог, организовао низ састанака са три министарства, локалном управом, средњим школама и другим заинтересованим странама у домену образовања како би промовисали концепт дуалног образовања и пренијели знања и искуства из Њемачке.

Током године провођене су кампање у циљу популаризације појединих профила занимања у складу са потребама привреде Републике Српске.

У циљу прилагођавања тржишта рада потребама привреде и креирању приједлога пословне заједнице за уписну политику у средње школе и високообразовне установе, Комора је израдила детаљну анализу потреба привреде, односно тржишта рада за одговарајућим кадровима. У поментом извјештају извршено је анкетирање 240

привредних субјеката са подручја Коморе и анализирање потреба за кадровима, као и привредним капацитетима за укључивање у систем дуалног образовања. Активност је проведена у сарадњи са ПК РС, и реализована је на основу анкетног упитника који је и креиран од стране ПК РС и Министарства образовања и културе.

Као најчешћи проблеми са којим су се привредници суочили при запошљавању издвојени су:

- дефицитарно занимање (37% испитаника), односно занимање које је потребно привреди али је недостајуће на тржишту рада из мноштва разлога (недостатак кадрова са траженом квалификацијом на тржишту рада, непостојање занимања у образовном систему, посебно оних која су везана за нове технологије и брзорастуће индустрије, итд.).
- недостатак практичних знања и вјештина (19%).
- недовољно радно искуство (14%),
- недовољна мотивисаност радника за посао (12%),
- недовољан ниво знања (8,4%)

Када су у питању занимања за која су привредници имали проблем да нађу на тржишту рада издвојена су сљедећа, према области дјелатности у којој послују:

Област	Недостајућа занимања
металска индустрија	инжењер машинства, металургије, машински техничар, ЦНЦ оператер и програмер, мехатроничар, лимар, алатничар, брусач, бравар, машин-бравар, заваривач, металостругар, ковач, глодач
електро индустрија	дипломирани инжењер електротехнике, електротехничар, електричар и погонски електричар
прехранбена индустрија	дипломирани технолог, прехранбени технолог, пољопривредни инжењер, посластичар, пекар, месар, ветеринарски техничар, кухар
текстил, кожа и обућа	обућар, моделар и технолог обућарства, шивач обуће и текстила, инжењер обућарства, текстилни инжењер, текстилни техничар, конфекционер текстила
дрвна индустрија	машински инжењер – смјер дрвопрераде, столар, радник у производњи АЛУ и ПВЦ столарије
грађевинарство	инжењер грађевинске струке, армирач, зидар, тесар, молер, руковалац грађевинским машинама, водоинсталатер, керамичар, каменопологач, пјескар-фарбар, инжењер рударства
саобраћај и везе	информатичар, дипломирани инжењер саобраћаја, возачи моторних возила (са нагласком на Ц и Д категорију)
трговина и поправка моторних	школовани трговац, комерцијалиста, аутомеханичар, аутолакирер, аутоелектричар и механичар, возач камиона-достављач

возила**туризам и
угоститељство**

дипломирани менаџер туризма, рецепционер, конобар и кувар

1.2. Партнерство са органима локалне управе

Комора је сарађивала са представницима локалне власти по питањима пословног повезивања са другим регионима користећи међукоморску сарадњу, као подршка/партнер у пројектима и сл.

На основу потписаног Споразума Министарства за економске односе и регионалну сарадњу Владе РС и ПКРС, представници Коморе су чланови савјета за привреду и запошљавање у већини локалних заједница које су сертификоване или се припремају за сертификацију по стандарду БФЦ. Током 2019. представници Коморе су редовно учествовали на сједницама савјета у Лакташима, Приједору, Градишци и Котор Вароши. Ангажман Коморе у овим савјетима је искоришћен за интензивирање комуникације са привредницима и локалном управом те јачање дијалога. Локалне заједнице које су сертификоване на подручју Коморе Бања Лука су: Бања Лука, Приједор, Прњавор, Лакташи, Градишка, Котор Варош, Мркоњић Град и Нови Град.

У оквиру активности на изради Стратегије развоја Бањалуке за наредни десетогодишњи период, у 2018. години је формирано Партнерство за развој града као механизам за учешће заједнице у управљању локалним развојем, а чији је члан и Комора. Након израде стратегије развоја града и њеног усвајања, Партнерство за развој је наставило да дјелује и крајем године му је представљен ток реализације Стратегије, чиме оно добија улогу својеврсног тијела за надзор.

Канцеларија Коморе у Приједору је, у 2019. години, узела учешће у раду три сједнице Привредног савјета Града Приједора и двије сједнице Савјета за образовање Представници Коморе присуствују и сједницама Скупштине Града. У овој години су, ради додатној јачања комуникације са привредом, организована и два састанка предсједника Коморе и градоначелника.

Осим тога, у јануару су одржани састанци у вези мишљења о боравишној такси за Туристичку организацију Града Приједора и састанак са начелником Одјељења за привреду. При изради Одлуке о одређивању радног времена правним лицима Града Приједора достављено је мишљење, а поводом приједлога коришћења средстава за развој пољопривреде, предузетништва, подршку конкурентности МСП и запошљавања на подручју Приједора, Комора је учествовала на састанку. Са Одјељењем за привреду састанак је одржан и у јуну на тему предложеног програма подстицаја и у октобру на тему општинских такси и накнада.

Сарадњу са Приједором у 2019. години је крунисала конференција ПриједорИнвест2019 која је организована у сарадњи Канцеларије коморе, Града и других локалних и националних партнера.

Канцеларија Коморе у Приједору је у 2019. остварила запажену сарадњу и са Општином Нови Град. Одржан је низ састанака у вези са БФЦ сертификацијом, те ради јачања комуникације са Одјељењем за привреду.

Сарадња са органима локалне управе је систематизована усвајањем пакета услуга "Услуге Подручне привредне коморе Бања Лука за подршку јединицама локалне управе при привлачењу инвестиција".

На основу потписаних споразума о сарадњи између Коморе и локалних заједница, органима локалне управе настављено је, као и претходних година, редовно достављање мјесечних прегледа привредних кретања у РС и подручју Коморе, података о финансијским резултатима пословања привреде РС и подручја Коморе по општинама. На основу појединачних захтјева локалних заједница, односно њихових одјељења за привреду, достављани су тражени подаци о привредним показатељима општине и другим статистичким подацима са којима Комора располаже. Мјесечне информације о привредним кретањима сваки мјесец су редовно достављане и локалним развојним агенцијама на подручју Коморе.

Комора промовише публикације наших јединица локалне управе на страници www.bl.komorars.ba, те објављује и друге текстове према захтјеву. Локалне заједнице могу искористити и могућност промоције у магазину ПРеРС, на сајмовима које посјећујемо те на међукоморским састанцима у Бањалуци и у иностранству. Ипак у овој години није било довољно интересовања за ове услуге. С обзиром да је локалним заједницама на располагању још неколико инструмената промоције привреде, а који нису коришћени, потребна је њихова интензивнија директна промоција.

1.3. Ажурирање података у „Привредном регистру“ и израда пословних информација о привредним кретањима

Израда пословних информација о привредним кретањима и макроекономске анализе су редовна активност којом се обезбјеђује платформа за рад стручних служби, органа и тијела Коморе, као и локалних органа управе подручја Коморе Бања Лука.

У току 2019. године припремљени су прегледи привредних кретања:

- Годишњи преглед привредних кретања у Републици Српској и подручју Коморе Бања Лука за период јануар-децембар 2018. године;
- Једанаест мјесечних прегледа привредних кретања у Републици Српској и подручју Коморе Бања Лука у 2019. години;
- Преглед финансијских резултата пословања и структуре привреде Републике Српске и подручја Коморе Бања Лука за период јануар-децембар 2018. године;
- Преглед привредних кретања у подручју грађевинарства у Републици Српској;
- Преглед привредних кретања у области прерађивачке индустрије Републике Српске;

- Статистички преглед привредних кретања на територији града Бањалука, 2009-18. године
- Прегледи спољнотрговинске размјене по земљама у складу са потребама одржавања састанака са амбасадорима конкретне земље, страним инвеститорима и одржаним привредним мисијама (Аустрија, Румунија, Србија, Грчка, Бразил...).

Наведене анализе и прегледи привредних кретања користили су се као радни материјали на сједницама органа и тијела Коморе, те су представљали полазну основу за креирање приједлога и мјера за стварање бољег пословног амбијента и унапређење привреде.

Обрађивани су појединачни захтјеви локалних заједница, медија и других корисника, те су им достављани одговори на упите, односно тражени подаци о привредним кретањима.

Прегледи и анализе о привредним кретањима редовно су достављани локалним заједницама, локалним развојним агенцијама, члановима Скупштине, Управног одбора, Надзорног одбора, члановима гранских савјета и одбора, стручној служби Коморе, осталим подручним привредним коморама коморског система Републике Српске, као и другим корисницима.

Континуирано се ради на ажурирању података у Привредном регистру, а нарочито на попуњавању базе предузећа на новом веб порталу Пословног регистра Републике Српске www.business-rs.ba.

ЦИЉ 2: ПРИПРЕМЕ ПРИВРЕДЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ НА ПУТУ ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА

Циљ Коморе је да допринесе припреми предузећа за улазак на тржиште ЕУ, кроз повећање конкурентности, инвестирање у нова знања и технологије, примјену стандарда, упознавање са новим партнерима и максимално коришћење предности Споразума о слободној трговини ЦЕФТА, те Споразума о стабилизацији и придруживању.

2.1. Заступање интереса привреде у процесу европских и регионалних интеграција

Ради унапређења инфраструктуре квалитета РС у смислу организације стручних расправа, давања мишљења на законске и подзаконске акте, посебно на унапређењу система за оцјену усклађености производа у РС, Комора је привредна друштва информисала о актуелностима, позивала на семинаре, укључивала у пројекте и пружала савјете.

Тема Четвртог Јахорина економског форума 2019, у чију је организацију и провођење Комора активно укључена, је била „Економија новог доба – иновације, дигитализација и комуникационе технологије као база економског развоја“. Циљ форума је да укаже на значај окретања дигиталној економији и развоју информационо-комуникационих технологија, односно четвртој индустријској револуцији.

Форуму, који је организовало Удружење економиста СВОТ у сарадњи са Савезом економиста Србије и подзаједничким покровитељством председника Српске Жељке Цвијановић и председавајућег Предсједништва БиХ Милорада Додика, између осталих, су присуствовали и председник Владе Србије, Ана Брнабић, премијер Српске Радован Вишковић, председник Федерације БиХ Маринко Чавара, многи министри и други званичници, представници институција, пословне и академске заједнице и бројних реномираних домаћих и страних компанија. Овогодишњи форум икупио је 550 учесника из 14 земаља. Догађај је пратило 80 акредитованих представника медија.

“Да бисмо ухватили иприкључак треба нам довољно школованих стручњака у потпуно новим областима. Чак 65 одсто данашњих првачића ће за 20 година радити на пословима који данас уопште не постоје. Технолошке иновације ће повећати продуктивност и ефикасност цијелих система, смањити трошкове услуга и трговине, отворити нове области привреде. Међутим, то ће се десити само у земљама који на вријеме схвате важност трансформација. Сви остали остаће заробљени у старим навикама и рутинама, а тиме ускраћени за конкурентност, привредни раст и развој” Жељка Цвијановић, председник РС на Јахорина економском форуму.

ПРИЈЕДОРИНВЕСТ 2019 – ТРАНСФОРМАЦИЈА, назив је дводневне конференције одржане 28. и 29. новембра у Приједору. Конференција је окупила више од 200 учесника из БиХ, Србије, Хрватске, Словеније, Аустрије и Њемачке. Циљ

конференције је био промовисати Приједор као и друге локалне заједнице које су започеле процес трансформације од традиционалних облика пословања ка привреди модерних технологија, те од традиционално образовних програма ка онима са нагласком на стицање практичних знања и вјештина. У изложбеном дијелу, учесницима су се својом понудом представили привредници Приједора као и ученици средњих стручних школа са практичним радовима и иноваторским секцијама, секцијом из роботике као и готовим производима који настају као резултат стицања практичних знања. Партнери конференције су били општина Идрија и компанија Колектор.

Организатори Конференције су били: Град Приједор, Подручна привредна комора Бања Лука – Канцеларија Приједор и Агенција за економски развој Града Приједора ПРЕДА-ПД.

Комора је наставила активности на пружању подршке предузећима за увођење стандарда и то:

- организовањем едукације о значају и предностима увођења стандарда квалитета за улазак на унутрашње тржиште ЕУ (више у дијелу 4);
- информисањем о доступној финансијској подршци, првенствено из Буџета РС и расположивих међународних програма и пројеката;
- пружањем директних консултантских услуга, нарочито на подручју увођења система управљања квалитетом ИСО 9001;
- информисањем о доступности средстава и условима аплицирања, те припремом пројектног задатка и његовом имплементацијом, од стране „консултантског тима“ Коморе;

- јачањем капацитета Коморе, како запослених тако и консултаната који су прошли едукацију у организацији Коморе, али су у недовољној мјери ангажовани као консултанти.

Савјетодавна помоћ предузећима око увођења стандарда и надзорних и ресертификационих провјера система ИСО 9001:2015 је у 2019. директно пружена привредним друштвима: Механичке конструкције д.о.о. Котор Варош, Спарта д.о.о. Бањалука, Монтмонтажа д.о.о. Бањалука и Дастим д.о.о. Бањалука.

2.2. Програми помоћи ЕУ и други програми

Поред израде пројектних приједлога, Комора је развијала и капацитете за управљање пројектима, те била активан члан заједнице која се припрема за улазак у ЕУ и приступ структурним фондовима, кроз сталну размјену информација, истраживање могућности за финансирање, посјете форумима за тражење партнера и слично. На основу те одређености, у претходном периоду Комора је радила на: јачању партнерстава, развоју портфолија пројектних приједлога Коморе који за крајњег корисника имају предузећа, јачању капацитета тима за управљање пројектима и пружању савјета код дизајнирања пројеката који се тичу привреде.

Позитивно су оцијењене активности тима за пројекте које су проведене на три сједнице савјета, а тичу се кратке презентације тренутно отворених јавних позива и прилика за суфинасирање пројеката јачања конкурентности и других акција привредних друштава у БиХ.

Тим за пројекте је у овој години у сарадњи са носиоцима програма подршке организовао информативне и промотивне догађаје зарад приближавања тих програма нашем чластву, а то су:

- У сарадњи са УНДП, 2. августа је организован инфо дан за подношење пријава за додјелу бесповратних средстава за инвестиције у прерађивачке капацитете и маркетинг пољопривредних и прехранбених производа у оквиру пројекта ЕУфорБизнис. Догађају је присуствовало 48 потенцијалних корисника бесповратних средстава за мјеру подршке инвестицијама у прерађивачке капацитете и маркетинг пољопривредних и прехранбених производа (прерада и маркетинг).
- У сарадњи са Пројектом ФАРМА II, у децембру је у Комори организована промоција 12 нових корисника грант програма који ће добити подршку у укупној вриједности од 370.000 КМ за повећање вриједности у сектору пољопривреде, обуке, студијска путовања и промотивне активности, те увођење стандарда квалитета.

У складу са захтјевима чланова Коморе, пројектни тим је у 2019. години развио шест пројектних приједлога.

Пројекат ***Јачање капацитета за продају и маркетинг локалних МСП развојем инфраструктуре за продају и извоз зарад повећања извоза на тржиште ЕУ (примарно аустријско тржиште)*** припремљен је за средства Америчке агенције

за међународни развој за пројекте развоја радне снаге и већег приступа тржиштима (WHAM). Циљ пројекта је развој Изложбеног простора у Линцу кроз низ активности промоције наших производа у Аустрији те повезивања са потенцијалним партнерима. Пројекат није добио подршку Ју-ес-еида.

Пројекат **Пластика у прераду, а не у природу!** ће трајати 12 мјесеци. Канцеларија Приједор је израдила пројектну апликацију за потребе привредног друштва Екомир д.о.о. Приједор. Програм Ц2Ц (*Challenge to Change*) је позитивно оцијенио пројекат и његова реализација започиње почетком 2020. Екомир се бави прикупљањем секундарних сировина. Циљ пројекта је јачање конкурентности компаније увођењем процеса рециклаже и јачање свијести јавности о значају рециклаже. Пројекат подразумјева набавку машине „грајндер“ која од пластике прави гранулат за производњу нове пластике и провођење промотивне кампање. Укупна вриједност пројекта је 24.516 евра од којих донатор суфинансира 50%. Тим за пројекте и Канцеларија Приједор ће пружити пуну подршку Екомиру током провођења пројекта.

Пројекат **Подршка предузетништву жена у Републици Српској** је припремљен у сарадњи са тимом за пројекте ПК РС и свим подручним привредним коморама. Давалац гранта за реализацију пројекта је „ЕДА – Агенција за развој предузећа“ из средстава СИЕМ, а у оквиру пројекта „Европски оквир за развој стратегија и политика за МСП у БиХ – СБА БиХ“ који финансира Сида путем Амбасаде Шведске у БиХ. Циљ пројекта је унапређење мјера за подршку развоју предузетништва жена у Српској, јачање улоге савјета за женско предузетништво у Коморском систему, унапређење свијести предузетница о предностима учешћа у раду савјета и учешћа у активностима које организују савјети, те осигурање континуиране подршке за повећање конкурентности и умрежавање жена на националном, регионалном и међународном нивоу. Комора је била носилац израде пројекта, а током провођења активности и организације Првог сајма предузетништва жена Републике Српске. Пројекат је успјешно проведен од јуна до краја 2019. године, а његова постигнућа су:

- Одржано шест сједница савјета за женско предузетништво и пет инфо дана о пројекту у свим подручним Коморама уз учешће више од 50 привредница;
- Проведена промотивна кампања са преко 20 промо активности;
- Организована Трећа конференција предузетништва жена са преко 200 учесника у Требињу;
- Организован Сајам предузетништва жена у Бањалуци са 53 излагача;
- Израђен каталог предузетништва жена и одржана два семинара са преко 40 учесница.

С обзиром на скромну вриједност пројекта и трајање од само седам мјесеци, те одличну реакцију циљне групе и других заинтересованих страна, ово је један од најуспјешнијих пројеката ПК РС и Комора Бањалука је изузетно задовољна његовим резултатима. Савјет за женско предузетништво инсистира на наставку активности.

Пројекат **Програм подршке развоју предузетништва младих кроз институционалну сарадњу – МЕНТОР** је Комора у мају припремила у партнерству

са 13 организација и то: ПК РС и четири подручне привредне коморе, градовима Добој, Зворник, Градишка и Требиње, Општином Источно Ново Сарајево, Заводом за запошљавање РС, компанијом ТелеГруп и Економским факултетом Универзитета у БЛ. Општи циљ пројекта је убрзати успостављање и развој предузетнички оријентисаних и растућих стартап предузећа кроз јачање предузетничких вјештина и унапређења микропословног амбијента. Пројекат није добио подршку програма ЕУфорБизнис на чији је јавни позив кандидован.

Пројекат **Бизнис ту Бањалука Травел (B2BL travel)** је Комора у јуну припремила на иницијативу и у партнерству са два привредна друштва из Бањалуке, Инфо арс и Еуролајн травел. Циљ пројекта је развој малих и средњих предузећа из области туризма увођењем новог производа корпоративног туризма. Пројекат није добио подршку програма ЕУфорБизнис на чији је јавни позив кандидован.

Пројекат **Подршка тржишно оријентисаним произвођачима прехрамбених производа – ПППП** припремљен је и пријављен на Јавни позив за достављање захтјева за додјелу бесповратних средстава „Иновације, оснаживање жена и промоција у сектору пољопривреде“ у оквиру програма ФАРМА II. Општи циљ пројекта је пружити допринос повећању продаје организацијама из следећих сектора пољопривреде РС: млијека, воћа, поврћа, љекобиља, пчеларства или перадарства, организовањем промотивних активности које ће им унаприједити могућности приступа домаћем и страним тржиштима. ПППП пројекат ће остварити следеће резултате: најмање 50 тржишно оријентисаних произвођача прехрамбених производа, од чега су 25% у власништву или под руководством жене, биће приказано у каталогу на три језика, који ће бити дистрибуиран кроз најмање 4 канала промоције у земљи и иностранству, што ће олакшати приступ домаћем и тржишту Аустрије; најмање 40 тржишно оријентисаних произвођача прехрамбених производа и представника ХоРеЦа сектора и сектора трговине ће учествовати на билатералним сусретима (у земљи и у Аустрији) и остварити најмање 5 споразума о сарадњи од чега су два извозна. Предложено трајање пројекта је 6 мјесеци док би трошкови провођења пројекта требало да буду 85.640,45 КМ. Оцјена пројекта је у току.

У 2019. је Комора узела улогу партнера у шест пројеката, а то су:

- 1) Ди-кер (*D-CARE - Developing, piloting and validating smart care models in Danube region for supporting social innovation, improving competences and entrepreneurship*) је пројекат чији је концепт позитивно оцијењен те пуна апликација пријављена за даљу процјену на трећи позив Дунавског програма, у оквиру којег је реализован и пројекат ЕкоИн. Пуна апликација је припремљена и достављена. Циљ пројекта је јачање способности, развој капацитета и подршка социјалним иновацијама у дунавском региону кроз успостављање мреже која ће дизајнирати, тестирати и провести модел Иновативних окружења за учење у осам дунавских регија. Пројекат има планирану вриједност од 2,2 милиона евра и трајање од 30 мјесеци. Буџет Коморе је 91,5 хиљаде евра. Лидер пројекта је Универзитет медицине и фармације Јулију Хатегану из Клужа из Румуније а партнерство чини још 15 организација из слива Дунава. Значајно је напоменути да је Комора у процесу припреме пуне апликације, у складу са препорукама програмске структуре, у

пројекат у улози партнера укључила и Град Приједор а у улози придруженог партнера Дом пензионера у Бањалуци. Оцјена пројекта је у току.

- 2) ISSUE SME – Комора има улогу партнера у пројекту који је кандидован за подршку из програма Хоризонт 2020 и очекује се његова оцјена. Циљ пројекта је мотивисати предузећа да проведу енергетке аудите и провести предложене мјере уштеде енергије. Пројекат има планирану вриједност буџета Коморе од 146 хиљада евра и трајање од 36 мјесеци. Лидер пројекта је Мариборска развојна агенција из Словенији а партнерство чине и с.п. Петер Виртич и С.О.С. пројект из Словеније, те Дилојт лимитед са Кипра, Фондације СДЕБЕС из Србије и Техничких факултет из Истамбула.
- 3) Комора је један од партнера у пројекту ДиџИТ ес-ем-и (*DiGIT SME – Digitalization Centre for Competitiveness and Innovation Improvement in SME*) чији је носилац ПК РС. Пројекат је кандидован на јавни позив у оквиру програма ЕУфорБизнис и његова оцјена је у току. Циљ пројекта је повећати конкурентност и иновативне капацитете извозно оријентисаних МСП у металском сектору кроз процесе дигиталне трансформације. Пројектовано вријеме трајања пројекта је 18 мјесеци.
- 4) Пројекат Подршка одрживом развоју капацитета МСП у области туризма кроз међународну сарадњу и пренос знања је пријављен на један од позива из програма КОЗМЕ (COSME) 2019. Пројекат планирана да идентификује недостатке хотелских услуга и нове вјештине те да успостави релевантне стандарде. Такође, пројекат намјерава да креира нови ЕЦВЕТ тренинг модул на интернету, организује тренинге за МСП, успостави међународни туристички лоби и успостави Међународно удружење МСП у области туризма. Планирани буџет Коморе је 104.955 евра. Лидер пројекта је Директорат за културу и туризам провинције Трабзон из Турске. Оцјена пројекта је у току.
- 5) У пројекту „Партнерство за подршку развоју предузетништва базираног на знању и иновацијама младих“, чији је лидер приједорска развојна агенција ПРЕДА-ПД, Комора има улогу партнера. Пројекат је кандидован на јавни позив у оквиру програма ЕУфорБизнис, који је након друге фазе оцјене одбио пружити подршку пројекту.
- 6) Комора је пружила подршку привредном друштву Нова ДИПО а.д. Подградци прихвативши партнерску улогу код припреме пројекта „Аутоматска кројачница елемената“. Намјера Нове ДИПО је била да обезбједи подршку из програма ЕУфорБизнис за унапређење конкурентности дрвне индустрије кроз узвођење иновативне технологије. Пројекат није добио подршку.

У 2019. години је окончан регионални пројекат БФЦ мреже „Развијање партнерстава са приватним сектором“ – *DeveloPPP.de* програм, чији су корисници биле БФЦ сертифициране општине у РС. С обзиром да је фонд ДевелоППП на располагању свим привредним друштвима у РС, која могу да испуне критерије програма, Комора наставља да пружа подршку Техничком секретаријату у ПК РС у процесу промоције програма ДевелоППП у смислу информисања, одабира инвеститора, идентификовања пројектних идеја, изградње капацитета и помоћи апликантима у писању апликација.

2.2.1. ЕкоИн (Eco-innovatively connected Danube Region)

Пројекат ЕкоИн (Еко-иновативно повезана Дунавска регија) је успјешно окончан 31.5, под вођством Словачког центра за научно и техничко информисање. ЕкоИн је разлизовао свој циљ и дао допринос унапређењу услова за сарадњу учесника у иновацијама у области еко-иновација са нагласком на еко-технологије. Укупна вриједност пројекта је била 2.126.924,97 евра док је буџет Коморе био 128.295,00 евра. Пројекат је трајао 30 мјесеци.

У последњих шест мјесеци провођења пројекта, проведен је већи број активности на завршетку пројекта као и активности које ће осигурати пројектну одрживост и репликацију.

Завршна конференција пројекта је одржана у априлу у Софији. У склопу завршне конференције је одржан и састанак управљачког одбора као и шести и последњи састанак тима. На поменутим догађајима су присуствовала 4 члана пројектног тима.

У оквиру активности презентације и дисеминације пројекта на тематским догађајима, Комора је представила пројекат као и један од најважнијих резултата, виртуелну лабораторију, на Јахорина економском форуму, крајем априла. На Форуму је учествовало преко 200 посјетилаца док је неколико десетина показало интересовање за пројекат и резултате те су директно комуницирали представника пројекта.

Завршен је национални извјештај о имплементацији стратегије. Комора је активно учествовала у активностима израде препорука доносиоцима одлука, изради плана дистрибуције и организације понуде и тражње за виртуелну лабораторију те изради препорука за трансфер екоиновација.

У оквиру ЕкоИна, Комора је континуирано идентификовала предузећа прикладна за представљање понуде еко технологија и производа као и тражње за истим. За 20 предузећа је обављено појединачно представљање пројекта као и виртуелне лабораторије. Регистрација понуде и тражње ће бити могућа и након завршетка пројекта.

Пројекат је израдио заједничко упутство за националне захтјеве за имплементацију екоиновација а исцрпном анализом и захваљујући искуству, те је израђено је шест пакета за развој сарадње између МСП и истраживачко-развојних институција. Пројекат је произвео и смјернице за репликацију пилот пројекта које је пројекат реализовао.

2.2.2. ISSUE SME (Innovative services to support energy efficiency in SMEs)

Пројекат Ишјуес-ем-и (Иновативне услуге за подршку енергетској ефикасности у МСП) је припремљен за позив за пријаву приједлога пројекта у оквиру програма Хоризонт 2020 на тему Изградња нискокарбонског и климатски стабилне будућности: Сигурна, чиста и ефикасна енергија. Пројекат се припрема као активност координације и подршке (*CSA – coordination and support action*). То су

пројекти који се састоје од пратећих активности као што су стандардизација, дисеминација, подизање свијести и комуникација, умрежавање, услуге подршке и координација, јавне расправе и вјешбе заједничког учења, а могу да обухвате и додатне активности као што су стратешко планирање, умрежавање и координација програма између више земаља. Пројекат је прошао процес евалуације и комисија је апликанту доставила приједлоге за унапређење апликације.

Ови приједлози су уважени, а апликација прилагођена те поново кандидована за подршку из истог програма и очекује се његова евалуација у марту 2020. Значајно је напоменути да је подршку пројекту у виду писма намјере већ у фази његове припреме дало 10 чланова Коморе.

МСП чине 99% свих предузећа у ЕУ, са значајним учешћем у укупној потрошњи енергије за производни процес и превоз. У том смислу представљају огроман потенцијал за уштеду енергије. Ипак, они ријетко енергетску ефикасност сматрају приоритетом и често немају интерне капацитете да тумаче техничке информације и оцијеене могућности за уштеду енергије (*ESO*). Циљ пројекта „Иновативне услуге за подршку енергетској ефикасности у МСП“ је да креира прилагођен алат за промоцију енергетског аудита и примјену предложених мјера уштеде енергије у МСП. Ови алати ће бити прилагођени специфичностима земље у којој се примјењују са фокусом на питања регије у којој се проводи пројекат. Ти алати су: савјетодавне услуге у предузећима, радионице за јачање капацитета и онлајн алат за оцјену и праћење индикатора ефикасности, те јединствена тачка за МСП која траже подршку.

2.2.3. ЕУфорБизнис (*EU4Business*)

ЕУ за бизнис је пројекат који заједнички проводе ГИЗ, Развојни програм Уједињених нација (УНДП) и Међународна организација рада (ИЛО) у периоду од априла 2018. до марта 2022. године. Комора је током године припремила два пројектна приједлога с циљем унапређења привредног амбијента, али они нису позитивно оцијењени. Такође, Комора је информисала чланство о отвореним јавним позивима, један инфо дан је организован у просторијама Коморе, а члановима Коморе је пружено више од 20 директних савјетовања у вези са критеријима ових позива и програму уопште.

Током 2019. објављено је пет јавних позива:

- 01.02. Јавни позив потенцијалним корисницима средстава за мјеру подршке пољопривредним газдинствима (примарна производња),
- 14.05. Јавни позив потенцијалним корисницима средстава за партнерства у туризму,
- 02.07. Јавни позив за достављање приједлога пројеката за партнерства у области извозно-оријентисаних сектора,
- 29.07. Јавни позив потенцијалним корисницима средстава за мјеру подршке инвестицијама у прерађивачке капацитете и маркетинг пољопривредно-прехрамбених производа,
- 28.11. Јавни позив за достављање приједлога пројеката за побољшање иновативних капацитета микро, малих и средњих предузећа

ЕУфорБизнис финансирају Европска унија (15 милиона евра) и СР Њемачка (1,1 милиона евра). Укупно 10 милиона евра намијењено је финансијској подршци за развој приватног сектора у БиХ.

2.2.4. Сајам предузетништва жена

Приједлог пројекта „Сајам женског предузетништва“ је израђен кроз неколико радионица на којима су учествовале чланови Савјета за женско предузетништво, с циљем промоције женског предузетништва кроз организацију првог сајма посвећеног излагању достигнућа жена у привреди Српске и региона.

Ова идеја је разрађена и пријављена као један радни пакет пројекта „Подршка предузетништву жена РС“ за који је обезбјеђено финансирање и проведен је у 2019. Пројекат је суфинансирала ЕДА – Агенција за развој предузећа из средстава СИЕМ. Циљ пројекта је унапређење мјера за подршку развоју предузетништва жена у Српској, јачање улоге Савјета за женско предузетништво у Коморском систему, унапређење свијести предузетница о предностима учешћа у раду Савјета и учешћа у активностима које организују Савјети, те осигурање континуиране подршке за повећање конкурентности и умрежавање жена на националном, регионалном и међународном нивоу.

Први сајам предузетништва жена у РС је организован 14.11. у Бањалуци са 53 излагача и више од 300 учесника и посетилаца, те богатим пратећим програмом

ЦИЉ 3: УНАПРЕЂЕЊЕ ПОСЛОВНЕ САРАДЊЕ ПУТЕМ ПРОМОЦИЈЕ ПРИВРЕДЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ У ЗЕМЉИ И ИНОСТРАНСТВУ

Промоција привреде - чланица Коморе одвија се кроз слиједеће активности:

- организовање презентација на сајмовима у земљи и иностранству,
- пословно повезивање - привредне мисије,

- афирмације домаће производње кроз кампању „Наше је боље“
- друге промотивне активности.

3.1. ОРГАНИЗОВАЊЕ ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ ЧЛАНИЦА КОМОРЕ НА САЈМОВИМА

У складу са исказаним интересом чланица Коморе, а циљано на тржишта земаља најзначајнијих спољнотрговинских партнера Републике Српске и БиХ, Комора је и у 2019. години провела низ промотивних активности у виду посјета сајмовима или обезбјеђењем излагачког простора, те пружила могућност да привредна друштва промовишу своје производе на сајмовима у земљи и иностранству. Ове године су промотивним програмом обухваћени следећи догађаји:

- Међународни сајам грађевинарства “ГРАМЕС 2019” и Међународни сајам достигнућа у електро-машинској индустрији “ДЕМИ 2019”, декор и дизајн, испратили смо и ове године на Бањалучком велесајму од 13. до 16. марта.
- ПК РС и Комора су, и ове године, уз подршку Министарства привреде и предузетништва и Министарства за европске интеграције и међународну сарадњу, организовале наступ привредних друштава из Српске на XXII Међународном сајму привреде, од 9. до 13. априла у Мостару. На заједничком штанду, површине 100 метара квадратних, експонатима се представило осам привредних друштава, док је више од 80 компанија из свих сектора привреде представљено каталoшки.
- Први међународни сајам туризма, одржан је у новоотвореној спортској дворани Центар у Бањалуци од 18. до 20. априла. На сајму се представила и Комора у оквиру заједничког наступа са Аеродромима Републике Српске.
- 86. Међународни пољопривредни сајам у Новом Саду одржан је од 11. до 17. маја 2019. ПК РС, у сарадњи са Спољнотрговинском комором БиХ, је организовала наступ домаћих привредника. На заједничком штанду представило се 17 привредних друштава, док се каталозима представило њих преко 50. Током сајма, који сваке године привлачи пажњу све већег броја наших компанија, одржани су стручни скупови, конгреси, предавања и конференције. У оквиру Европске мреже предузетништва одржани су и билатерални сусрети привредника.
- У Новом Саду је 6. јуна одржан први „Сајам завичаја – завичај кроз привреду, туризам и културу“, на којем су присуствовали привредници из Српске на челу са предсједницима ПК РС и Коморе с циљем умрежавања привредника и представљања културних и туристичких добара. На Сајму је учествовало преко 40 компанија из Војводине и 25 из Српске.
- Комора је од 19. до 21. септембра на трећем сајму привреде ЗРбизнет 2019 у Зрењанину представила неколико производа из Српске. У оквиру сајамског програма одржано је и неколико презентација и Б2Б састанци привредника из региона.
- У организацији предузећа Град у Бијељини је од 20. до 22. септембра одржан XVII Сајам пољопривреде Интерагро 2019, једна од најзначајнијих сајамских

манифестација пољопривредног карактера у БиХ. На сајму се представило преко 150 излагача, компаније, институције, удружења и појединци из области агробизниса. Партнер овогодишњег сајма била је Привредна комора Војводине, док је генерални спонзор била Мљекара Дуле из Доњег Драгаљевца која може бити примјер осталим предузећима из прехранбено-прерађивачког сектора када је у питању брига за развој и унапређење домаће производње.

- 35. Међународни сајам туризма Филоксенија одржан је од 8. до 10. новембра у Солуну. Ријеч је о највећем сајму те врсте у Грчкој и Југоисточној Еуропи. На овогодишњем сајму су се представиле Туристичка организација Републике Српске и Туристичка организација Бања Луке са својом туристичким понудама. Привредна комора Републике Српске суорганизатор је 2. Форума туризма који је одржан у Солуну 9. новембра у оквиру сајамске изложбе Филоксенија.
- XXIII Јесењи сајам је одржан у Бањалуци од 13. до 16. новембра, а окупио је 160 излагача на 120 штандова у оквиру три сајамске манифестације: 23. Међународни сајам прехранбене индустрије и пољопривреде АГРОС 2019, 23. Међународни сајам лова, риболова, екологије и спорта ЛОРИМЕС 2019 и 23. Међународни сајам туризма и угоститељства. Комора је на овогодишњем јесењем сајму промовисала је пројекта промоције домаће производње „Наше је боље“. У оквиру заједничког штанда свој производни програм представило је **неколико** чланица Коморе.

У оквиру конференције ПриједорИнвест 2019 (више у дијелу 2.1) одржан је и мини сајам. Циљ сајма је био да фирме и организације представе нове производе и активности. На сајму су се представили: МИ Кромекс, Еднаметалворкинг, Арцелормитал, Колектор, Боснамонтажа, Еко живот, ЕХ Солушн, Интерего, ДИ Јавор, Лаурел, Липа дрво, Гаврановић, Мастервуд, Мира, Приједорчанка, Нова Иванчица, Аустронет, М&М пластик, Пољопривредна школа са производима из својих пекаре и мљекаре, као и приједорске Машинска и Електро школа, Туристичка организација Приједора, НП Козара и Извиђачи Града Приједора.

3.2. Пословно повезивање - привредне мисије

Привредне мисије су организоване у складу са исказаним интересом чланица као и на сајмовима. Комора је информисала и анимирала привреднике за учешће у привредним мисијама и излагању на сајмовима који су организовани од стране ПКРС или Агенције за промоцију извоза БиХ (БХЕПА) у склопу СТК БиХ или у организацији дипломатско – конзуларних представништава.

Иако Комора има намјеру да чланицама обезбједи излазак на алтернативна тржишта, ипак је већина коморских капацитета усмјерена на олакшање пословања наших предузећа на тржиштима земаља које су традиционално наши највећи спољнотрговински партнери. Стога је 2019. обиљежена активностима промоције привреде и јачања привредне сарадње са тржиштима првенствено Србије, Аустрије и Њемачке а затим и Грчке, Румуније и Русије.

У циљу промоције привредних потенцијала и могућности улагања у Српску и подручје Коморе Бања Лука припремљене су презентације које су одржане у оквиру реализованих одлазећих и долазећих привредних мисија у току 2019.

Потенцијалним страним инвеститорима достављани су одговори на упите о инвестиционим могућностима, условима улагања, макроекономским подацима, трговинској размјени и др.

С обзиром да је **Србија** најзначајнији спољнотрговински партнер Српске и у 2019. те да постоји велико интересовање домаће привреде за повезивање са привредницима из Србије, реализовно је неколико активности на овом пољу. У организацији Представништва Српске у Србији 28. фебруара је у Скупштини Града Београда одржан свечани пријем поводом Дана Републике Српске и 27 година проглашења првог Устава Српске на којем су присуствовали и представници Коморе.

У марту је Комора угостила делегацију коју је предводио предсједник Привредне коморе Прахово из **Румуније**. Током дводневног програма представници пет румунских компанија је имало прилику да присуствују презентацији привредних потенцијала наше регије, као и да се састану са домаћим компанијама на Б2Б састанцима у Комори. Осим тога, делегацију је примио Министар за економске односе и регионалну сарадњу те им је Комора организовала посјете привредним друштвима Елас Металексперт, Независне новине и Нова ДИ Врбас. Делегацију из Плојештија су чиниле компаније: Нептун, Спринтен инфомар, Типо дас инвест, Факс медија и Диогенис. Споразум о сарадњи са Привредном комором Прахове је потписан у Бањалуци 2013. Плојешти је један од најзначајнијих градова у Румунији и управно је средиште округа Прахова те најважније културно и привредно средиште Мунтеније послје оближњег Букурешта. Плоешти се простире се на 58,2 km² и према последњем попису из 2002. године у граду је живело 232.527 становника.

Представници Коморе су се са партнерима из Прахова сусрели у јесен поново када су оцјењени резултати посјете румунских компанија Бањалуци и разматрани наредни кораци у сарадњи.

У марту је компанија Нојманпартнерс (*Neumannpartners*), чији је главни клијент и партнер једна од највећих **руских** компанија у области малопродаје Океј груп, изразила је интересовање да истражи могућности континуираног увоза

прехрамбених производа високог квалитета из Републике Српске на руско тржиште. Океј груп посједује више од 70 хипермаркета и 85 супермаркета, запошљава више од 20 000 људи и има годишњи обрт од више од 2,2 милијарде евра. С тим у вези, у просторијама Коморе одржан је састанак произвођача прехрамбених производа и робе широке потрошње РС са генералним директором Океј групе, након чега је он посјетио Бањалучку пивару и Витаминку из Бање Луке.

Делегација Коморе је присуствовала VIII међународном омладинском индустријском форуму „Инжењери будућности“ у **руском** граду Оренбург. Бројни састанци одржани су за вријеме и након Форума, у Министарству културе и спољних односа Оренбуршке области као и у Привредној Комори Оренбуршке области. У Централном аерохидродинамичком институту предсједник Коморе је одржао презентацију – Република Српска као пословни партнер. Значајан сусрет одржан је са компанијом Дрил индустрис (*Drill industries*) која се бави израдом опреме и алата за геолошка истраживања, опремом за бушења. Компанија је изразила заинтересованост за посјету Бањалуци и за сусрет са свим заинтересованим странама везано за геолошка истраживања, институције и компаније које се баве том дјелатношћу.

С обзиром на велико интересовање домаће привреде за сарадњу са **њемачком** привредом, као и потребу њемачких компанија да у нашим привредним друштвима пронађу квалитетне и поуздане пословне partnere, Комора је организовала долазећу привредну мисију из Источног Бранденбурга, а том приликом је потписан и Протокол о сарадњи са Привредном комором Источног Бранденбурга. Фокус ове сарадње је размена искустава о дуалном систему образовања. Привредна мисија представља наставак започете сарадње приликом студијске посјете Франкфурту на Одри, Еберсвалдеу и Берлину, која је реализована у оквиру пројекта КООПЛокал, у октобру 2018. Делегација предвођена предсједником Привредне коморе Источног Бранденбурга је бројала седам чланова.

Резултати тродневног програма који је прошла делегација су:

- 1) отворен позив Коморе Источно Бранденбург за евентуалне додатне студијске посјете наших запослених, чак и у виду краткотрајног стажирања, у вези са процесом дуалног образовања;
- 2) договорена организације долазеће привредне мисије компанија из Источног Бранденбурга у Бањалуку и околицу у септембру 2020. оријентисане ка

главним привредним секторима Српске (металопрерада и дрвопрерада, храна, текстилна индустрија, ИТ).

- 3) Шумарски факултети Универзитета у Бањој Луци и ХНЕ Еберсвалде разговарали су о конкретним садржајима Меморандума о разумијевању који би се односио на размјену студената и особља као и могућој сарадњи у истраживању и развоју. Потписивање Меморандума се очекује у прољеће 2020.

Туристичка организација Војводине је 13. и 14. септембра у Дучићевој улици у Требињу организовала манифестацију „Дани Војводине у Требињу“ с циљем представљања туристичких потенцијала Војводине управи, привреди и становништву Херцеговине. Коморски систем Српске је потпомогао одржавање ове манифестације као активан учесник.

У оквиру сајамског програма, на трећем сајму привреде ЗРбизнет 2019 у Зрењанину одржано је и неколико презентација и Б2Б састанци привредника из региона како би се успоставили нови и унаприједили постојећи пословни контакти. Сајам је трајао од 19. до 21. септембра.

У организацији Представништва Републике Српске у [Аустрији](#), Амбасаде Србије у Аустрији и Заједнице српских клубова у Бечу, од 4. до 30. октобра је у Бечу одржана манифестација „Дани Србије и Српске у Аустрији“. Програму су присуствовале угледне званице из јавног и културног живота Србије и Српске, привредници, као и представници српске дијаспоре у Аустрији, те гости из јавног живота Аустрије. Програм је већим дијелом био усмјерен на представљање културе и умјетности Србије и Српске у Аустрији. У оквиру програма манифестације одржане су и презентације привредних и туристичких потенцијала Србије и Српске. Дани Србије и Српске у Аустрији су одржани под покровитељством предсједнице Српске, Владе Српске и Министарства спољних послова Србије.

Планирана сарадња са Привредном комором Горње Аустрије, а у склопу даљег развоја пројекта Изложбено-продајног салона у Линцу (више у поглављу 3.4), није реализована због неслагања у вези са циљевима сарадње. Наиме, аустријски партнер је поставио услове које Комора сматра противним потребама бањалучке привреде, а то је пружање подршке аустријским компанијама при проналажењу радне снаге на нашем подручју. Из тог разлога споразум о сарадњи није потписан а Комори Горње Аустрије су понуђени други облици привредне и друштвене сарадње двију регија на шта Комора очекује реакцију која је изостала у 2019.

Делегација привредника из [Бјелорусије](#) коју је предводио амбасадор Бјелорусије за БиХ са сједиштем у Будимпешти, Њ.Е. Александар Помонарев је посјетила Комору 11. октобра. У делегацији су били и савјетник у Амбасади Бјелорусије, Алексеи Смирнов, Драгољуб Швоња, почасни конзул Бјелорусије за Србију, предсједник управе Агропанонка Финке, генерални представник Минск трактор воркс, Павел Драгун, директор маркетинга, Бобруискагромаскс, Бјелорусија, Милорад Шмитран, представник Белкомунмаскс, предсједник управе, Ријекатанк и Јури Каротки, помоћник Бјелоруског почасног конзула у Ријеци. За овај састанак владало је велико интересовање наших привредника који су имали прилику да се упознају са привредним потенцијалима Бјелорусије. Амбасадор је позвао привредну делегацију

Српске да посјети Бјелорусију већ у наредној години у циљу интензивирања започете сарадње.

Други грчко-српски туристички Форум је одржан 9.11. у Конгресном центру Јоанис Велидис (*IoannisVellidis*) у Солуну. Након пленарног дијела, у којем су, између осталог, представљени туристички потенцијали Српске, организовани су и билатерални сусрети привредника. На Форуму у **Грчкој** су учествовали представници: ПК РС, Коморе Бања Лука, Привредне коморе Војводине, Привредне коморе Србије, туристичких организација Бања Луке, Војводине, Новог Сада, Београда, Ниша, Новосадског сајма и представници смјештајних капацитета. Они су одржали презентације капацитета Српске, Војводине и Србије грчким партнерима, и учествовали у билатералним разговорима са скоро 100 представника грчких компанија и пословних асоцијација. Запажене презентације су имали ОЦ Јахорина, ТО Требиње, ТО Фоча и ТО Републике Српске.

У 2019. години сарадња са партнерима из **Пољске** започета у претходним годинама је настављена посјетом двају компанија из Пољске. Једна од њих је *DJCHEM CHEMICALS POLAND S.A.* (представник: Богдан Домагала) реномирани пољски произвођач хемијских једињења који истражује могућности преселења дијела производње у Српску. Друга компанија, *WILLA DEVELOPER* (представник: Кшиштов Шубјерајски) произвођач цијеви из Пољске, намјерава да у Републици Српској започне производњу цијеви које се употребљавају у грађевинарству.

3.4. Друге промотивне активности

„Наше је боље“ **НАШЕ ЈЕ БОЉЕ**

У циљу промоције домаће производње, јачања медијске кампање, повећања продаје домаћих производа, те утицаја на свијест потрошача о значају куповине производа из Српске, у току 2019. године, промоција пројекта „Наше је боље – произведено у Српској“ реализована је на сајмовима у Српској. Комора је одржала промоцију на 23. Међународном сајму прехранбене индустрије и пољопривреде АГРОС 2019, 23. Међународном сајму туризма и угоститељства и 23. Међународном сајму лова, риболова, екологије и спорта ЛОРИМЕС 2019. Такође је одржана промоција и на 17. сајму пољопривреде ИНТЕРАГРО 2019 у Бијељини од 20. до 22. септембра.

Привредна комора је подржала нови производ РТРС-а, квиз за младе „Човјече, научи се“. Продукција је током емитовања емисије промовисала куповину домаћих производа и пројекат Наше је боље.

Канцеларија у Приједору је провела низ промоција Наше је боље, а све активности су биле на адекватан начин медијски праћене. Са промотивним штандом, Канцеларија у Приједору је узела учешће на манифестацијама: Дани зиме на Козари, Приједор 2-3.2, Конференција беба, Приједор 28.6, Воће фест, Козарска Дубица 25.9, Дани пчеларства воћарства и нашег села, Нови Град 11.9, Златне руке Поткозарја, Приједор 30.9. и Кестенијада у Костајници, 6.10.

На овим активностима промовисани су, између осталих, и производи реномираних домаћих произвођача: Мира а.д. Приједор, Витаминка а.д. Бањалука, Витинка а.д. Козлук, Приједорчанка а.д. Приједор, Плантаго д.о.о Слатина, Велепрехрана а.д. Бањалука и Марбо д.о.о. Лакташи.

Изложбено-продајни салон у Линцу

Изложбено-продајни салон у Линцу је отворен 23.5. С циљем промоције интереса и потенцијала наше привреде у иностранству, Комора је, у сарадњи са Представништвом РС у Бечу, обезбиједила пословни простор од 500 квадратних метара изложбеног и продајног карактера у Линцу, у којем су компаније из Републике Српске изложиле своје производе са којима су заинтересоване да наступе на тржишту Аустрије, Њемачке и Чешке. Предсједник Владе, Радован Вишковић присуствовао је свечаном отварању изложбено-продајног салона у Линцу када је оцијенио да отварање овог салона има вишеструки значај и да је основни циљ промоција интереса и потенцијала привреде Српске у иностранству.

Комора је такође припремила два приједлога пројеката током 2019. и кандидовала их за подршку у оквиру Ју-ес-еид-ових програма *WHAM* и *Фарма II*, с циљем обезбјеђења додатне финансијске и логистичке подршке за рад Салона и његов развој. Један пројекат је одбијен, док је други још у процесу оцјене. Више о њему у дијелу 2.3.

Промоција успјешног пословања

С циљем промоције домаће привреде, односно привредних друштава која 2019. обиљежавају вишедеценијску традицију успјешног пословања, организована јеманифестација на којој су промовисана привредна друштва која обиљежавају значајне јубилеје пословања.

На пријему за привреднике, који је одржан у просторијама Хотела Босна, 26.12. присуствовало је преко 100 привредника и представника медија и институција. Подручна привредна комора Бањалука крај пословне године обиљежава свечаним пријемом за привреднике. Том приликом, а са великим задовољством, одата су признања за 16 привредних друштава који славе јубилеје свог пословања, а то су:

- КП Будућност а.д. Лакташи (40 година)
- Пластекс д.о.о. Србац (40 година)
- Завод за изградњу а.д. Бања Лука (40 година)
- Младегс пак д.о.о. Прњавор (30 година)
- Јаћимовић д.о.о. Бања Лука (30 година)
- Еко инжењеринг д.о.о. Бања Лука (30 година)
- Текстил Дијана д.о.о. Србац (30 година)

- Самакс д.о.о. Бања Лука (30 година)
- Нова банка а.д. Бања Лука (20 година)
- СиМимпекс д.о.о. Бања Лука (20 година)
- Дидакокомерц д.о.о. Лакташи (20 година)
- Алурол д.о.о. Лакташи (20 година)
- Еуромодус д.о.о. Лакташи (20 година)
- Дилојт д.о.о. Бања Лука (20 година)
- Гранд Промет д.о.о. Бања Лука (20 година)
- Каблекс бе-ха д.о.о. Лакташи (10 година).

ЦИЉ 4: ПОВЕЋАЊЕ КОНКУРЕНТНОСТИ ЧЛАНОВА КОМОРЕ КРОЗ ПРОЦЕСЕ СТРУЧНОГ ОБРАЗОВАЊА

Програм едукације који проводи Комора, креиран је у складу са захтјевима чланица, на основу извршеног испитивања и анализе задовољства учесника семинара одржаних у претходним годинама, те на основу процјене руководства Коморе о актуелности одређених тема.

Програм семинара за 2019. годину штампан је у Каталогу семинара за 2019. годину и објављен на Интернет страници Коморе. Од планираних десет семинара успјешно је одржано шест, а неки су пренесени у наредну пословну годину. Осим ових семинара одржано је и неколико семинара у оквиру пројекта ППЖ РС. Неки од семинара који су били планирани за ову годину а нису одржани, одгођени су за наредну годину.

Назив семинара	Предавач	Број учесника	Оцјена задовољства (од 1 до 4)
15.2. Наплата потраживања	Татјана Шокчић, ХР Центар, Београд	15	3,92
14-15.3. Обука за интерног провјеривача система управљања квалитетом према ИСО 9001:2015 и завршни испит	проф. др Зорана Танасић и проф. др Горан Јањић Машински факултет Бања Лука	23	3,93
21.3. Интернет преваре – правни технички аспект	Оливије Зимоња, МУП РС Живан Ђурачковић, Ланацо Бања Лука, Борис Бакмаз, Нова банка Бања	51	3,85

	Лука Александар Сајић и Тијана Милачић, АФ „Сајић“ Бања Лука у сарадњи са Адвокатском фирмом Сајић		
18-19.4. Обука за интерног провјеривача система управљања квалитетом према ИСО 9001:2015 и завршни испит	проф. др Зорана Танасић и проф. др Горан Јањић, Машински факултет Бања Лука	16	3,97
11.9. Управљање временом и стресом	мр Ивана Маловић ИДФактор, Подгорица	22	3,88
Укупно		127	3,88 / 4,00

Просјечна оцјена задовољства на одржаним семинарима износи **3,80** од могућих **4**. Ово је до сада највиша просјечна оцјена од када се мјери задовољство учесника.

Поред семинара из Плана едукације за 2019. организовани су и други едукативни догађаји:

Назив семинара	Предавач	Број учесника	Оцјена задовољства (од 1 до 4)
18.2. (у Приједору) Инвестициони фондови у Српској	У сарадњи са Удружењем друштава за управљање инвестиционим фондовима	17	
26.2. Инвестициони фондови у Српској	У сарадњи са Удружењем друштава за управљање инвестиционим фондовима	36	
5.3. (у Приједору) Електронско	У сарадњи са Пореском управом РС	40	

подношење пријава			
16.10. Радионица „Спремност за улагање приватног капитала на Западном Балкану	Гевин Рајан, консултант Свјетске банке У сарадњи са пројектом REPARIS Свјетске банке	37	

ЦИЉ 5: ПРОМОЦИЈА КОМОРСКИХ АКТИВНОСТИ СА ЦИЉЕМ КВАЛИТЕТНИЈЕГ ИНФОРМИСАЊА ЈАВНОСТИ И ЧЛАНИЦА КОМОРЕ

Часопис ПК РС, ПРеРС – Пословна ревија Републике Српске, изашао је три пута у 2019. години, са једанаест текстова стручних служби ППК Бања Лука на тему привредних кретања, финансијских резултата пословања привреде на нивоу Републике Српске и подручја Коморе Бања Лука и других актуелности.

Newsletter Коморе, са информацијама о догађајима у Комори другим актуелним темама, достављање једном мјесечно на 1.600 адреса електронске поште нашим чланицама и партнерским организацијама.

Информисање јавности на Интернет страници Коморе, www.bl.komorars.ba као и на друштвеној мрежи Фејсбук, @PPKBanjaLuka, показало се као идеално рјешење за масовно информисање, како привредника, тако и шире јавности. На овај начин, свакодневно, информације о раду Коморе се преносе брзо што показује број од преко 500 пратилаца странице који су испратили 197 објава на @PPKBanjaLuka. Редовно ажурирање Интернет странице основним макроекономским показатељима и резултатима пословања привреде је континуирана активност. Осим тога, објављено је укупно 104 вијести и најаве догађаја у току 2019.

Ипак, директни контакти са чланицама, зарад анимирања чланица за посвећенији рад органа и тијела Коморе, остаје најбољи начин за повећање заинтересованости привредних субјеката за укључивање у рад Коморе те повећање ефикасности рада Коморе. Стога се стручна служба, заједно са руководством, у протеклој години определијелила за повећање директних састанака са привредним друштвима, преферирајући теренске посјете предузећима.

ЦИЉ 6: ПОБОЉШАЊЕ ПОСЛОВАЊА И ПОВЕЋАЊЕ ЕФИКАСНОСТИ ДЈЕЛОВАЊА КОМОРЕ

6.1. Одржавање и унапређење система управљања квалитетом

Циљеви квалитета Коморе за 2019. дати су у табели:

Циљ	Одговорна особа	Рок	Мјерење	Циљ	Остварење
Успостављање система комуникација са чланицама по питању наплате чланарине	Руководство	31.12.2019.	Софтвер за комуникацију са чланица-ма	100 %	У току
Развој софтвера за обрачун плата и материјалних трошкова	Руководство	31.12.2019.	Софтвер за обрачун материјалних трошкова и плата у функцији	100 %	У току
Увођење ДМС система (Систем управљања документацијом)	Руководство	31.12.2019.	Успостављен систем ДМС	100 %	У току

Одржавање система управљања квалитетом је у овој години захтијевао додатни ангажман и то у дијелу:

- Прилагођавање докумената и дефинисање форме употребе новог визуелног идентитета;
- Интерни састанак на тему система квалитета – израда нових образаца;
- Надзорна провјера система квалитета, 26.12.2019.
- Дефинисање приступних података и дозвола за QM портал;
- Постављање образаца на QM портал; и
- Презентација нових образаца и QM портала.

На надзорној провјери система управљања квалитетом, у децембру, је констатовано да је потребно: урадити процјену ризика свих запослених, обуку за противпожарну заштиту и заштиту на раду запослених, те измијенити документацију због нове адресе тј. након преселења Коморе. При измјени документације потребно је такође узети у обзир да већ дужи период није измијењена ни систематизација, организациона шема, описи послова, као ни процеси.

6.2. Развој услуга, план инвестиција, едукације и запошљавања

Планирани наставак реконструкције стропа, у смислу постављања климатизације и вентилације у холу Коморе, није проведен с обзиром да је у јесен 2019. оживљена реализација споразума из 2009. године о уступању пословног простора Коморе НУ Библиотеци РС. Такође, Комора је расписала и Јавни позив за куповину новог пословног простора који је успјешно и окончан, те се у првом кварталу 2020. године очекује и примопредаја садашњих просторија Библиотеци те усељење Коморе у нови пословни простор на адреси Академика Јована Сурутке у Бањалуци.

У 2019. години није било нових запошљавања. Крајем 2019. Комора броји 30 запослених.

Током 2019. настављена се друга година ангажмана ЦИМ експерта у Комори на пословима јачања улоге коморског система у реформи образовног система РС. Пред њега је постављен основни циљ да значајно унаприједи услуге Коморе у области дуалног образовања. Уз помоћ ЦИМ експерта у протеклој години Комора је припремила нове услуге за привреду које се тичу:

- савјетовања чланица о томе како увести праксу,
- обуке ментора у привредним друштвима који ће проводити практичну наставу,
- унапређења јавно-приватног дијалога за идентификацију потреба у области дуалног образовања,

Добротворно удружење „Привредник Републике Српске“

Добротворно удружење „Привредник Републике Српске“ су 2018. године основале ПК РС, Подручна привредна комора Бањалука, Академија наука и умјетности Републике Српске и универзитети у Бањој Луци и Источном Сарајеву. Низом активности, током 2019. године испуњен је циљ медијског промовисања Удружења.

Покрајинска Влада и Фонд за пружање помоћи избеглим, прогнаним и расељеним лицима из Новог Сада донирали су десет рачунара, а Удружење један, те је тако, у јуну 2019. године донирано 11 рачунара даровитој дјечи, а слабијег имовног стања, будућим стипендистима. Том приликом одржана је и конференција за новинаре гдје је медијски промовисан Конкурс за пријем прве генерације стипендиста.

Конкурс за пријем прве генерације стипендиста у ДУ „Привредник Републике Српске“ за школску 2019/20. годину трајао је од 6. маја до 28. јуна 2019. На конкурс су се пријавила 34 кандидата. Сви кандидати су испуњавали услове за добијање стипендије, те је Скупштина Удружења, 25.9.2019. усвојила Одлуку о стипендирању 26 ученика и 8 студената за школску 2019/20.

Поводом пријема прве генерације стипендиста у Удружења, 23.10.2019. је одржана Свечана академија на којој су ученицима и студентима уручени Уговори о стипендирању.

Комора је учествовала у реализацији свих програмских активности и циљева Удружења, те је пружена неопходна инфраструктурна и логистичка подршка Удружењу. Активно се радило на анимирању привредника и институција на прикупљању финансијских средстава за стипендирање.

ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

Јавна овлашћења

Током 2019. по основу јавних овлашћења вршено је издавање докумената који прате робу при извозу и усклађивање и регистрација редова возње.

Комора је издала 172 ФОРМА, 391 Оф оригинал 17 Оф оригинал текстил образаца, у Бањалуци и у канцеларији у Приједору.

Активности из области саобраћаја у 2019. години су се односиле на организационе припреме и провођење поступка усклађивања и регистрације редова возње подручних аутобуских линија за регистарски период 2019/20. У активностима усклађивања радила је и Комисија за усклађивање редова возње. Комисија је одржала укупно шест сједница, од којих је једна била редовно јавно усклађивање. Пријавила су се 24 превозника, а 30 превозника је учествовало на јавном усклађивању. Евидентиран је 21 нови ред возње, а регистровано 48 редова возње којима је истекла регистрација након пет година; регистровано је пет нових редова, а на једној од сједница је разматран предмет у поновном поступку. Комисија се донијела осам рјешења по приговорима у поступку усклађивања.

Управно-правни, административни и финансијски послови

Стручна служба Коморе редовно је обављала управно-правне, административне и друге послове као што су: припрема сједница и израда записника са сједница органа Коморе, израда одлука, закључака и других аката органа Коморе, праћење и примјена прописа, кадровски послови, ажурирање база података и чланарине, материјално-финансијско пословање Коморе, те пратећи општи послови.

У циљу унапријеђења пословања у 2019, развијан је рачуноводствени софтвер, софтвер за обрачун и наплату чланарине, док је дигитализација пословања задатак на којем ће се интензивно радити у наредном периоду.

Александар Сајић, предсједник Скупштине